

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

75'inci Birleşim

31 Mart 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'ün kuruluşunun 89'uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak'ın, Malatya'da yürütülen yatırımlara, devam eden çalışmalar ile vatandaşların beklentilerine ve taleplerine ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, Avrupa üniversiteler arası spor etkinliklerinin Erzurum'un ev sahipliğinde yapılacak olmasına ilişkin açıklaması
- 2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Türkiye tarımının içinde bulunduğu tabloya ilişkin açıklaması
- 3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İsrail'i kimin durduracağına ilişkin açıklaması
- 4.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Profesör Doktor Osman Bektaş'ın Trabzon Şehir Hastanesinin yapıldığı alanla ilgili söylediklerine ilişkin açıklaması
- 5.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Bozbey'e ilişkin açıklaması
- 6.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Türkiye'nin gerçek gündeminin ekonomi olduğuna ilişkin açıklaması
- 7.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, çiftçilerin yazın kuraklık sorunu yaşamaması için alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması
- 8.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Gazi Muhammed'e ilişkin açıklaması
- 9.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, "Nevroz"a katıldıkları için 15 çocuğun gözaltına alınmasına ve bazılarının tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 10.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, şehrünün kim olduğuna ilişkin açıklaması
- 11.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Kürecik Radar Üssü'ne ilişkin açıklaması
- 12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, yaklaşık olarak bir buçuk yıldır ülkede tartışmaları devam eden sürece ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Muş'un Varto ilçesinde yapılması planlanan jeotermal enerji santrali projesine ilişkin açıklaması
- 14.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın iletişim altyapısına ilişkin açıklaması
- 15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi'nin yerel seçimlerden sonra soruşturma açılan belediye sayısı ile ilgili söylediklerine ilişkin açıklaması
- 16.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla Akbelen'de yaşam hakkını savunanlara ilişkin açıklaması
- 17.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, İstanbul Yenikapı'da düzenlenen "Nevroz" kutlamaları sonrasında çocukların gözaltına alınıp tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 18.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Anayasa Mahkemesine ilişkin açıklaması
- 19.- Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin elindeki Balıkesir'e ilişkin açıklaması
- 20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'a AVM kazandırılacağına ilişkin açıklaması

- 21.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 22.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, trafik cezalarına ilişkin yürürlüğe giren önemli değişikliklere ilişkin açıklaması
- 23.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, hasta mahpus Mehmet Emin Çam'a ilişkin açıklaması
- 24.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, 29 Ekim 2025 tarihinde Gebze'de meydana gelen olaya ilişkin açıklaması
- 25.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'e söz verilen ana konteyner limanının yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 26.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İzmir Büyükşehir Belediyesine ait olan 3 tarihî binaya ilişkin açıklaması
- 27.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, "Nevroz"un hemen ardından pek çok kişinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güner'in, siyasi iktidarın savaşın etkilerine yönelik yapması gerekenlere ilişkin açıklaması
- 29.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, trafik cezalarının sahadaki gerçeklere uygun olarak yeniden düzenlenmesini vatandaşlar adına talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 30.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Ziraat Bankasının çiftçiye çıkardığı zorluklara ilişkin açıklaması
- 31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanına ve belediye başkanlarına yapılan operasyonlara, Adalet Bakanına yaptığı çağrıya, Millî Savunma Bakanlığının Meclisi ve kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiğini düşündükleri hususlara ilişkin açıklaması
- 32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, yüz kırk gün önce Gürcistan üzerinde düşen C-130 kargo uçağına; 16 Mart 2026'da Cumhurbaşkanı kararıyla birtakım mühimmatın transit olarak geçişine izin verilmesine, NATO'nun kuracağı kolorduya, İstanbul Boğazi'nda NATO Deniz Unsurları Komutanlığı kurulacak olmasına, finansal siyonizmin patronunun Cumhurbaşkanıyla yaptığı toplantıya ve yapılacak özelleştirmelere ilişkin açıklaması
- 33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, "lider ülke Türkiye" vizyonunun başarısına ve hizmet siyasetine, bugün Millî Takım'ın Kosova'yla oynayacağı maça ve Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması
- 34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 30 Mart Kızılder'e'yi anmak istediğine, 31 Mart 1947'de idam edilen Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti kurucusu Gazi Muhammed'e; bu coğrafyada yaşayan herkesin demokratik bir programa ihtiyacı olduğuna, cumhuriyetin demokratikleşmesine ve Meclisin sorumluluğuna; ekoloji sorununa, Karıncalar Karadeniz Dayanışma Platformundan ve Çorum'dan gelen misafirlerine ilişkin açıklaması
- 35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 31 Mart 2024 yerel seçimlerinin üzerinden iki yıl geçmesine rağmen seçim sonuçlarını hazmedemeyenlerin olduğuna ve bunun örneklerine ilişkin açıklaması
- 36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, 30 Mart Uluslararası Sıfır Artık Günü'ne, Kütüphane Haftası'na, bu akşam Kosova'yla karşılaşacak olan A Millî Futbol Takımı'na, İsrail Parlamentosunun Filistinli esirlerin idamını öngören düzenlemesine, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 43.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Akbelen ekolojik direnişçilerinden Esra Işık'a ve ekolojik direnişe sahip çıkan milletvekillerine ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hitit Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden suça sürüklenen çocuklarla ilgili araştırma komisyonu toplantısına katılan mağdur ailelere "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Önergeler

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in, (2/2667) esas numaralı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/135)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önergileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail tarafından başlatılan saldırılar ve bu eksenle tırmanan bölgesel krizlerin ülkedeki sosyolojik etkilerinin saptanması, artan gerilimin toplumsal yapıda oluşturabileceği hassasiyetlerin ve mezhepsel kışkırtma girişimlerinin önüne geçilmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, son yıllarda derinleşen yüksek enflasyon, gelir dağılımındaki bozulma, vergi adaletsizliği ve ekonomik istikrarsızlık sonucu sabit gelirli kesimlerin alım gücünün ciddi biçimde gerilemesi karşısında işçi, memur, kamu görevlisi ve emeklilerin yaşadığı reel gelir kayıplarının, mevcut ücret belirleme mekanizmalarının yetersizliklerinin, vergi sisteminin ücretliler üzerindeki etkilerinin ve sosyal devlet ilkesine aykırı uygulamaların tüm yönleriyle araştırılarak gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, kayyum politikasının yerel demokrasi üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, iktidarın, muhalefetin yönetimindeki belediyelere yönelik saldırılarının ülke demokrasisi ve geleceği açısından yol açtığı sorunların görüşülmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259)

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, bugün Kosova Millî Takımı'yla Dünya Kupası'na gitme yolunda son maçını oynayacak olan A Millî Futbol Takımı'na ilişkin konuşması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Batman Milletvekili Serkan Ramanlı'nın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yer alan illerde sanayi rezerv alanları kurulması talebine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/41393)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, soğan ithalatına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/41757)

31 Mart 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekilimize gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Diyarbakır'ın yerel sorunları hakkında Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'ya aittir.

Sayın Akça Cupolo, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başından Genel Kurulu takip eden cezaevindeki kıymetli arkadaşlar, kıymetli halkımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün bu konuşmayı yapmadan önce, Diyarbakır Ticaret Odasının sanayi master planlarına ilişkin hazırladığı bir raporu okuyordum. Raporu okurken de arka planda, iki yıl önce Batman'da kayyuma karşı protestoların yürüdüğü meydana bir polisin gaz ve TOMA suyu altındaki halka dönerek, onlara doğru bağırarak "Bu devlet size ne etti ulan?" diye bağırması geldi aklıma, raporla aynı anda bunları hissettim. Bence şöyle bir soru sorması gerekiyordu: "Bu devlet size ne etti, ne etmedi?" diye bakmalıydı. Diyarbakır konusunda da özelde Diyarbakır'a, genelde ise Kürt illerine ne edildiğini, neyin de edilmediğini az çok anlatmaya çalışacağım.

Malumunuz, Diyarbakır ve onunla aynı renge sahip kentler illerin teşvik sistemi içerisinde 6'ncı kategoride bulunuyor ve bu kategoride bulunma verimlilik, refah, sağlıklı koőullar için ne kadar renkliyse aslında bu kategorinin griliği de bir o kadar gri. Diyarbakır'ın tabii, 6 sayısı ile tek imtihanı bu değil; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Aralık 2025'te güncellediği Sosyo-Ekonomik Geliőmiőlik Sıralaması'nda yani SEGE verilerinde Diyarbakır 66'ncı sırada. 21 plakasına sahip kentimizin 6'yla bir imtihanı da yine bu şekilde. 2017'de bu sıralamada 68 iken bu kadar yıl içinde gelebildi basamak yalnızca 2 tane olabilmis. Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası da haklı bir şekilde, raporlarında ve az önce de bahsini ettiğim master planında vurguladığı üzere, nüfusu 2 milyona dayanan bir kentin, bölgenin ticaret ve lokomotifli olan bir kentin 66'ncı sırada olması ve buraya hapsedilmesi siyasi bir tercihtir, bu bir tesadüf değildir. Bunun sonucu, bu kategoride ve bu sıralamada bulunmanın sonucu da işsizlik, yoksulluk, barınma, kalitesiz eğitim, yataksız ve doktorsuz hastanedir.

SAMER'in bir araőırması var Ocak 2026 yılından; buna göre bölge halkının yüzde 59,7'si için en büyük sorunun ekonomik kriz ve işsizlik olduğu görölüyor ve bunun siyasetle bire bir alakası var, Diyarbakır için bile bire bir alakası var. Türkiye genelinde işsizlik yüzde 8 iken Diyarbakır'da bu yüzde 30'a dayanıyor, bu da her 3 gençten 1'inin işsiz olması anlamına geliyor, her 4 gençten 1'inin de göç planı yaptığını gösteriyor.

Bölgeler arası eőitsizlik raporunda yer alan bir başka veri de Diyarbakır'daki kredi kullanımının yüzde 36 arttığını ve mevduat artıőının ise yalnızca yüzde 9'da kaldığını gösteriyor. Bu da Diyarbakır'da üretilen değerin Diyarbakır'da kalmadığını gösteriyor yani bir kentin ürettiğini ama ürettiğinden payını alamadığını gösteriyor. Kentin ihracatı 2025 yılında yüzde 17,5 artıp 235 milyon dolara dayanmışken bu, merkezin yaptığı bu ayrımcılığa rağmen sürdürölmektedir. Oysa merkezin yapması gereken şey, kendi kendini idare edebilen, kendi kendini yönetebilen bu kenti desteklemek olmalıydı. Bu eőitsizlik ve bürokrasi içinde boğulma hâli elbette ki yalnızca ekonomik alanda değil, nasıl ki kent lig dışı bırakılma, kategori dışında bırakılma, en alt kategori altında bırakılmakla imtihan ediliyorsa, kentin takımı, bölgenin takımı, Kürt halkının takımı olan Amedspor da yine aynı şekilde lig dışında bırakılmak isteniyor. Taraftarı hem işkence görüyor hem de hiçbir şekilde eőı benzeri olmayan bir biçimde 6222 no.lu Yasa kapsamında adli kontrole maruz bırakılıyor ve yine tarihte görölmemiş bir şekilde yurt dışı yasağına maruz bırakılıyor. Takımın, kulübün lideri ise kızı sağını ördü diye para cezası alıyor. Yani takım lige çıkmasını diye TFF seferber olurken -kent ise lige- asıl hak ettiği yere gitmesin diye merkez kendini seferber ediyor. Buna dair hukuki ve demokratik bütün yöntemleri uygulayan bir kent aklı hâkim iken bu aklı görmezden gelen bir de bürokrasi ne yazık ki devamedegeliyor.

Eğer gerçek bir barıştan, onarıcı bir adaletten bahsedeceksek onarıcı barıőla, onarıcı adaletle bir inőadan da bahsetmek gerekiyor ve bu inőanın da bir maliyeti var. Bu maliyetin sağlanması için de bu kentin hak ettiği payı alması gerekiyor. İşte, tam da 1924 Anayasası'nda eleőtirdiğimiz o tekçi, görmezden gelen, bölgeyi ve bu kimliği görmezden gelen anlayış ne kadar eleőtiriye muhtaçsa, eleőtiriye hak ediyorsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Hemen tamamlayacağım Başkanım.

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - ...1927 yılında ilk geçirilen kalkınma planında yine kalkınmanın dışında bırakılan, geliőmiőlięin dışında bırakılan, yeni sanayi planlarının, fabrikaların, bütün bu kalkınmanın dışında bırakılan o plan da yine aynı zihniyetin ürünüdür. Bugün Diyarbakır'ın 6'ncı kategori ve 66 sıralaması lanetinden kurtulması için buradan, bu kürsüden bir Diyarbakırlı olarak, Diyarbakırlılar adına, Diyarbakır'a hak ettiği yerin, hak ettiği kategorinin ve hak ettiği ligin derhâl verilmesi talebimi yineliyorum.

Bütün Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, Sayın Akça Cupolo, teşekkür ediyorum.

İkinci söz talebi, Karabük'ün kuruluşunun 89'uncu yıl dönümü münasebetiyle Karabük Milletvekili Cevdet Akay'a aittir.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'ün kuruluşunun 89'uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Karabük'ün kuruluşunun 89'uncu yılıyla ilgili söz almış bulunmaktayım.

Karabük 1937 yılına kadar Safranbolu'ya bağlı Öğlebeli köyünün 13 hanelik bir mahallesiydi. 1935 yılında Zonguldak-Ankara Demir Yolu Hattı'nın açılmasıyla beraber bölgenin kaderi değişti. Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla,

dönemin Başbakanı İsmet İnönü tarafından temelleri atılan KARDEMİR sayesinde şehrimiz bugün bir cumhuriyet kenti durumuna gelmiştir.

KARDEMİR "Fabrikalar kuran fabrika." olarak anılmaktadır. Türkiye'nin muhtelif bölgelerinde KARDEMİR'de yetişmiş mühendisler görev almış ve oradaki sanayinin gelişmesinde ve fabrikaların kurulmasında da büyük emeği olmuştur. 3 Nisan yalnızca bir şehrin doğum günü değil Karabük açısından, cumhuriyetimizin ekonomik bağımsızlık iradesinin, sanayileşme kararlılığının ve üretimle kalkınma anlayışının bir simgesidir.

Yine -Karabük'le ilgili olarak- buradan, ekranları başında bizi izleyen çok kıymetli vatandaşlarımızı ve değerli milletvekillerimizi de her zaman Karabük'e davet ediyoruz, çok önemli güzellikleri var turizm açısından. Yenice'miz ormanlarıyla meşhur, "yeşil Yenice" diye geçer; blok ormanları vardır, 100 sıcak noktadan biridir dünyada. Safranbolu'muz -Bulak (Mencilis) Mağarası, Eski Çarşı, Yörük köyü- biliyorsunuz, Dünya Mirası Listesi'nde koruma altına alınmış UNESCO tarafından bir şehir.

Eskipazar'ımızın da -sayın vekilimiz de burada, Ali Keskinkılıç, Eskipazarlı hemşehrimiz- Hadrianapolis ve Kimistene Antik Kentleriyle meşhur olduğunu ifade ediyoruz.

Yine, Eflani'miz göletleriyle, Ovacık ilçemiz de tarihî yerleşim izleriyle ve kaya mezarlarıyla görülmesi gereken şehirlerimizden, ilçelerimizdendir. Ancak ne yazık ki bu güzelliklere rağmen bölgemizin çok önemli sorunları var. Bu sorunları defalarca dile getirdiğimiz hâlde ilerleme kaydedemediğimiz konular var. Cumhuriyetin sanayi kenti olarak Karabük'ün uzun yıllardır ihmal edilmesi bizim tarafımızdan kabul edilemiyor.

Bakın, 250 bin nüfuslu bir Karabük ilinin merkezinde devlet hastanesi yok. Merkezinde devlet hastanesi olmayan nadir illerden biri. Devlet hastanesinin yapılmasını acilen buradan tekrar beyan etmiş oluyoruz. Yine, bazı yatırımlar yapılırken sağlıklı karar verilmemiş. Eskipazar'da bir devlet hastanesi yapımıyla ilgili, zeminin yanlış seçilmesinden dolayı, bugünkü değerle 153 milyonluk bir zarar oluşmuş örneğin. Bakın, bugün tekrar hastane yapımıyla ilgili, o bölgeye o hastane yapılamadığı için, kayma tehlikesi olduğu için yeni bir alan seçilmiş. Şimdi, o alana hastane yapılacak, 311 milyon ihale bedeli var yani bakın, nasıl bir kamu zararı var. Ben bu konuyu gündeme getirdim, suç duyurusunda da bulundum. Buradan Sağlık Bakanlığına da seslenelim, ilgililere de seslenelim, müsebbipleriyle ilgili gerekli çalışmalar yapılsın.

Yol ağının büyük bir bölümü sathi kaplama. Yani bakın, toplam yol ağı 385 kilometre, bunun 255 kilometresi sathi kaplama. Sanayinin yoğun olduğu bir bölge Karabük, ağır sanayiyle ilgili bir sürü yatırım var, haddehaneler var, demir çelikler var KARDEMİR'le ilgili başta olmak üzere. Tonajı yüksek araçlar kullanıyor bu yolları, bu yolların daha düzgün hâle getirilmesi, asfalt yol hâline getirilmesi lazım. Sadece 127 kilometresi sağlıklı bir yol.

Yine, Bartın-Safranbolu yolu, kazaların yoğun olduğu bir bölge, bu yolun acilen bitirilmesi gerekiyor.

Yine, Karabük-Yenice ve oradan da Filyos Limanı'na ulaşan, "Hisarönü" diye tabir ettiğimiz kesime ulaşan yolun bir an önce yapılması lazım. Burada bayramda, bakın, çok ciddi kazalar oldu, yakınlarımızı, hemşehrilerimizi kaybettik. Bu yolun öncelikle genişletilmesi ve yatırım projesi kapsamına alınarak duble yol hâline getirilmesi gerekiyor. Sebebi de şu: Filyos Limanı kritik bir bölge. Burası konteyner limanı şekline dönüştüğünde Eskipazar'daki organize sanayiden başlayıp Karabük'ten o bölgeye kadar bu yol çok kritik bir yol olacak lojistik açısından ve süratle de genişletilmesi gerekiyor; Cumhurbaşkanlığının 2026 Yılı Yatırım Programı'nda yok, mutlaka programa alınması ve yapılması gerekiyor.

Yine, tarımsal sulama yatırımlarında da tablo iç açıcı değil. Aldeğirmen Barajı, Ovacuma ve Acısu Göletleri gibi projeler de yetersiz ödenekler nedeniyle durdurulmuş durumda. Buralara gerekli ödeneklerin verilmesi lazım.

2024 yılında Karabük 4 milyarlık vergi ödemiş ama buna mukabil 391 milyonluk yatırım almış yani yüzde 9,6'lık bir oran.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Akay, lütfen tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Toparlıyorum.

Bu yatırımların Karabük'e süratle aktarılması gerekir. Karabük sıradan bir şehir değildir, Karabük cumhuriyetin sanayiyle vücut bulmuş hâlidir, Karabük bu milletin alın teriyle kurduğu kalkınma iradesinin somut örneğidir. Karabük'e bakmak cumhuriyetin kalkınma idealine bakmaktır, Karabük'ü ihmal etmek ise bu mirası ihmal etmektir.

Bu duygu ve düşüncelerle başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, rahmetli İsmet İnönü olmak üzere, Karabük'ün kuruluşunda, KARDEMİR'in kuruluşunda emeği geçen herkese çok çok teşekkürlerimi iletiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, KARDEMİR yöneticileri ve KARDEMİR çalışanlarının da kuruluş günüdür bu aynı zamanda, onların da kuruluş gününü kutluyorum.

Yüce Meclisi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz talebi, Malatya'da yürütülen yatırımlar, devam eden çalışmalar ile vatandaşların beklenti ve talepleri hakkında Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak'a aittir.

Sayın Ölmeztoprak, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak'ın, Malatya'da yürütülen yatırımlara, devam eden çalışmalar ile vatandaşların beklentilerine ve taleplerine ilişkin gündem dışı konuşması

İNANÇ SİRAÇ KARA ÖLMEZTOPRAK (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz, kıymetli Malatyalı hemşehrilerim; Şubat 2026'da bölgemizde başlayan savaş, uluslararası hukukun hiçe sayıldığı, küresel dengeleri sarsan ve bölgesel istikrarı tehdit eden çok boyutlu bir krize dönüşmüştür. Böylesi kritik bir süreçte, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde dirayetli, dengeli, itidalli ve stratejik bir duruş sergilenmektedir. Bu savaşın nasıl ve kimler tarafından başlatıldığını çok iyi biliyoruz. Türkiye Cumhuriyeti bu kriz karşısında gerilimi tırmandıran değil, yöneten, denge kuran bir yaklaşım ortaya koymuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu güçlü irade

doğrultusunda yürütülen politika, çatışmanın yayılmasını önlemeye ve bölgesel istikrarı korumaya, diplomasi kanallarını da açık tutmaya dayanmaktadır.

Sayın milletvekilleri, aziz milletimiz; 6 Şubat 2023'te tarihimizin en ağır imtihanlarından birini yaşadık. Asrın felaketi olarak hafızalara kazınan bu büyük yıkım hayatlarımızı, hatıralarımızı ve geleceğe dair umutlarımızı derinden sarstı ancak aziz milletimiz her zorlukta olduğu gibi bu imtihandan da güçlenerek çıkmayı bildi. Devlet-millet el ele vererek bu büyük felaketi büyük bir direniş sürecine dönüştürdü. Bugün geldiğimiz noktada görüyoruz ki biz bu süreci, asrın felaketini, asrın imarına, inşasına, ihyasına ve asrın dayanışmasına dönüştürme iradesiyle yürüyoruz. Bu büyük süreçte güçlü liderliği, kararlı duruşu ve kesintisiz destekleriyle her zaman milletin yanında olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımızı arz ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bir şehri yeniden ayağa kaldırmak eğitimden sağlığa, sosyal destekten altyapıya kadar hayatın bütün alanlarını birlikte ayağa kaldırmaktır. Depremde 1.261 vatandaşımızı kaybettik ancak devletimiz ilk andan itibaren sahadaydı. Malatya'mıza sadece AFAD'ımız nezdinde 23 milyar TL'nin üzerinde kaynak aktarılmıştır. Çevre ve şehircilik alanında Malatya'mıza AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde 417 milyar TL'yi aşan yatırım yapılmış, 308 milyar TL'lik yatırım da bugün aynı kararlılıkla devam etmektedir.

Bu süreçte, eğitim alanında yıllara sari süreçte öğretmen sayısı 2 katına çıkmış, 2025 yılında eğitim yatırımları kapsamında toplam 3 milyar 113 milyon büyüklüğünde projeler yapılmıştır; bugün 2025 Yılı Yatırım Programı'nda 17 ayrı proje ise eş zamanlı yürütülmektedir.

Sağlık alanında yeni tesisler yapılmış, sağlık personeli sayısı 2.478'den 6.832'ye yükseltilmiştir. Deprem sonrası süreçte 2.581 yeni sağlık personelinin göreve başlaması, sağlık hizmetlerinin kesintisiz sürdürüldüğünün en güçlü göstergesidir. Bunun yanında, 23 sağlık tesisinin inşası da devam etmektedir.

Sosyal devlet anlayışımız bu süreçte en güçlü şekilde sahaya yansımıştır. 2003-2025 döneminde Malatya'mıza toplam 13,36 milyar TL sosyal yardım yapılmış, sadece 2025 yılında 2,85 milyar TL destek sağlanmıştır. 2025 yılı itibarıyla 48 bin haneye doğrudan destek ulaştırılmış ve 6 bini aşkın vatandaşımız evde bakım hizmetinden yararlanabilmiştir. Psikososyal destek kapsamındaysa yüz binlerce vatandaşımıza ulaştırılmış, hiçbir vatandaşımız yalnız bırakılmamıştır.

Gençlik ve spor alanında tesis sayımız 2002'de 9'iken bu, 83'e çıkarılmıştır. Yurtlarımızın kapasitesi artırılmış, gençlik merkezlerimiz aracılığıyla 40 bini aşkın gencimize doğrudan ulaştırılmıştır.

Adalet yatırımları kapsamındaysa Malatya adalet binası projesi tüm eklentileriyle yüzde 70 seviyesine gelmiş ve bölgeye hitap eden modern bir yargı altyapısı her yönüyle kurulmaktadır.

Tüm bu hizmetler noktasında Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımızı sunuyor, emeği geçen tüm bakanlarımıza, bürokrasimize ve ortak paydaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bu süreç güçlü devletin, güçlü liderliğin ve güçlü millet iradesinin sahadaki karşılığıdır. Dün acımızı paylaştık, bugün yaraları sarıyoruz, yarın Malatya'mızı eskisinden daha güçlü hâle getirmiş olacağız inşallah. Aziz milletimiz şunu açıkça görmektedir: Zor zamanda geri çekilmeyen, sorumluluğu omuzlayan irade AK PARTİ iradesidir. Bizim siyasetimiz eser siyasetidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ölmeztoprak, lütfen tamamlayın.

İNANÇ SİRAÇ KARA ÖLMEZTOPRAK (Devamla) - Biz, halka hizmeti Hakk'a hizmet olarak gören bir medeniyetin mensuplarıyız. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğiyle Malatya'mızı ve ülkemizi daha güçlü yarınlara taşımaya kararlıyız.

Genel Kurulumuzu, aziz milletimizi, kıymetli Malatyalı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ölmeztoprak, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline sırasıyla yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'ye ait.

Sayın Öncü, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, Avrupa üniversiteler arası spor etkinliklerinin Erzurum'un ev sahipliğinde yapılacak olmasına ilişkin açıklaması

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde kış sporlarında gururumuz olan Erzurum, uluslararası alanda yeni bir stratejik başarıya imza atmıştır. Avrupa Üniversiteler Spor Birliği'nin kararıyla 2028 yılında ilk kez düzenlenecek olan Avrupa üniversiteler arası spor etkinlikleri, dadaşlar diyarı Erzurum'un ev sahipliğinde yapılacaktır. 2011 ve 2017 yıllarında küresel organizasyon tecrübesiyle rüştünü ispatlayan, inovasyon ve sürdürülebilir vizyonu ile sporu bacasız sanayiye dönüştüren Erzurum, kış turizmini ülkemiz için yüksek katma değerli bir iktisadi modele kavuşturacaktır. Bu vesileyle, emeği geçen başta Spor Bakanımıza, Büyükşehir Belediye Başkanımıza teşekkür edip saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Türkiye tarımının içinde bulunduğu tabloya ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılının Ocak ayında 173 milyar lira olan tarımsal kredi borcunun 2026 yılı itibarıyla 1 trilyon 269 milyar liraya yükselmiş olması, ülkemiz tarımının içinde bulunduğu ağır tabloyu açıkça ortaya koymaktadır. Dört yılda yaklaşık 1 trilyon liralık artış ve yüzde 634'lük borç büyümesi çiftçimizin üretim yapamaz hâle geldiğinin en somut göstergesidir. Bu tablo, AKP iktidarının yanlış ekonomi politikalarının sonucudur. Mazot pahalı, gübre pahalı, destek yetersiz; üretici borçla ayakta kalmaya çalışıyor. Çiftçilerin kredi borçlarıyla ilgili ciddi bir adım atılmalı ve uygun koşullarda borçları yapılandırılmalıdır; aksi takdirde, çiftçilerin içinde bulunduğu ekonomik durum nedeniyle tarımsal üretim durma noktasına gelecek ve Türkiye gıda kriziyle baş başa kalacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İsrail'i kimin durduracağına ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Nisâ suresinin 139'uncu ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - "Onlar müminleri bırakıp kâfirleri dost edinen kimselerdir. Kâfirlerin yanında izzet ve şeref mi arıyorlar? Hâlbuki bütün izzet ve şeref Allah'ın Resulüne ve müminlere aittir."

Evet, uluslararası hiçbir hak ve hukuku tanımayan terör şebekesi siyonist İsrail, dün terör yuvası olan meclisinde on binlerce Filistinli tutukluyu etkileyecek yeni bir idam kararı aldı hem de 57 İslam ülkesiyle alay edencesine; tıpkı ramazan ayından beri 2 milyar Müslümana rağmen Mescid-i Aksa'yı ibadete kapattığı gibi. Mabetleri, okulları, pazar yerlerinin, sivil yerleşim yerlerini, su kaynaklarını, enerji alanlarını ayırım gözetmeksizin bombalayan bu soykırımcı caniyi kim durduracak? Asrımızın Fatihlerini, Salahâddinlerini arıyoruz. Hemen semavi bir musibet gelmeden ortak bir İslam ordusu teşkil edilmeli, Müslümanların harim ve haremli korunmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

4.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Profesör Doktor Osman Bektaş'ın Trabzon Şehir Hastanesinin yapıldığı alanla ilgili söylediklerine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Trabzon'da Profesör Doktor Osman Bektaş'ın, Trabzon Şehir Hastanesinin yapıldığı alanın çökmeye devam ettiğini söylemesi üzerine AKP Trabzon İl Başkanı bunu siyasi ve ideolojik bir yaklaşım olarak nitelendirerek TOKİ'nin bu bilim insanı hakkında dava açtığını söylemiştir. Bilimsel iddialar karşısında TOKİ ve Sağlık Bakanlığı bilimsel bulguları açıklayacağına bilim insanını mahkemeye veriyor. Yine de TOKİ'yi tebrik ediyorum, en azından Galileo'yu Atina'da 1633'te yargılayan mahkeme gibi resmen inkâr ettirme yöntemini kullanmamış, milattan önce 399'da Sokrates'i Atina'da yargılayan mahkeme gibi ölüme mahkûm etmemiş. Ne diyelim; Allah, AKP zihniyetine akıl fikir, biraz daha bilimsellik versin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

5.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Bozbey'e ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mustafa Bozbey hakkında on yıl önceki ilçe belediye başkanlığı süreciyle ilgili gözaltını dikkatle izliyoruz. Bu noktada en temel ilke Bursalıların iradesine saygıdır. Hiç kimse peşinen suçlu ilan edilemez, masumiyet karnesi de esastır.

Demokrasilerde adaletin iktidar gölgesinden uzak işlemesi milletin iradesinin ve ülke vicdanının makul beklentisidir. Hukuk, güçlünün değil haklının yanında durduğu ve en önemlisi de siyasetin sopası olmadığı müddetçe anlam taşır. Kişi hak ve hürriyetlerinin korunması; adaletin tarafsız, adil, hakkaniyetli ve hızlı işleme tecellisiyle sağlanır diyor, saygıyla selamlıyorum heyeti. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

6.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Türkiye'nin gerçek gündeminin ekonomi olduğuna ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Türkiye'nin gerçek gündemi ekonomidir. Açlık sınırı 32.365 lira, asgari ücret 28 bin lira, emekli maaşı 20 bin lira. Mutfakta yangın var, cepler boş. 1 kilo kıyma 1.000 lira, dana etinin kilosu 1.500 lira olmuş. Şaka gibi ama salatalık 140, domates 150, patlıcan 180, biber 200 lira olmuş; siz hâlâ neyi anlatıyorsunuz? Ülkenin çiftçisi, alın terinin karşılığını alamıyor. Bugün yanı başımızda savaş varken, çocuklar öldürülürken siz belediyelere baskınlar yaparak gündemi değiştirmeye çalışıyorsunuz ama nafile. AKP iktidarının neden olduğu açlığı, yoksulluğu, hukuksuzluğu konuşmaya devam edeceğiz çünkü sizin yazdığınız masallarda değil bu ülkenin gerçeğinde yaşıyoruz ve hemen sandık diyoruz.

BAŞKAN - Van Milletvekili Mahmut Dindar...

7.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, çiftçilerin yazın kuraklık sorunu yaşamaması için alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yağışın bol olduğu bir kış mevsimini ve halkımızın güçlü katılımıyla "Nevroz"ları geride bıraktık. Şimdi, baharla birlikte tarlalarını sürecektir, ekecek çiftçilerin yazın kuraklık sorunu yaşamaması için alınması gereken tedbirleri konuşmamız gerekiyor.

Seçim bölgem Van'ın Gürpınar ilçesi Elaçmaz Mahallesi'nde, Gevaş ilçesi Pınarbaşı ve Daldere Mahallelerinde yapımı planlanmış ama tamamlanmamış sulama göletlerinin haberlerini bekliyor çiftçilerimiz. İktidar, söz konusu HES'ler olunca her türlü girişimi yapıyor ama çiftçilerin tarımsal sulama göletlerinin yapımına gerekli desteği sunmuyor. Gerekli sulama altyapısı sunulmadığı için kuyu açmak zorunda kalan çiftçilere DSİ'nin belli bir vadede sulama göletlerini yetiştirmesi gerekir; aksi takdirde, yer altı sularının da tükeneceği bir döneme doğru gidiyoruz. Acil tedbir alınmalı ve tarımsal amaçlı ekolojik sulama göletleri her bölgede çoğaltılmalıdır.

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

8.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Gazi Muhammed'e ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Gazi Muhammed'i katledilişinin 79'uncu yıl dönümünde saygı ve hürmetle anıyoruz.

Orta Doğu'nun çatışmalı ve kanlı şiddet tarihinde Kürtler bugünlere türlü bedeller ödeyerek geldi, katliamlardan geçirildi, dilleri yasaklandı. Her parçada ret, inkâr ve asimilasyon politikalarıyla mücadele etti. Bu mücadele tarihi Kürtlere eşsiz deneyimler kazandırdı. 21'inci yüzyılın birinci çeyreğinde, bugünlerde, yine Orta Doğu gündeminde ve yine gündemin baş sırasında Kürtler yer alıyor. Bizler, tarih bilinciyle ve tarihsel sorumluluğumuz doğrultusunda hareket etmeye devam edeceğiz.

Bir kez daha, Gazi Muhammed şahsında ve mücadele tarihinde emek vermiş tüm önderleri ve devrimcileri saygıyla anıyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Muş Milletvekili Sümeyye Boz...

9.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, "Nevroz"a katıldıkları için 15 çocuğun gözaltına alınmasına ve bazılarının tutuklanmasına ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - "Nevroz"a katıldıkları için 15 çocuğun gözaltına alınması ve bazılarının tutuklanması kabul edilemez. Bu uygulamaların özellikle Kürt çocuklarına yönelmesi, meselenin açıkça siyasal olduğunu gösteriyor. Kürtçe şarkı söyleyen, sloganlara eşlik eden çocukları suçlu ilan ediyorsunuz; bu, açıkça Kürt kimliğinin cezalandırılmasıdır. Tutuklama bastırma aracına dönüşmüş durumda, işkence ve kötü muamele iddiaları ise görmezden geliniyor. Burada yargılanan hem çocuklar hem bir halkın dili, kimliği ve varlığıdır. Bu yaklaşım, yalnızca bugünü değil geleceği de hedef almaktadır. Çocuklara yönelen bu cezalandırıcı politika, toplumun demokratik toplum beklentisini de baskı altında tutma çabasından başka bir şey değildir. Tutuklamalara derhâl son verilmeli ve tutuklanan gençler serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

10.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, şehrûleminin kim olduğuna ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şehrûlemin kimdir? Şehrûlemin; kamu malını gözünden sakınan, makama yaslanmayan, makama ağırlık veren, kendisine bir şehir emanet edilen, en mühimi de halkın canını, malını, ırzını kendi namusu bilen kişidir şehrûlemin. Şehrûlemin, makamını heva ve heveslerinin aracı hâline getirmez. Şehrûlemin; milletten aldığı emaneti şahsi zaafırlara feda etmez, otel odalarında iz bırakmaz. Şehrûlemin, jet partileri yapmaz. Şehrûlemin; hırsızlık yapmaz, rüşvete tenezzül etmez. Şehrûlemin; zimmet, irtikap, ihaleye fesat karıştırma gibi iddialarla anılmaz. Şehrûlemin, baklava kutularını kötü emellerine alet etmez. Şehrûlemin, aldığı emanetin izzetine gölge düşürmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

11.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Kürecik Radar Üssü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Erbakan Hocamızın Meclis kürsüsünden söylediği: "Efendim, Amerika'nın hoşuna gitmezmiş; bana ne Amerika'dan, bana ne Amerika'dan!" Bu ses, bir milletin öz yurdunda parya olmayı reddeden kararlılığı, emperyalizmin suratına patlayan millî görüş tokadıdır. Şimdi aynı inanç ve kararlılığa her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Kürecik, evet, Kürecik; Anadolu'nun semalarını değil İsrail'in güvenliğini bekleyen bir nöbetçidir. Kürecik, bir savunma üssü değil işgalci siyonistlerin uzak karakoludur. İsrail'i korumak

Osmanlı'nın torunu olarak bize mi kaldı Allah aşkına! Artık İsrail'i koruyan bu radarları, hürriyetimize kasteden üsleri ülkemizde is-te-mi-yo-ruz! Taviz yok, geri adım yok; Kürecik Radar Üssü acilen kapatılmalıdır diyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Ali Bozan...

12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, yaklaşık olarak bir buçuk yıldır ülkede tartışmaları devam eden sürece ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, yaklaşık olarak bir buçuk yıldır bu ülkede süreç tartışmaları devam ediyor ve bu bir buçuk yıllık süreye baktığımızda, iktidarın tutumu sürekli oyalamaktan, ötelemekten ve zamana yaymaktan yana ama artık halk somut ve pratik adımlar bekliyor. Bu halk artık güzel dilek ve temenni dinlemekten bıktı, yoruldu; bizler de bıktık, yorulduk. Sabah akşam güzel dilek ve temennilerle sürecin ilerlemediği, süreçte yol alınmadığı apaçık ortada. Artık bu Meclisin yegâne işi süreç ve süreç yasaları olmalı. Eğer bu Meclis cumhuriyetin, yüz yıllık cumhuriyetin en acil meselesini çözmek yerine hâlen torba yasaları görüşmeye devam ediyorsa bence dükkânı kapatalım, eve gidelim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu...

13.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Muş'un Varto ilçesinde yapılması planlanan jeotermal enerji santrali projesine ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Muş'un Varto ilçesinde yapılması planlanan ve toplam 16 köyü doğrudan etkileyecek kapsamdaki jeotermal enerji santrali projesi halkın iradesine rağmen dayatılmaktadır. ABD merkezli Ignis firması tarafından yürütülen proje için Muş Valiliği onay vermiştir. Projenin yapılmak istendiği alan, bitki ve hayvan çeşitliliği açısından Türkiye'nin sayılı önemli doğa alanı kapsamındadır. Korunması gereken bu alan, bölge insanına hiçbir faydası olmayan projelerle yok edilmek istenmektedir.

Varto, aktif fay hatları üzerinde bulunan yüksek riskli bir bölgedir. Bilim insanları jeotermal faaliyetlerin sismik hareketliliği tetikleyeceğini, yer altı sularını kirliteceğini ifade etmektedir. Buna rağmen proje için "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmesi manidardır. Varto halkının bu projeye rızası yoktur, birileri daha zengin olsun diye ekolojik sistem ve yaşam hakkı tehdit edilmektedir. Bu nedenle, söz konusu proje derhâl durdurulmalıdır.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

14.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın iletişim altyapısına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye 5G projesine geçiyor, hayırlı olsun ama depremde ağır yara alan Hatay'da hâlâ sağlıklı internet yok, hâlâ sağlıklı şebeke yok. Depremi üzerinden üç yıldan fazla zaman geçmesine rağmen Hatay'da hâlâ baz istasyonu eksiklikleri giderilmedi, mobil internet ve telefon bağlantılarında ciddi sorunlar devam ediyor. Öğrenciler ders çalışmıyor, mali müşavirler internet bağlantısı nedeniyle gece beyanname doldurmak zorunda kalıyor, iş dünyası çalışmıyor; iletişim sağlıksız.

Ben, buradan, Ulaştırma Bakanlığına sesleniyorum: Diğer büyükşehirler internet hız testleri yaparken Hatay'ın hâlâ "Çekiyor mu?" derdiyle boğuşmasını eşit ve adil buluyor musunuz? Hatay'ın iletişim altyapısını güçlendirin; her konuda üvey evlat muamelesi yaptığınız Hatay'da internette bari gereken adımları atın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi'nin yerel seçimlerden sonra soruşturma açılan belediye sayısı ile ilgili söylediklerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi, yerel seçimlerden sonra 1.048 belediyeye yönelik soruşturma açıldığını söyledi. Bunların 472'si AK PARTİ'li, 217'si CHP'li, 78'i MHP'li, 16'sı DEM PARTİ'liymiş.

Şafak vakti baskınlarıyla onlarca CHP'li belediyeye kumpas operasyonları düzenlendi, soruşturma dosyasında gizli tutulması gereken tüm bilgiler ve belgeler yandaş medyaya sızdırıldı, televizyonlarda itibar cellatlığı yapıldı. Bugün de Bursa Büyükşehir Belediyesine operasyon yapıldı; Bursa'nın sandık iradesi Mustafa Bozbey haksız, hukuksuz gözaltına alındı.

İçişleri ve Adalet Bakanlığına soruyorum: Mademki soruşturmaların yarısından fazlası AKP'li belediyelere yönelik, o zaman gazetelerde, televizyonlarda neden tek bir operasyon haberi duymuyoruz? AKP'li belediyelere gelince riayet ettiğiniz masumiyet karnesi ve soruşturmanın gizliliği ilkesi CHP'li belediyeler söz konusu olunca neden uygulanmıyor? Yandaş başka, muhalefete başka uyguladığınız ikili hukukunuz da siz de ilk seçimde gideceksiniz.

BAŞKAN - Muğla Milletvekili Gizem Özcan...

16.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla Akbelen'de yaşam hakkını savunanlara ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muğla Akbelen'de yurttaşlarımız aylardır, yıllardır en temel hakkı savunuyor; yaşam hakkı. Toprağını, suyunu, zeytinini yani geleceğini savunuyor ama bu ülkede düzen tersine çevrilmiş durumda. Toprağını savunanlar suçlu ilan ediliyor, talana imza atanlar korunuyor. Bu direnişi omuzlayan kardeşlerimizden Esra dün gece evinden gözaltına alındı. Gerekçesi ne? "Acele kamulaştırmayla köylerimiz yok edilmesin." demek. Bugün Esra tutuklandı. Soruyorum: Toprağını savunmak ne zamandan beri suç? Asıl suç, bu ülkenin ortak mirasını bir avuç sermayeye devretmek, zeytinlikleri yok etmek! Esra'yı alacağız, Akbelen'i vermeyeceğiz! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü...

17.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, İstanbul Yenikapı'da düzenlenen "Nevroz" kutlamaları sonrasında çocukların gözaltına alınıp tutuklanmasına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta İstanbul Yenikapı'da düzenlenen "Nevroz" kutlamaları sonrasında çocukların işkenceyle gözaltına alınıp tutuklanması, iktidarın "Nevroz" Bayramı'na ve Kürt kimliğine baskıcı yaklaşımının açık bir şekilde yansımalarıdır. Bir halkın ulusal bayramına katılan çocukların cezaevine konulması ve işkenceyle anılması, bu ülkenin hukuk ve adalet iddiasını ağır biçimde zedelemektedir. Bu uygulamalar, Kürt kimliğine ve kültürüne yönelen bir müdahaledir. Çocukların korunması yükümlülüğü ortadadır. Buna rağmen çocukların özgürlüklerinden yoksun bırakılması siyasi bir tercih olarak karşımıza çıkmaktadır. Tutuklanan çocuklar derhâl serbest bırakılmalı, işkence ve kötü muamelede bulunan kamu görevlileri hakkında derhâl işlem yapılmalıdır.

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

18.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Anayasa Mahkemesine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi 25 Mart günü Osman Kavala başvurusuyla ilgili bir duruşma yaptı. Bu kararın çok ağır sonuçları olacak, şimdiden uyararak istiyoruz. Eğer Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesini siyasi davalarda etkisiz bir yargı yolu olarak sayarsa Türkiye, dünyanın gözünde artık anayasa yargısı olmayan ve insan haklarını koruyamayan bir ülke durumuna düşecektir. Bunu önlemenin yolu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı açıklanmadan önce Anayasa Mahkemesinin gündemindeki Kavala başvurusunu AİHM kararıyla uyumlu bir şekilde karara bağlamasıdır.

Biz, Anayasa Mahkemesini kendi varoluş sebebine ve Türkiye'nin anayasa yargısına sahip çıkmaya davet ediyoruz efendim.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan...

19.- Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin elindeki Balıkesir'e ilişkin açıklaması

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Balıkesir, Cumhuriyet Halk Partisinin elinde hizmet şehri olmaktan çıkıp yolsuzluk odağına dönüşmüştür. İlk gün Belediyeye parti bayrağı asıp 1.500 kişinin işiyle, emeğiyle oynayan zihniyet, halka Türkiye'nin en pahalı suyunu içirirken Belediyeyi 30 milyar TL borçla iflasa sürüklemektedir. İlçelerdeki tablo da ibretlik, Karesi'de imar oyunları, Altıeylül'de müstehcen gösteriler, Bandırma'da yağmalanan arsalar ve Edremit'teki hayvan katliamı bu zafiyetin en somut örnekleridir ancak son skandalla artık tuz kokmuştur. Bizzat Ahmet Akın tarafından, babası genel müdürken BTT Genel Müdür Yardımcılığına atanan şahsın Belediye aracıyla yasaklı madde ticareti yaparken yakalanması CHP'nin liyakat maskesini düşürmüştür. Başkan Vekili yolsuzluk ve rüşvetten, Genel Sekreter Yardımcısı şike ve bahisten tutuklanmışken bu son skandal Belediyenin kimlere teslim edildiğinin maalesef en kirli belgesidir.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'a AVM kazandırılacağına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur Milletvekili olarak kürsülerde dile getiriyorken utanıyorduk, "AVM'si yok Burdur'un." diyorduk. Etrafında birçok büyükşehir var, ortasında sıkışmış, kalmış. Hükûmete diyorduk ki: "Gelin, teşvik verin, yatırımcıya cazip gelen bir il hâline getirin Burdur'u ve AVM kazandıralım." diye birçok kez konuştuk ama Hükûmetten ses çıkmayınca Burdur Belediyemiz taşın altına elini koydu ve -önemli bir yeri için- Burdurumuzun 18 iş adamına bir şirket kurdurarak bir ihaleye çıkardılar; 18 iş adamının kurduğu şirket, Burdur AVM Anonim Şirketi o ihaleyi aldı ve artık bizi bu utançtan yani AVM'si olmayan iller arasından Burdur'u kurtaracaklar. Ben, başta Burdur Belediyemiz, Belediye Başkanımız, emeği geçen belediye çalışanlarımız ve o 18 iş adamına, Burdurlu iş insanına çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

21.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Biraz önce Balıkesir AKP Milletvekili Ali Öztaylan Balıkesir Belediyelerimizle ilgili yersiz, mesnetsiz ve hadsiz iddialarda bulunmuştur. Bu bahsettiği konu başlıklarının bir kısmı hukuk vesilesiyle mahkeme koridorlarında tartışılmaktadır. Diğerinde, partimizi bağlayacak hiçbir suç olmaksızın partimizden bağı kesilen arkadaşlar vardır. Ticaretten bahsediyor, uyuşturucu ticaretinden bahsediyor; ben uyuşturucuyu kendisine sormak isterim, uyuşturucu ticareti nedir, o kendisi açıklasın. Orada yapılan herhangi bir hukuksal hata yoktur. Kamu kurumunun niteliği ne ise Büyükşehir Belediye Başkanımız ve ilçe belediye başkanlarımız, kamuoyuna yansıyan konular hakkında gerekli işlemleri, soruşturmaları kendi iç hukukumuz içerisinde de hassasiyetle yapmaktadır. Böylesine hassas ve özenli bir şekilde çalışan Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerinin başarılarını kıskanmaktadır çünkü yıllardır yürüttükleri bütün belediyeler Balıkesir'de Cumhuriyet Halk Partisi kadroları tarafından kazanılmıştır. Onlar ağlayarak görevden aldıkları belediye başkanlarının hesabını vermelidirler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

22.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, trafik cezalarına ilişkin yürürlüğe giren önemli değişikliklere ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan görüşmeler sonucunda trafik cezalarına ilişkin önemli değişiklikler yürürlüğe girmiştir. Hepimizin ortak amacı, trafik güvenliğini artırmak, kazaları ve can kayıplarını en aza indirmektir ancak Kırşehir'de hem taşımacılık sektörü temsilcilerinden hem de vatandaşlarımızdan tarafıma ulaşan geri bildirimlerde cezaların oldukça yüksek olduğu açıkça ifade edilmektedir. Mevcut ekonomik ve sosyal şartlar göz önünde bulundurulduğunda, yaptırımların ölçülü, dengeli ve toplum tarafından kabul edilebilir olması da büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, bazı maddelerin yürürlüğe girişinin belirli bir süre ertelenmesi hem vatandaşların hem de uygulayıcı kurumların yeni sisteme uyum sağlamasını kolaylaştıracaktır. Bu nedenle, düzenlemelerin toplumdaki beklentiler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş...

23.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, hasta mahpus Mehmet Emin Çam'a ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - 74 yaşındaki hasta mahpus Mehmet Emin Çam çoklu hastalıklarla yaşam mücadelesi veriyor; beyin tümörü, ağır kalp hastalığı, felç, böbrek sorunları, görme ve işitme kaybı yaşıyor, artık günlük ihtiyaçlarını tek başına karşılayamıyor; son dönemde durumu daha da ağırlaştı, konuşmakta zorlanıyor, zaman zaman yakınlarını tanıyamıyor; üstelik, verem şüphesiyle hastaneye sevk edilmiş olması hayati riski daha da artırıyor; tüm bunlara rağmen cezaevinde tutulmaya devam ediliyor. Hastane sevkleri, ring araçları ve belirsizlik süreci hem kendisi hem ailesi için ağır bir yük. Çağrımız nettir: Mehmet Emin Çam derhâl serbest bırakılmalıdır çünkü bu, artık bir hukuk değil insanlık meselesidir.

BAŞKAN - Kocaeli milletvekili Mühip Kanko...

24.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, 29 Ekim 2025 tarihinde Gebze'de meydana gelen olaya ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - 29 Ekim 2025 tarihinde Gebze'de meydana gelen ve Arslan Apartmanı'nın çökmesiyle yaşanan bu olay, bir kaza değil şüphesiz bir cinayettir. Bu kazanın sorumluları o gün çıkıp "Metroda sorun yok." diyerek cinayetin üstünü örtenlerdir. Gerçek şudur: Bu çöküş öngörülebilirdi ve engellenebilirdi. Aylarca gizlenen bilirkişi raporu gerçeği ortaya koydu; Arslan Apartmanı'nın çökmesi, kader değil ihmal, sorumsuzluk ve denetimsizliğin sonucu. Bir aile yok oldu; Emine, Levent ve 2 evlat; bunun hesabını kim verecek? Mahkeme dosyasına giren rapor açık, sebep metro inşaatı; sorumlular ise projeyi yürüten firma, Ulaştırma Bakanlığı ve Gebze Belediyesi. Peki, AKP Hükümeti ve yetkilileri ne yaptı? Sustular, inkâr ettiler ve görmezden geldiler. Bu cinayeti örtemezsiniz, sorumlular yargı önünde hesap verene kadar susmayacağız, Cumhuriyet Halk Partisi olarak adalet arayışımız sonuna kadar sürecek. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

25.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'e söz verilen ana konteyner limanının yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, Mersin Limanı bugün Türkiye'nin dış ticaret kapısıdır ancak bu kapı artık maliyet kapısına dönüşmüştür. Bunun 2 temel nedeni var: Kapasite yetersizliği ve rekabetsizlik. Mevcut liman zaten dolu ve yoğun çalışıyor, bunu fırsat bilen işletmeciler MIP fiyat düşürme ihtiyacı duymuyor. Rekabet olmadığı için de fiyatlar sürekli artıyor. 2026 tarifesıyla maliyetler yeniden yükselmiş, dünyada benzeri olmayan Ücretli Yanaşma Penceresi Uygulaması'yla konteyner başına ek yük getirilmeye devam edilmiştir. Bu durum, sadece Mersin'i değil geniş bir hinterlandı etkilemekte, yüksek maliyetler nedeniyle gemiler alternatif limanlara yönelmektedirler. Çözüm açıktır; Mersin'e bölgesel değil, ikincil değil doğrudan ana konteyner limanı yapılmalıdır. Yatırım planlarında yer alan ana konteyner limanı söz verdiğiniz gibi Mersin'e yapılmalıdır diyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen...

26.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İzmir Büyükşehir Belediyesine ait olan 3 tarihî binaya ilişkin açıklaması

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İzmir'de Belediyenin kullanımında olan 3 tarihî binaya; Meslek Fabrikası, Egemenlik Binası ve Gasilhane'ye Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından bir süredir el konulmaya çalışılmaktadır. Oysa bu binalar İzmirlilerin vergileriyle restore edilip halkın hizmetine sunulmuştur ve gerçek sahibi İzmirlidir. Endüstriyel mirasın kamuya açık bir şekilde işlevlendirilmiş hâli olan Meslek Fabrikası gençlerin, kadınların ve iş arayanların umutla gelip kendini geliştirdiği, meslek edindiği yaşayan bir kamusal alandır. Buna rağmen, kullanım amacı sürekli değiştirilerek farklı kurumlara devredilmek istenmektedir. İktidarın elinde onlarca uygun ve atıl bina varken halkın kullanımında tarihî ve simgesel değeri olan bu mekânın seçilmesi tamamen siyasidir. Bu, bir bina meselesi değil şehrin kimliğine ve halkın iradesine saygı gösterilip gösterilmediği meselesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın...

27.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, "Nevroz"un hemen ardından pek çok kişinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 21 Mart haftasında milyonlarca "Nevroz" alanlarında büyük bir coşku ve kararlılıkla barış iradesini nakış gibi işledi. Bunun karşısında görmek istediğimiz "Nevroz" meydanlarından yükselen haklı taleplerin somut adımlara dönüşmesiye ne yazık ki karşımızda yüz yıllık köhneleşmiş inkâr ve işkence pratikleri var. Öyle ki "Nevroz"un hemen ardından Mardin'den İstanbul'a, Aydın'dan Amed'e onlarca kentte Barış Anneleri, gençler ve 7'si çocuk olmak üzere pek çok kişi işkence pratikleriyle tutuklandı. İktidar, bir yandan "Nevroz"un kardeşlik ruhuna vurgu yaparken diğer yandan Kürt halkının ulusal renkleri olan sarı-kırmızı-yeşile dahi savaş açmış durumda. Gençlere, çocuklara "Nevroz'a neden gittin?" diye soran zihniyet aslında eşitlikten, demokrasiden ve "Nevroz" ruhunun kendisinden korkuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ancak eşitlikten, barıştan, "Nevroz"dan ve Kürtlerin değerlerinden duyduğunuz irrasyonel korkuyu bir kenara bırakın; barışın, kardeşliğin yolunu açın.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, siyasi iktidarın savaşın etkilerine yönelik yapması gerekenlere ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkan.

Savaşın başladığından bu yana bir ay geçti. Bu süreçte çevremizdeki ülkeler de dâhil farklı önlemler almalarına rağmen siyasi iktidar işçi, çiftçi, esnaf, emekli, sanayici için herhangi bir paket açıklamadığı gibi her gün gelen zamlar ve bunun yanı sıra sürekli artan vergiler de vatandaşın yaşamının oldukça zorlaşmasına yol açtı. Nakliyeciler isyanda, bu süreçte ithalatın dışında da hiçbir uygulamaya geçilmedi. TÜRK-İŞ açlık sınırını 32.793 lira, 4 kişilik ailenin yoksulluk sınırını 106.817 lira, bekâr çalışanın aylık yaşam maliyetini 42.585 lira olarak açıkladı. 50 milyona yakın insan derin yoksulluk içinde, siyasi iktidar savaşın etkilerine yönelik bir paket derhâl açıklamalı ve ücretler tüm çalışan için seyyanen artırılmalıdır.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

29.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, trafik cezalarının sahadaki gerçeklere uygun olarak yeniden düzenlenmesini vatandaşlar adına talep ettiğine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Trafiğe çıkan vatandaşımızın cebindeki parayı alabilmek için bütün imkânları seferber ediyorsunuz; yapay zekâyla ceza, "drone"la ceza, radar aracıyla ceza, helikopterle ceza, kamerayla ceza. Hem yüksek ceza kesiyorsunuz hem ehliyetini alıyorsunuz hem de aracını bağlıyorsunuz. Vatandaşın cebindeki parayı almaya gelince varsınız ama cebine para koymaya gelince yoksunuz. Bozduğunuz ekonomiyi vatandaşa ceza keserek düzeltmeye kalkıyorsunuz. Asgari ücretlinin 28 bin lirayla, emeklinin 20 bin lirayla geçinemediği ortamda sahanın gerçeklerini bilmeden, masabaşında aldığınız kararlarla vatandaşı perişan ediyorsunuz. Trafik cezalarının sahadaki gerçeklere uygun olarak yeniden düzenlenmesini vatandaşlarımız adına talep ediyoruz.

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

30.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Ziraat Bankasının çiftçiye çıkardığı zorluklara ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ekonomik kriz nedeniyle üretimi durdurma noktasına gelen çiftçimiz her geçen gün yeni zorluklarla boğuşuyor. İşte, size bir örnek: Ziraat Bankasından kredi kullanan çiftçilerimizden 25 bin lira ekspertiz ücreti alınmaktadır. Eğer arazisinin hisseli değeri 10 milyon liranın üzerinde ise ikinci ekspertiz isteniyor ve fiyatı otomatikman 25 bin liraya çıkıyor. Ziraat Bankasının çiftçiye çıkardığı zorluklar bununla da sınırlı değildir; deyim yerindeyse bin dereden su getirerek verdiği krediye on beş yirmi gün bloke koyuyor, bu da

çiftçimizi özel bankaların yüzde 50'lilere varan faiz oranlarına mahkûm ediyor. Ziraat Bankasının çiftçiye nefes aldirmek yerine ayağına pranga vuran bu anlayışını asla kabul etmiyoruz. Buradan yetkililere sesleniyoruz: Ekspertiz ücretlerini düşürün, çiftçiye kredi kanallarını derhâl açın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanına ve belediye başkanlarına yapılan operasyonlara, Adalet Bakanına yaptığı çağrıya, Millî Savunma Bakanlığının Meclisi ve kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiğini düşündükleri hususlara ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yerel yönetimler demokrasinin temel taşlarından, en önemlilerinden bir tanesidir. Bugün sabah saatlerinde Bursa Büyükşehir Belediye Başkanının 2017 yılındaki bazı iş ve işlemleri gerekçe gösterilerek gözaltına alınması -belki de üzerinde durmamız gereken- yerel yönetimlerin yargısal ve idari faaliyetlere karşı güvence altına alınmasını ve yerel yönetimler reformunu yeniden ele almamızı gerektiriyor.

2016 yılında HDP'li belediyelerle başlayan, 2019 yılında yine HDP'li belediyelerle devam eden, 2024'ten itibaren de ilk aylarda DEM PARTİ'li belediyeler, daha sonra da Cumhuriyet Halk Partili belediyelerle devam eden yargısal ve idari faaliyetler şöyle bir gerçeği ortaya koymuştur: Bugün 62 belediyeyi aşkın belediye istifa, tutuklama, parti değiştirme gibi sebeplerle maalesef seçime giren partinin dışında başka partiler tarafından yönetilmektedir. Bu da şu manaya geliyor: Türkiye'de oy kullanan her 3 seçmenden 1'inin tercih ettiği parti, aradan geçen iki yıllık sürede maalesef seçmen tercihinin tam tersi bir istikamette şehri yönetmeye devam etmektedir. Dolayısıyla özellikle Bursa Büyükşehir Belediye Başkanının 2017 dönemine ait işlemler; daha önce gözaltına alınan, tutuklanan, daha sonra da tahliye edilmiş olmasına rağmen hâlâ görevine iade edilmeyen Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar'ın da suçlandığı dönemin 2019 öncesine ait iş ve işlemler, hatta Seyhan Belediye Başkanı olduğu döneme ait işlemler olması dikkate alındığında şunu net bir şekilde görüyoruz: Anayasa, belediye başkanlarının ancak görevi sebebiyle açığa alınabileceğini ifade ediyor ve soruşturmanın selameti için açığa alınabileceklerini söylüyor. Oysa 2017'de, 2019'da işlenmiş olan suçlardan dolayı belediye başkanlarını 2026'da açığa alıp hangi delili karartmalarının önüne geçmeye çalışıyorsunuz veya belediyedeki hangi gücünü kullanıp da olmayan bir belediye başkanlığını... Yani dolayısıyla 2017'de Nilüfer Belediyesinde, 2019'da Seyhan Belediyesinde yapılan işlemlerle ilgili Nilüfer ve Seyhan Belediyelerinde bugün işbaşında olmayan bir belediye başkanını seçildiği büyükşehirden dolayı açığa almanın veya açığa alma hazırlıkları yapmanın yerel demokrasiyle bağdaşır bir tarafının olmadığını bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Elbette milletvekilleri, belediye başkanları her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gibi yargısal faaliyetlerden bağışık olamaz ama dediğim gibi, 2016'da HDP'li, 2019'da HDP'li ve 2024'te de ağırlıklı Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanlarına yapılan bu geniş operasyonlar, artık bir yargısal faaliyet olmanın ötesinde, yerel yönetimlerde siyaseti dizayn etme aracına doğru gidildiğini gösteriyor. Bu sebeple, acilen, siyasetçiler olarak hep beraber milletvekilliği dokunulmazlıklarının yanında yerel yöneticilerin de böyle idarenin ve yargının keyfi uygulamalarla seçmen iradesinin ortadan kaldırılmasına dönük şekilde el değiştirmesinin önüne geçmemiz lazım. Bugün, iki yıllık bir süre içerisinde eğer her 3 seçmenden 1'inin oy kullanıp seçtiği belediye başkanı o seçmen iradesinin dışında başka bir şekilde belediyeleri yönetiyorsa bunu bir demokrasi sorunu olarak görüp acilen ele almamız gerektiğini buradan bir kez daha ifade ediyor; bu ve benzeri uygulamaları -dediğim gibi, beraatizimmet esastır- aynı zamanda demokrasi çerçevesinde ele almamız ve bu dengeyi koruyacak yasal düzenlemeler yapmamız gerektiği konusunda buradan bir kez daha çağrıda bulunuyorum.

Bir diğer husus, malumunuz, Adalet Bakanı yaklaşık bir ay önce değişti ama bir iktidar değişikliğinde bile zor görülen üst düzey görevden almaların hemen başladığını gördük. Bu, görevden alınan bakan yardımcılarını, üst düzey bürokrat ve yargıçlarda özellikle imam-hatip mezunu olan bir kısım bürokrat ve yargıçların görevden alınmış olması yargı camiası içerisinde sanki imam-hatip mezunu olan bir kısım bürokratların özellikle görevden alındığı ve yerine yapılan atamalarda da imam-hatip mezunlarıyla ilgili farklı değerlendirmelerde bulunulduğuna dair bir kaygı, bir endişe var. Dolayısıyla Adalet Bakanlığının imam-hatip mezunu olan yargıç ve bürokratlarla ilgili negatif bir yaklaşımı söz konusuysa bunun sayısal verilerle ortaya konulması ve yargı camiası içerisinde görev değişikliği ve atamalarla ilgili -kaygıyla bekleyen kişilere- tamamen liyakat esaslarına dayalı atama dışında herhangi başka bir ayırımın yapılmayacağına dair en azından kamuoyunu ve yargı camiasını rahatlatacak adımların atılması şarttır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Devam edeceğim.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çünkü bu hususta konuştuğumuz, görüştüğümüz yargı çevrelerinde ciddi kaygıların olduğuna; sanki yeni Bakanlık bürokrasisinin, yeni Bakanın imam-hatip mezunu olan yargıç ve bürokratlara dönük negatif bir yaklaşım içerisinde olduğuna dair iddialar vardır. Buradan Adalet Bakanına çağrıda bulunuyorum: Bu hususta en azından kendi yargı camiasını rahatlatacak bir kısım çalışmalar içerisine girmesini tavsiye ediyorum. Bizim de bu hususun takipçisi olacağımızı buradan net bir şekilde ifade ediyorum.

Bir diğer önemli husus: Bölgemiz bir ateş çemberi içerisinde, devam eden Ukrayna-Rusya savaşı, ardından uzun yıllardır devam eden Gazze ve Lübnan'a İsrail'in saldırıları ve son olarak da Amerika-İsrail koalisyonunun İran'a insanlık dışı, bütün uluslararası değerleri yok sayan saldırıları karşısında ülkemizin aktif bir şekilde tarafsız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ülkemizin, bir ateş çemberine dönen bu coğrafyada Türkiye'mizin tarafsız ve aktif bir arabuluculukla bir barış politikası takip etmesinin önemini daha net bir şekilde ortaya koyuyor. Ama hele hele Trump'ın NATO'nun artık işlevini yitirdiğini ifade ettiği dönemde "Ukrayna dostları" diye ortaya çıkan Fransa, İngiltere ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu bir birliğin; özellikle boğazlarda, Anadolu Kavağı'nda İngilizlerin komutasında olduğu iddia edilen bir birliğin kurulmuş olması ve boğazların bu şekilde emniyete alınacağına dair 2023 yılından bu yana devam eden çalışmanın, en azından ülkemizin aktif barış rolünü tehlikeye atabilecek bir husus olduğunu endişeyle takip ediyoruz. Dolayısıyla Millî Savunma Bakanlığının bu konunun ne olduğuna dair de kamuoyunu net bir şekilde bilgilendirmesi lazım. Burada, Anadolu Kavağı'nda "Ukrayna dostları" şeklinde bir birlik kurulmuş mudur? Bu birliğin görev ve yetkileri nedir? Ne amaçla kurulmuştur?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla bu hususta da kamuoyunun bilgilendirilmesi gerektiğini ifade ediyoruz.

Yine, Adana'da, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgemizde yine bir askerî birliğin kurulacağına dair haberler yansıdı, NATO bünyesinde bir kolordunun kurulacağı ifade ediliyor. Dediğim gibi, Türkiye'nin bölgesinde aktif bir barış rolü oynaması gerekirken NATO'nun NATO bünyesinde ülkemizde, Adana'da bir kolordu kurulmasının ihtiyacı nereden kaynaklanmaktadır? Niçin Türkiye ha bire Batı ve NATO'ya yakınlaştırmaya, onlardan ayrılmaz bir noktaya doğru sürüklenmeye çalışılmaktadır? Bu konuda da Millî Savunma Bakanlığının Meclisi ve kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü endişemiz odur ki: Batı ve NATO, Türkiye'yi kendi bölgesindeki ülkelerle sorunlu hâle getirmeye dönük bir kısım girişime ve niyetlere sahiptir. Bu husustaki kaygılarımızı da kamuoyuyla paylaşıyor ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Selamlayıp tamamlıyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür için açıyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - ...Millî Savunma Bakanımızın -bu tereddütleri giderecek açıklamaları- hem Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı olan sorumluluğu hem de Türkiye Cumhuriyeti'mizin vatandaşlarına karşı olan sorumluluğunu yerine getirme açısından açıklamada bulunmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hitit Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Çorum Hitit Üniversitemizden bir grup öğrenci dinleyici locamızdadırlar; kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Evet, şimdi, diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, yüz kırk gün önce Gürcistan üzerinde düşen C-130 kargo uçağına; 16 Mart 2026'da Cumhurbaşkanı kararıyla birtakım mühimmatın transit olarak geçişine izin verilmesine, NATO'nun kuracağı kolorduya, İstanbul Boğazı'nda NATO Deniz Unsurları Komutanlığı kurulacak olmasına, finansal siyonizmin patronunun Cumhurbaşkanıyla yaptığı toplantıya ve yapılacak özelleştirmelere ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tam yüz kırk gün geçti; yüz kırk gün önce C-130 kargo uçağıımız Gürcistan üzerinde düştü. Normal şartlar altında bir iki hafta içerisinde açıklanması beklenen karakutu bilgileri hâlâ açıklanmadı. Buradan, Meclis çatısı altında müteaddit defalar Genelkurmay Başkanına, Millî Savunma Bakanına çağrı yaptık ama hâlâ bir cevap yok. Behemehâl bu karakutunun açıklanması lazım. 20 şehidimizin yakınları, aziz Türk milleti ve bu çatı altında bulunan bütün milletvekilleri bu olayla ilgili bütün gelişmeleri, bütün detayları bilmek mecburiyetindedir ve Millî Savunma Bakanlığının da bu konuda net bir açıklama, ikna ve tatmin edici bir açıklama yapma zarureti vardır.

Değerli arkadaşlar, son birkaç hafta içerisinde Türkiye'de Meclis gündemine gelmeyen ama Meclis çatısı altında bulunan, hepimizin basından öğrendiği önemli gelişmeler yaşanıyor ve ne yazık ki bunlarla ilgili yaptığımız yorumlara, değerlendirmelere muhataplarından yine ikna edici, açıklayıcı bir cevap, bir açıklama gelmiyor. Haddizatında biraz sonra sıralayacağım, sorgulayacağım bütün bu meselelerin hepsinin Mecliste konuşulup tartışılması lazım ama biz bunları basından öğreniyoruz, bazen dış basından, bazen yerli medyadan ama muhatapları ne yazık ki bize yeterince açıklama yapmıyor.

Bunlardan bir tanesi, harp araç ve gereçlerinin bizim ülkemiz üzerinden transit geçişi. 16 Mart 2026'da Sayın Erdoğan bir Cumhurbaşkanı kararı imzaladı. Bu karara göre Türkiye üzerinden birtakım mühimmatların transit olarak geçişine izin verildi. Bu mühimmatların listesine baktığımız zaman çok önemli şeyler olduğunu görüyorsunuz; kimyasal silahlara varıncaya kadar, atom bombasına varıncaya kadar, çok önemli nükleer maddelere varıncaya kadar, füzelere varıncaya kadar bizim üzerimizden transit geçişlere izin veriliyor. Tabiatıyla bunun kısa, orta, uzun vadede yansımaları ne olacak? Bu silahlar nereden gelebilir? Gelirse bizim ülkemizde nerede kalır, nerede depolanır, hangi transit güzergâhtan nereye gider? Irak'a mı gider, Suriye'ye mi gider, başka amaçla mı kullanılır? Bunların hiçbirini bilmiyoruz ama bildiğimiz, Sayın Erdoğan'ın bir genelgesi var ve bununla ilgili hiçbir detay, açıklama yok. Millî Savunma Bakanından bununla ilgili net bir açıklama bekliyoruz.

İkincisi, NATO'nun kuracağı kolordu. Bakın, bunu da yine medyadan öğrendik. İlk açıklama medya tarafından yapıldı, ondan sonra bir bilgi verildi Millî Savunma Bakanlığı tarafından. NATO'nun kuracağı bu kolordu neye göre kurulacak, hangi görevle burada olacak, kim karar verdi? 1 Mart tezkeresini reddetmiş olan bu Meclisin niye haberi yok? Kapalı kapılar ardında acaba yine bazı pazarlıklar mı yapılıyor? Yine, Meclisin gözünden kaçırılmak istenen birtakım gelişmeler mi var? Bununla ilgili de Sayın Millî Savunma Bakanının Meclise ikna edici bir açıklama yapmasını bekliyoruz. Bunun, bütün boyutlarıyla, olumlu-olumsuz bütün yansımalarının ve gerekçelerinin Meclis tarafından tartışılması ve bilinmesi şart.

Öte yandan yine İstanbul Boğazı'nda NATO Deniz Unsur Komutanlığı kurulacak ki bunun kurulmasının Türkiye'ye önemli riskler getireceği de uzmanlar tarafından konuşuluyor, söyleniyor. Bununla ilgili Montrö Anlaşması'na aykırı birtakım hükümler var mı, yok mu? Sınır komşularımızla ilgili ne tür gelişmeler olacak? Buna dair risk analizleri nelerdir? Yine, tüm bunları biz medyadan öğrendik ama ne yazık ki Sayın Bakan yüce çatıya, Parlamente'ye bununla ilgili bilgi vermedi.

Yine, geçtiğimiz günlerde bunlardan bağımsız olmadığını düşündüğümüz bir ziyaret gerçekleşti. Bu basit, bir iş adamı-Cumhurbaşkanı ziyareti olsa çok fazla sorgulamayız ama bu ziyaretin detaylarına baktığımız zaman gelen kişi finansal siyonizmin patronu. Bir daha söylüyorum: Küresel finansal siyonizmin patronu olan bir isim geliyor; tabii ki Türkiye'de kahveleri dökerek protesto eden kardeşlerimi tebrik ediyorum, iyi bir şey yapıyorlar ama finansal siyonizmin patronu Sayın Cumhurbaşkanıyla bir toplantı yapıyorsa bunun da sorgulanması, eleştirilmesi ve bütün detayların bilinmesi şart. Şimdi, adamın yönettiği para, Türk ekonomisinin tam 14 katı yani inanılmaz bir parayı yönetiyor ve güçlü bir ekiple gelmiş, yanında getirdiği 20'ye yakın dünyanın önemli şirket temsilcileri var. Türkiye'den de bizim tarafımızdan da Cumhurbaşkanının yanı sıra önemli Bakanlar da katılıyor. Neler konuşuldu, nelerin pazarlıkları yapıldı? Varlık Fonu mu satılıyor yoksa -Tom Barrack'ın söylediği gibi- bir enerji koridoru oluşturuluyor, bununla ilgili pazarlıklar mı yapıldı? "Blockchain" pazarlığı mı yapıldı? Türkiye bir lojistik üssü mü yapılacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Buna dair çok sayıda soru var, bunların her birinin cevabını biz muhataplarından bekliyoruz çünkü böylesine önemli bir ziyaret, çok sayıda Bakanın katıldığı, Merkez Bankası Başkanının katıldığı bir ziyaretin bütün detaylarının ilerde bütün Türkiye'yi etkileyecek gelişmeleri de ihtiva etmesi sebebiyle bilinmesi şart.

Son olarak özelleştirmelerle ilgili bir değerlendirme yapacağım.

Değerli arkadaşlar, bakın, Eylül 2024'te yayınlanan Orta Vadeli Plan'da 2026 yılında yapılacak özelleştirmenin 30 milyar lira olacağı söylendi, sonra bunun 185 milyar lira olacağı ifade edildi yani bu yıl önümüzde 185 milyar liralık bir özelleştirme söz konusu. Sata sata bitiremediniz bu ülkenin nesi var nesi yoksa. "Toplu iğne bile yapılmıyor." dediğiniz Cumhuriyet Dönemi'nde yapılmış her şeyi sattınız; 64,5 milyar dolar para aldınız ve aldığınız bu parayla kendi döneminizde yapmış olduğunuz borcun bir yıllık faizini ödeyemiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Yine, dış basından öğrendik, 2 tane köprüyü satıyormuşsunuz, yanı sıra 7 tane otoyolu satıyormuşsunuz -yaklaşık 4 milyar dolar- yani ocak ayında ödediğiniz faizin; 10,5 milyar dolar faizin on iki günlük kısmını ancak ödeyebiliyorsunuz bunları satarsanız.

Yine, bugün görüşmeye devam edeceğimiz kanunun 11'inci maddesinde de birtakım yetkiler veriliyor size, birtakım satışlar gerçekleşecek, ben bunlara "kupon arazi satışları" diyorum. Tam 230 adet yer satacaksınız; 5,5 milyon metrekaarelik bir arazi. Yine, etki analizine baktığımızda, yaklaşık 35-45 milyar lira civarında bir gelir elde etmeyi ümit ediyorsunuz. Bu kupon arazilerden birilerinin cebini zengin edeceksiniz, dolduracaksınız, onu biliyoruz da elde etmeyi düşündüğünüz para, ödediğiniz faizin iki günlükünü, üç günlükünü bile karşılayamıyor. Dolayısıyla, bunları bir kez daha düşünün, bu kupon arazi mantığından vazgeçin, doğru düzgün bir ekonomi modeli yönetin diyorum.

Son olarak şunu söyleyeceğim: Yine, geçtiğimiz günlerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım, istirham ediyorum.

BAŞKAN - Evet, Sayın Çömez, son kez süreyi uzatıyorum.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...Sayın Erdoğan bir kararname imzaladı. Bu kararnameye göre çok sayıda taşınmaz satılıyor. Baktım, bu taşınmazlar ne diye; neredeyse tamamı sağlık tesisleri, bir tanesi benim bölgemi ilgilendiriyor, Bandırma. Burası bir askerî tesis, General Balcı Çamlığı; imar planına göre burası askerî bölge, bunu bile satışa çıkarmışsınız. Bandırma'nın sadece bir tek bölgesi kaldı satılmadık ve sadece bir tek bölgesi var orman arazisi olan, bunu dahi satışa çıkarmışsınız. Bakalım, kimin cebini dolduracaksınız, bu kupon arazileri kime peşkeş çekeceksiniz, onların takipçisi olacağım ama yol yakinken dönün diyorum. Yanı sıra, bu listede var olan aile sağlığı merkezleri ve sağlık tesisleri; tam 54 tane ASM'yi ve sağlık merkezini satışa çıkarmışsınız. Onlar da aynı şekilde kupon araziler ve şehrin en kıymetli yerleri, buradan da birilerini zengin edeceksiniz. Baktım, nereler var diye, çok önemli yerler ne yazık ki satışa çıkmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum, son bir cümle. Bir daha uzatmayacağım Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür için açıyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Acaba, Sayın Sağlık Bakanı buralara, efendim, ASM mi yapacak diye baktım, ne gezer. Buralar peşkeş çekilecek ve maalesef, 2025 bütçesi konuşulurken Sayın Sağlık Bakanının dediği gibi, bu ülkeye 2025 yılında 1.000 tane ASM yapılacaktı, bunların hiçbirisi doğru düzgün yapılmadı ve "1.000 ASM yapılacak." sözü verilen ülkede ASM'lerin, aile sağlığı merkezlerinin önemli bir kısmı satışa çıkmış durumda.

Son olarak da şunu söyleyeceğim: İstanbul'da İçerenköy Aile Sağlığı Merkezi, 60 dönümlük arazi; vatandaş burayı oturmuş, devletine hibe etmiş, diyor ki: "Alın, buraya sağlık merkezi kurun." ve buraya bir ASM yapılmış altı ay önce fakat altı ay önce yapılan

bu ASM'ye milyonlarca para dökülmüş, hemen arkasından greyderler girmiş, iş makineleri girmiş, burayı tarumar etmiş, yerle yeksan etmiş, devletin parasını, milletin sermayesini yok etmiş, artık yerine ne yapılacak bilmiyorum. Bunlarla ilgili, lütfen, bu ülkeyi doğru düzgün yönetin ve gereğini yapın diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a ait.
Sayın Kılıç, buyurun.

33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, "lider ülke Türkiye" vizyonunun başarısına ve hizmet siyasetine, bugün Millî Takım'ın Kosova'yla oynayacağı maça ve Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, ekranları başında yüreği memleket sevdasıyla çarpan, dualarıyla bizlere güç veren aziz Türk milleti; bugün başımızı yastığa koyduğumuzda gördüğümüz o büyük düşler, artık sabah uyandığımızda gerçeğin ta kendisi olarak karşımızda duruyor; gururlan Türkiye'm diyorum. Cumhuriyet olarak "lider ülke Türkiye" vizyonu ile yıllardır toprağa ektiğimiz o mübarek tohumlar çok şükür bugün cennet vatanımızın dört bir yanında çiçek açıyor. Sadece Anadolu'da değil dünyanın en uzak köşelerinde, en yüksek kürsülerinde şanlı ay yıldızımız dalgalanıyor, madalyalarımız birer zafer meyvesi gibi göğsümüzde parlıyor.

Bakınız, 2025 yılı alelade bir yıl değil bir zafer yılı olarak tarihe geçti. Dile kolay, tam 7.474 madalya; 2.518 altın, her birinde bağımsızlığımızın mührü var; 2.301 gümüş, her birinde alnımızın akı var; 2.655 bronz, her birinde sarsılmaz bir azim var. Bu rakamlar, her biri birer destan olarak yaşanmışlıklardır. Bu başarıların ardında geceyi gündüze katan sporcularımız, onları dualarıyla büyüyen o vakur aileler ve evlatlarına sarsılmaz bir kale gibi destek olan Türkiye Cumhuriyeti devleti vardır.

Değerli milletvekilleri, işte, bu inançla Anadolu'nun kalbinde, Nevşehir'imizde yatırımlara imza attık ve atmaya da devam ediyoruz. Yaptığımız ve yapacağımız gençlik merkezlerimizle, modern spor komplekslerimizle Nevşehirli evlatlarımızın potansiyelini dünyaya açıyoruz. Tam iki yıldır Nevşehir'imizde 3 ilçe, 9 belde, 12 belediyemizle, "üretken belediyeçilik" vizyonumuzla geleceğimize değer katmaya devam ediyoruz. Buradan tüm belediyelerimize çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

Nevşehir'e yatırımı geleceğe yatırım olarak gördük. Nevşehirli bir gencimizin kürsüye çıkıp o bayrağı dalgalandırması bizim için dünyalara bedeldir. İşte hizmet siyaseti budur, işte vizyon budur.

Ama sadece Nevşehir mi? Hayır tabii ki. Bir zamanlar şer odaklarının karanlık emelleriyle anılan, girilemez denilen o dağlarda, o yaylalarda artık terörün nefesi değil ay yıldızlı bayrağımızın mağrur dalgalanışı var. Bir zamanlar silah seslerinin yankılandığı Cudi'de, Gabar'da, Tendürek'te bugün raket sesleri, basketbol potasına çarpan top sesleri, evlatlarımızın neşeli kahkahaları yankılanıyor. Biz o karanlığı yarıdık, o zincirleri kırdık. Şırnaklı evladım teniste rakiplerine kortu dar ediyor, Hakkâri'li yavrumuz kış sporlarında Avrupa'ya meydan okuyor, Diyarbakırlı gençlerimiz atletizmde rüzgarla yarışıyor çünkü artık dağlarımızda terörün karanlık gölgesi değil, devletin şefkatli eli ve sporun birleştirici gücü var. Biz bu toprakları teröre dar ettik ki evlatlarımız madalyaya doymasın. Biz bu toprakları huzura gark etti ki ay yıldızlı forma her bir köşede şanlı şerefle dalgalansın, kimse bu huzur iklimine el uzatmaya kalkmasın. Biz bir oldukça o bayrak inmeyecek, bu ezan dinmeyecek ve sporcu nesil asla susmayacak.

Bugün saatler 21.45'i gösterdiğinde 85 milyonun kalbi aynı ritimle atacak; gözümüz ekranlarda, ruhumuz Priştine'de, Kosova'da olacak. Millî Takım'ımız sahaya çıktığında biz burada "Bismillah!" diyerek ayağa kalkacağız. Buradan evlatlarımıza sesleniyorum: Haydi, bastırın aslanlarım! Gönüller coşsun, o kupalar size helaldir. Alın gelin o zaferi de buralar düğün yeri olsun, buralar bayram olsun. İnancımız tam, desteğimiz sonsuz; bu yolun sonu, inşallah, dünya kupası olsun diyorum. Yolunuz açık, bileğiniz bükülmez, bahtınız ak olsun.

Bu muazzam tabloyu, bu şanlı yürüyüşü taçlandırarak "lider ülke Türkiye" vizyonumuzun ruhunu tamamlayacak son bir hususu da dile getirerek sözlerime son vermek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Kıymetli milletvekilleri, biz evlatlarımızı sadece spor sahalarında, sadece kürsülerde değil ilmin ışığında, kitabın rehberliğinde, irfanın sancağı altında da zirvede görmek istiyoruz. Bizim idealimiz çift kanatlı bir gençlik yetiştirmektir: Bir kanadı sporla, azimle, bedensel güçle çelikleşmiş; diğer kanadı ise okumakla, tefekkürle, binlerce yıllık medeniyet birikimimizle donanmış bir gençlik. İşte, bu şuurla, içinde bulunduğumuz bu anlamlı haftada tüm kitapseverlerin, kütüphanecilerimizin ve en çok da kitapların o büyümlü dünyasında kendine yol çizen gençlerimizin Kütüphane Haftası'nı en kalbî duygularıyla kutluyorum. Madalyalarımız göğsümüzü, kitaplarımız ise zihnimizi parlatacak. Bir elinde ay yıldızlı bayrağımız, diğer elinde dünya literatürüne yön verecek kitabınla sen bu yüzyılı Türk ve Türkiye Yüzyılı yapacak olan asıl güçsün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Kütüphane Haftamız kutlu olsun. Okuyan, araştıran, sorgulayan ve bilgisini vatani için kullanan o büyük gençliğe selam olsun diyorum. Yolunuz ilimle, ahlakla ve zaferle dolsun.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.
Sayın Temelli, buyurun.

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 30 Mart Kızıldere'yi anmak istediğine, 31 Mart 1947'de idam edilen Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti kurucusu Gazi Muhammed'e; bu coğrafyada yaşayan herkesin demokratik bir programa ihtiyacı olduğuna, cumhuriyetin demokratikleşmesine ve Meclisin sorumluluğuna; ekoloji sorununa, Karıncalar Karadeniz Dayanışma Platformundan ve Çorum'dan gelen misafirlerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

30 Martı anmakla, Kızıldere'yi anmakla başlamak istiyorum. 30 Mart 1972'de Kızıldere'de yitirdiğimiz Mahirleri bir kez daha saygıyla anıyorum. Mahirlerin direnişi, faşizme, oligarşiye, darbelere karşı bir direnişti; bu direniş sürüyor. DEM PARTİ olarak bu direnişin mirasçısı olmaktan da gurur duyuyoruz.

Yine, 31 Mart 1947'de idam edilen Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti kurucusu Gazi Muhammed'i de anmak istiyorum. Evet, İran'da 1947 yılında gerçekleşen bu idamda tabii ki Batılı emperyalist güçlerin de etkisi vardı. İran'da rejim değişti, idamlar değişmedi, yine Kürtler idam edilmeye devam ediliyor, yine emperyalist güçler Orta Doğu'ya saldırmaya devam ediyor. Otoriter rejimler ile emperyalist güçler arasındaki bu kirli ittifak savaşlar da devam ediyor çünkü Orta Doğu tarihi aslında Kürt sorunu tarihidir. Kürt sorununun çözümü gerçekleşmediği sürece otoriter rejimler Kürtlere karşı bu imha, inkâr, asimilasyonu devam ettiriyor ve bu sorun çözülmediği sürece de emperyalistler Orta Doğu'da yayılcı politikalarını hayata geçirmek için savaşlar çıkarmaya devam ediyor. Buna karşı yapılacak yegâne adım, bölgenin topyekûn barışa kavuşmasıdır, topyekûn demokratikleşmesidir. İşte tam da bu nedenle Sayın Abdullah Öcalan: "Kürt meselesini idam sehpasından masaya taşındık, idam sehpalarından masaya, müzakereye taşındık." dedi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yine bebek katiline "sayın" mı dedin?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bu çok kıymetli, gerçekten Kürt sorununu bölgede yani Anadolu'suyla Mezopotamya'sıyla bir bütünlüklü olarak çözüme kavuşturduğumuz ölçüde ancak bu saldırganlığa, ancak bu idamlara, bu katliamlara son verebiliriz. Bunun yolu tabii ki müzakereden geçiyor, bunun yolu tabii ki demokratikleşmeden geçiyor. O yüzden de bakın, son görüşmede iletildiği notta çok önemli bir paragraf var, onu sizlerle bir kez daha paylaşmak istiyorum: "Bizim cumhuriyetle bir sorunumuz yoktur. Asıl mesele, cumhuriyetin demokratik olmamasıdır. Demokrasi cumhuriyetin güçlenmesini sağlayacak yegâne çözümdür. Cumhuriyete katılım kimliğiyle, ifade ve fikir özgürlüğüyle, örgütlenme özgürlüğüyle ve kadın özgürlüğüyle olmalıdır. Bunlar sadece Kürtler için değil herkes için geçerli özgürlük alanlarıdır." Evet, hepimiz için Kürt'üyle, Türk'üyle bu coğrafyada yaşayan herkes için demokratik bir programa ihtiyacımız var. Orta Doğu'nun demokratikleşmesine ihtiyacımız var. Suriye'siyle, Irak'ıyla, İran'ıyla, Türkiye'yle bu programa kiskançlıkla sahip çıkmalıyız. Türkiye'nin bu gücü var, yeter ki Türkiye bu gücünü berhava etmesin, yeter ki bu gücünü demokrasiden yana kullansın. Bugün Türkiye'yi yöneten Dışişleri Bakanından tutun diğer bakanlara, bu perspektiften, bu ufuktan uzak olduklarını yaptıkları her açıklamada görüyoruz. Hâlâ geçmişin kodlarıyla, hâlâ savaşla meseleyi sadece terör kiskacına indirgeyerek ele alıp yorumluyorlar. Hayır, mesele demokrasi meselesidir, mesele cumhuriyetin demokratikleştirilmesidir. Bu hepimizin yararınadır ve bunun için önemli tarihî günlerden geçiyoruz. Meclisin önemli sorumluluğu var, yasalar önümüze gelmeli, bir an önce adım atmamız. Herkes bunu dile getiriyor fakat kimse harekete geçmiyor. Dile getirmek yetmez, gereğini yapmalıyız. Gereğini ilk kim yapacak? Tabii ki iktidar partisi yapacak, tabii ki iktidarın ortağı yapacak. Evet, temenni konusu iyi ama harekete geçmek söz konusu olduğunda biz ortada kimseyi görmüyoruz. Nerede bu kanun teklifleri? Nasıl gerçekleşecek? İşte, bunun adımı da yine müzakereden geçiyor ve bu müzakerenin, Sayın Öcalan'la yapılan müzakerenin bir demokratik müzakere zeminine oturması ve gerçekten müzakerenin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi artık bir zarurettir. Bu sağlandığı ölçüde, inanın -birçok şeyin gelişimi- bugün önümüzde âdeta bir handicap gibi duran, âdeta süreci engelleyen meseleler olarak duran meselelerin de çok kolay aşılabileceğini hepimiz biliyoruz, bunu sağlayabiliriz. Bunun gereğini yapmak bugün artık Meclisin sorumluluğundadır. Bir Komisyon çalışmasını geride bıraktık, yedi ay sürdü; bir rapor çıktı, eksiğiyle fazlasıyla ama çıktı. Demek ki Meclis ortak bir iradeyi hayata geçirebiliyor, bunu sağlayabiliyor. Şimdi de bunu yapmak zorundadır. İşi zamana yaymamalı, işi ipe un serenlere bırakmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetin, bu memleketin bir önemli sorunu da ekoloji sorunudur. Doğa katliamı kesintisiz devam ediyor. Bu konuda defalarca bu meseleyi gündeme getirdik fakat bırakın bu meseleye tedbir almayı, hâlâ madenlere ruhsat vermeye devam ediyorsunuz. Bugün Karadeniz'den, Zonguldak'tan, Gümüşhane'den, Rize'den, Trabzon'dan, Samsun'dan konuklarımız vardı, geldiler -kendilerine "Karıncalar" diyorlar, Karıncalar Karadeniz Dayanışma Platformu olarak geldiler- kendilerini ağırladık ve Meclise bir mesaj gönderdiler, dediler ki: "Karadeniz'den vekili olmayan tek parti sizsiniz ama bir tek siz doğaya sahip çıkıyorsunuz çünkü diğer partilerden biz bunu göremiyoruz. Orada Karadeniz'in vekilleri var, âdeta maden şirketleriyle beraber hareket ediyorlar, Karadeniz'i talan ediyorlar. Dolayısıyla bunun karşısında durursa yine DEM PARTİ durur." Evet, onlara söz verdik, durmaya devam edeceğiz. Burada maden şirketleriyle iş birliği yapmanıza engel olmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Doğayı talan etmeye devam etmenize izin vermeyeceğiz. Bakın, o kadar vahim bir durum söz konusu ki ne nehirler kalmış... JES'lerle, HES'lerle, altın madenciliğiyle, kömür madenciliğiyle o güzelim Karadeniz âdeta bir kirliliğe mahkûm ediliyor; buna izin vermeyeceğiz. Sadece Karadeniz mi?

Yine, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çorum'dan misafirlerimiz vardı, Çorum Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya Köyü'nden, taş ocağı izni verilmiş. Nereye biliyor musunuz? Köyün 50 metre yanına. Köyün 50 metre yanında 3,5 milyon ton taş çıkartılacak. Bu taş nasıl çıkartılıyor biliyor musunuz? Dinamit patlatarak yani köyü köylülerin başına yıkacaksınız. Durum bu kadar vahim ama gözünüz karmış, gelen her ruhsata izin veriyorsunuz. Köylüler geldi, artık doğayı savunmanın ötesinde, yaşamlarını savunacak duruma gelmişler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Burada ülkeyi savunuyoruz Başkan.

BAŞKAN - Kuralları uyguluyoruz Sayın Başkanım, herkese adil ve eşit davranıyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Vallahi, maden şirketlerine karşı bu tavrı gösterin.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Eksik ve yanlış konuşuyorsunuz.

BAŞKAN - Efendim, ben burada adil bir yönetim yapıyorum.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yani burada ülkeyi savunuyoruz. Milliyetçilik öyle olmuyor; yurtseverlik böyle oluyor, toprağını savunmakla oluyor, toprağına sahip çıkmakla oluyor; ağacına, nehrine sahip çıkmakla oluyor; yoksa, kuru laf, ne olacak vatan sevgisi? Vatan, millet, bayrak; herkes söylüyor ama Karadeniz söz konusu olduğunda ortada kimse yok, Çorum söz konusu olduğunda ortada kimse yok; Kaz Dağları, işte ortada, Akbelen ortada.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Genelleme yapıyorsunuz. İktidar partisine ve iktidar milletvekillerine, Karadeniz'in iktidar milletvekillerine bunu konuşabilirsiniz. Bu Meclisin diğer partilerini kapsayamaz sizin yaptığınız konuşma.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Yarası olan gocunur.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Bizim verdiğimiz mücadeleyi biliyor musun?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ya, şimdi konuşma, haydi!

Varto'yu burada dile getirdik, hiçbir duyarlılık göstermediniz; hâlâ orada JES projesi peşindesiniz. Fay hattı üzerinde sondaj yapıyorsunuz ya, daha ötesi var mı, Varto depremini bile hatırlamıyorsunuz. Cizre'de petrol... "Petrol çıkartıyoruz." diye övündüğünüz o Cizre'de o petrol Dicle Nehri'ne bulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Dicle Nehri'nde artık o temiz su değil, petrol akıyor.

Dolayısıyla, ülkeye sahip çıkmak istiyorsanız demokrasiye sahip çıkın, barışa sahip çıkın, bu ülkenin doğasına sahip çıkın.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a ait.

Sayın Günaydın, buyurun.

35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 31 Mart 2024 yerel seçimlerinin üzerinden iki yıl geçmesine rağmen seçim sonuçlarını hazmedemeyenlerin olduğuna ve bunun örneklerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün 31 Mart 2026. 31 Mart 2024 yerel seçimlerinden bu yana iki tam yıl geçti; başka bir deyişle, dünya güneşin etrafında 2 kere dolandı. Buna rağmen, seçim sonuçlarını göremeyenler ve hazmedemeyenler var. Kısa bir özet yapayım. Memlekette 30 büyükşehir belediyesi var, 14'ünü biz kazandık, AKP'nin kazanabildiği büyükşehir sayısı 12'dir. Memlekette 51 il belediyesi var, 21'ini biz kazandık, AKP'nin kazanabildiği il belediye sayısı yalnızca 12'dir. Daha önemli, daha yakın bazı rakamlar vereyim: İstanbul'un 39 ilçesi var, 26'sını biz kazandık; AKP, kendisini hâlâ 1'inci parti sanan AKP yalnızca 13 ilçe belediyesi kazandı. Ankara'nın 25 ilçesinden 16'sını biz kazandık, AKP 8 ilçe belediyesine bayrak dikebildi. İzmir'de 30 belediyenin 28'ini Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar kazandı, AKP yalnızca 1 belediyeyle yetinebildi. Adana'da 15 ilçeden 9'unu kazandık, AKP'nin belediye sayısı sadece sıfır. Mersin'de 13 belediyeden 7'sini kazandık, AKP'nin belediye sayısı sadece sıfır. Bursa'yı kazandık, Balıkesir'i kazandık, Manisa'yı aldık, Denizli'yi aldık; en zor dediğiniz yerleri, Kastamonu'yu, Kütahya'yı, Afyon'u, Kırıkkale'yi, Kilis'i kazandık. Bu, bir siyasal partiye şapkayı önüne koyup düşünme fırsatı vermeliydi, AKP şunu demeliydi: "Ben ne yaptım ki vatandaş bana oy vermedi de Cumhuriyet Halk Partisine oy verdi ve belediyeleri onlara teslim etti?" Ne yaptınız biliyor musunuz? Türkiye tarihine utançla geçecek bir şekilde memlekette savcılara, hâkimlere, bakanlara silkeleyin talimatı verdiniz; utanç vericidir. Bir memlekette bir siyasal partinin belediyelerine yönelik silkeleyin talimatı verilemez. Vatandaş seni silkelemiş, önce sen vatandaşa hesabını vereceksin. (CHP sıralarından alkışlar) Ne oldu? Ekrem İmamoğlu'nu tutukladınız, değil mi? Ne oldu? Ekrem İmamoğlu'nu silebildiniz mi? Muhittin Böcek'i tutukladınız, tutuklamakla yetinmediniz, Muhittin Böcek'i CHP'nin Genel Başkanı aleyhine yalancı tanıklık yapmaya zorluyorsunuz, bunu milletin gözü önünde yapıyorsunuz ve hiç utanmıyorsunuz. Adam da tersini söylerken bunu yapıyorsunuz. Adana'nın Büyükşehir Belediye Başkanını -Adana gibi Başkan Zeydan Karalar- 2 dönem Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı yapmış adamı, 2 dönem önceki, on yıl evvelki, Seyhan Belediye Başkanlığı dönemindeki bir işi uydurarak tutukluyorsunuz. Bugün Bursa Büyükşehir Belediye Başkanımızı, sevgili Mustafa Bozbey'i, on yıl evvelki, Nilüfer Belediye Başkanlığı yaptığı dönemdeki bir icraatı nedeniyle gözaltına almaya kalkıyorsunuz; utanç verici. Peki, buradan ben nereye gelmeye çalışıyorum? Soruşturma, kovuşturma hiç kimse için muaf tutulabilecek yerler değildir. Elbette bizim belediyelerimizde de soruşturma, kovuşturma yapılabilir. Ancak siz, 2019 öncesine körsünüz. Siz değil, siz zaten körsünüz de memlekette cübbe giymiş hâkim, savcı dosya istiyor belediyeden, belediye dosyaları gönderiyor, üst yazıyla 2019 öncesi dosyaları iade etmekten utanmıyorlar; utanç verici. 2019 öncesi suç işlenemiyor da 2019 sonrası işleniyor, öyle mi? İnsan bunu düşünse bile üst yazıyla yazı yazma tereddütsüzlüğüne nasıl düşebilir? Nasıl böyle bir hatanın içine girebilir?

Şimdi, siz, bir şeyler söylüyorsunuz bize, İçişleri Bakanınız diyor ki: "3.224 inceleme yapıldı, en çok da AKP'li belediyelere soruşturma izni verildi." AKP'li belediyelerden sabah saatinde gözaltına alınan bir tane belediye başkanı, bir tane belediye bürokrati gördünüz mü? Daha yeni, Bayram Ali Bayramoğlu değil mi; sizin Rize Milletvekilinizdi; SPK'nın suç duyurusu üzerine gözaltına alındı. Gözaltına alındığını bir haber sitesinin haberi üzerinden öğrendik. Mesela, İstanbul'da yaşayan Ali Bayramoğlu Ankara'da gözaltına alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ankara'da nerede gözaltına alındı; bir otelde mi, bir evde mi, bir misafirhanede mi? Yanında kim vardı biliyor muyuz? Bilmiyoruz, bilmemiz de gerekmez ama siz, aynısı, Ankara'da bir Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanı söz konusu olduğu zaman polis kamerasıyla bir kumpas kurup o kumpası da yandaş gazetelerinize servis etmekten çekinmiyorsunuz. Olayın özünden bağımsız olarak bu tutumunuz açık bir FETÖ taktiğidir. Bugüne kadar "FETÖ numaraları" diye ne kadar salladığınız şey varsa aynısını sizin yaptığınızı çok açık bir şekilde memleket gösteriyor.

Şimdi, ne oldu biliyor musunuz; Aydın Büyükşehir size katıldı, öyle mi, Siz Aydın'ı mı kazandınız? Söke, Yenipazar, Sultanhisar AKP'ye katıldı, siz oraları kazandınız mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şehitkâmil, Göle, Seydişehir, Hasankeyf AKP'ye katıldı, hayrını görün(!) Şantajla, tehditle bir milletin, bir ilçenin, bir ilin iradesini çalmaya çalışıyorsunuz; utanç vericidir! Ama şunları söyleyeyim: Bu milletin iradesini çalmaya gayret edenler hep tarih önünde hesap vermişlerdir. Şişli'ye, Esenyurt'a, Ovacık'a ve DEM Belediye Başkanlarına kayyum atayabilirsiniz; Gaziosmanpaşa'yı, Bayrampaşa'yı, Beykoz'u bildiğimiz kumpaslarınızla ele geçirebilirsiniz ama şunu bilin ki ilk genel seçimde o arkasına saklandığınız cübbeler ve kolluk, onlar aradan çıkacak milletle hep beraber yüz yüze geleceğiz. O millet size bunların hesabını sormak için gün sayıyor. O gün geldiği zaman da hep beraber bunu göreceğiz.

Teşekkür ederim Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya ait.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, 30 Mart Uluslararası Sıfır Artık Günü'ne, Kütüphane Haftası'na, bu akşam Kosova'yla karşılaşacak olan A Millî Futbol Takımı'na, İsrail Parlamentosunun Filistinli esirlerin idamını öngören düzenlemesine, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sözlerime 30 Mart Uluslararası Sıfır Artık Günü vesilesiyle dünü, 30 Martı hatırlayarak ve bir kere daha anarak başlamak istiyorum. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde yürütülen Sıfır Atık Projesi sadece bir çevre politikası değil, aynı zamanda gelecek nesillere bırakılacak temiz ve yaşanılabilir bir dünyanın teminatıdır. Türkiye'nin bu alandaki kararlı adımları uluslararası platformlarda karşılık bulmuş, Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin liderliği dünya çapında takdir edilen örnek bir çevre hareketine dönüşmüştür ve bu sayede 30 Mart Uluslararası Sıfır Artık Günü olarak da ilan edilmiştir. Kendilerine ülkemiz ve dünyamız adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu hafta Kütüphaneler Haftası. Kütüphaneler bilginin, kültürün ve medeniyet birikiminin nesilden nesile aktarılmasında hayati bir role sahiptir. Okuyan, araştıran ve düşünen bir toplum inşa etmenin yolu güçlü kütüphanelerden ve bilgiye erişim imkânlarının artırılmasından geçmektedir. Bu vesileyle özellikle gençlerimizi kütüphanelerle daha fazla buluşmaya da davet ediyorum.

Yine, bu akşam önemli bir millî maçımız var. 2026 FIFA Dünya Kupası'nda final maçında Kosova'yla karşılaşacak olan A Millî Futbol Takımı'mıza yürekten başarılar diliyorum. Ay yıldızlı formayı gururla taşıyan futbolcularımızın sahada ortaya koyacakları mücadelede bizler de büyük bir güçle ve destekle yanlarında olacağımızı bildiriyorum.

Siyonist çetenin sadece Orta Doğu'yu değil, tüm dünyayı tam bir açmazla karşı karşıya bırakan İran saldırılarında bir ayı geride bıraktık. Tüm dünya, yalnızca İran'da değil, birçok Müslüman ülkede ağır can, mal ve ekonomik kayıplara yol açan çatışmaların da bir an evvel son bulmasını beklerken her zaman barıştan yana olan Türkiye, beklemek yerine barış için etkin bir rol olarak tarihi sorumluluğunu bir kez daha yerine getirmektedir.

Bir taraftan bu savaşın bitirilmesi için uğraşırken diğer taraftan İsrail Parlamentosundan akla ve hukuka ziyan bir karar geldi. İsrail'in Filistinli esirlerinin idamını öngören yasasını şiddetle kınıyoruz. Bu düzenlemenin, başta Dördüncü Cenevre Sözleşmesi olmak üzere uluslararası insancıl hukuku, adil yargılama güvencelerini ihlal ettiğini ve Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye açıkça da aykırı olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum. Bu yaklaşım, yalnızca bir ceza hukuku düzenlemesi değildir, bir halkın iradesini kırmaya, meşru hak arayışını bastırmaya yönelik sistematik bir politikanın parçasıdır. Ancak tarih göstermiştir ki baskı ve zulüm hiçbir halkın özgürlük mücadelesini sona erdirememiştir. Filistin halkı, tüm bu ağır şartlara rağmen özgürlük, bağımsızlık ve başkenti Doğu Kudüs olan bir devlet kurma hedefinden asla vazgeçmemiştir. Biz de desteğimizi sonuna kadar devam ettireceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Gazze oluşumuna katılarak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Son günlerde, evet, Sayın Gökhan Günaydın kazandıkları belediyeleri saydı. Evet, kazandınız, vatandaş sandığa gitti, seçim hakkını kullandı, sizlere oy verdi. Peki, saydınız da bu saydığınız belediyelerde bir kumpastan bahsederek haksız yere belediye başkanlarınızın hukuki ve siyasi bir manevrayla alındığı iddiasında bulunuyorsunuz. Yargılamalar çok açık ve net devam ediyor. Saydığınız belediyelerinizde, hemen hemen neredeyse hepsinde bir yolsuzluk, bir rüşvet, maalesef bir de taciz iddiaları ortalığa dökülmüş durumda. Bunları görmüyorsunuz, duymuyorsunuz, hiç konuşmuyorsunuz. Daha dün 16 yaşındaki bir kız çocuğu, CHP'li bir belediye başkanının tacizinin iddiasıyla beraber, bir trafik kazası olduğu söylenen bir kazayla maalesef hayatını kaybetti. Şu Genel Kurulda kimse konuşmadı bu konuyu. 16 yaşında bir kız çocuğu şüpheli bir ölümle, maalesef, bence bir cinayete kurban gitti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Siz de Adapazarı'nı konuşun o zaman.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onu da konuşuyoruz, biz gerekeni yapıyoruz; siz de gerekeni yapın, bunları savunmayın. Hele hele bir kadın kolu başkanının, CHP'nin Kadın Kolları Başkanının çıkıp Uşak'ta yaşanan olayla ilgili savunmaya girmesi, kadın haklarını savunduğunu söyleyen bu kişilere, açıkçası... Gerçekten kadın haklarını savunuyorlar mı yoksa kendileri de bir baskı altında kalarak mı bu açıklamayı yaptılar, soruyorum.

Pek çok kadın örgütü var bu ülkede, her zaman ayağa kalkarlar; herkes susmuş, sesini çıkarmıyor. Olay CHP'de yaşanınca herkes kör.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Şaka gibi ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şaka gibi değil, gerçek bunlar!

Ölen bir kız çocuğu var, çok da gerçek. Çok büyük bir acı yaşıyoruz ama hiçbiriniz anmadınız, adını dahi söylemediniz çünkü iddialarda adının geçtiği için konuyu örtmek sizin için en basit yol veya bir "kumpas" demek. Yolsuzlukta, rüşvette, hırsızlıkta, hepsinde aynı mantığı yürütüyorsunuz; iddiaların hepsinin çürük olduğunu, yalan olduğunu söylüyorsunuz; mahkeme tarafından ortaya konulan delilleri de görmezden geliyorsunuz. Bu ülkede hazmedilmeyen bir şey varsa o da bu milletin parasını çalanlara, rüşvet yiyenlere...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kim çaldıysa Allah belasını versin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, kim çaldıysa...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ama iftira atanı da Allah affetmesin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İftira atan da cezasını görür, hiç merak etmeyin. Yargıya müdahale etmekten vazgeçin.

Yargı işini yapıyor, çok net olarak her şeyi ortaya koyuyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hangi yargıdan bahsediyorsun ya? Nasıl yargıdan bahsediyorsun?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu yargılamaların sonucunu göreceğiz. Yargıya müdahale işi FETÖ'cülerin işidir, bunları da en iyi sizler bilirsiniz.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Bence siz müdahale etmeyin yargıya. Yargıya siz müdahale etmeyin.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kumpas davalarında beraber değil miydiniz? Ergenekon'da, Balyoz'da beraber değil miydiniz? O davaların savcısı kimdi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu FETÖ taktiğini kullanan da sizsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Duruşma salonunda yapılan tavırları da görüyoruz, bunların hepsinin bir FETÖ taktiği olduğunu çok iyi görüyoruz, izliyoruz.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - İktidar biz değiliz ya, sizsiniz; unuttun herhâlde.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Cumhurbaşkanı demedi mi "Ben savcısıyım." diye?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dönün, bakın, kazandığınız şehirlere çöpten, çamurdan başka bir şey getirmediniz, hiçbir hizmet getirmediniz. Vaatlerinize bir bakın; belediyeleri kazanırken bu vatandaşa pek çok vaatte bulundunuz. Bu vaatlerden en basiti, Ankara'nın suyu bedava olacaktı. Ne oldu? Türkiye'nin en pahalı suyunu içer hâle geldik.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Ne zaman geleceksin dedim Ankara'nın suyuna.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gerçekleri söylüyoruz, dinleyin. Siz görmek istemeseniz de bunlar kazandığınız belediyelerinizin gerçekleri...

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Konuyla ne alakası var, onu anlamadım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Uğursuzluğunuzdan sular da kurudu ya.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...yönetilemez hâle getirdiğiniz belediyelerin gerçekleri, iş yapmayan belediyelerinizin gerçekleri; çukurdan geçilmeyen, arabaların parçalandığı belediyelerinizin gerçekleri; paralarını iç ettiğiniz, vatandaşın hakkını kullandığınız belediyelerinizin gerçekleri.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Allah'tan belediyelerimiz var da vatandaşlar biraz rahat ediyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, bu iktidar partisi bundan üzüntü duyar da belediyelere destek verir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İmamoğlu'na projeler sorulduğunda "Hatırlamıyorum, böyle bir projemiz mi vardı?" diyerek geçiştirdi, gitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, son kez uzatıyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, sözünü böyle mi tamamlayacaksın yani?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hatta, televizyon yayınlarında bile bunları izledik. Genel Başkanınız dahi, sorulduğunda "Ya biz onları sansasyon olsun, seçim kampanyamıza ses getirsin diye söyledik." diye açıkça itiraf etti.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya yalan bari söyleme ya! Yalan bari söyleme ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İşte, sizin seçim kazanma taktiğinizi, vatandaşın aklıyla böylesine oynamanızı, sizin belediyeleri kazandıktan sonra hiçbir hizmet yapmadığınızı vatandaş şu anda çok iyi görüyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Haydi seçime gidelim belediyelerde! Belediyelerde hemen seçime gidelim!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gidersek alırsınız cevabınızı!

Şu anda sokağa çıkın...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Haydi seçime gidelim; sokağa çıkmayalım, seçime gidelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...çıkın memleketinizde, Ankara'da, İstanbul'da insanların hizmetsizlikten ne hâle geldiğini görürsünüz.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Biz çıkıyoruz da siz bir çıkın isterseniz!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Biz sokaktayız, sokakta!

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - O çıkamadığınız sokaklara bir çıkın isterseniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, bizim bir idealimiz var; bu ülkenin, Türkiye'nin gördüğümüzden geri gitmesine asla izin vermeyeceğiz.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - O çıkamadığınız sokaklara siz çıkın, biz hep sokaktayız zaten!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Eğer varsa hırsızlık yapan, yolsuzluk yapan, rüşvet veren; taciz yapan kim varsa tabii ki hesabını verecek. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Lafta!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Belediye başkanı olmak suç işleme özgürlüğü de vermez, milletin parasını çalma özgürlüğü de vermez, kız çocuklarına taciz yapıp öldürme hakkı da vermez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kokain çekmeye de izin vermez!

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, teşekkür ediyorum.

Sayın Günaydın, buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, bir Leyla Şahin Usta klasiği dinledik. Bunu söylemekten üzüntü duyuyorum çünkü bir Grup Başkan Vekilinin sistematik bir şekilde, sakın bir şekilde sözlerini tanımlayarak bir başkasını entelektüel olarak alt etmesi beklenir. Oysa verilerle konuşalım; Cumhuriyet Halk Partisinin 420 belediyesi var, haftada 4-5 belediyeye operasyon yapıyor; AKP'nin 505 belediyesi var, bir tek belediyeye operasyon yapılmıyor. Yani ihaleye fesat karıştırmazlar, rüşvet almazlar, rüşvet vermezler, asla taciz işleri olmaz, birbirlerine asla kötü laflar kullanmazlar(!)

ADEM ÇALKIN (Kars) - Aynen dediğiniz gibi, doğru söylüyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Buna "Evet." diyen adamın vicdanı yoktur. Bizi izleyen insanlar da bunun doğru olmadığını biliyor. Doğru olan ne?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siz niye "Hayır." diyorsunuz o zaman? Siz niye "Hayır." diyorsunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Elinize şimdilik devleti geçirmişsiniz, utanmadan o cübbelerin arkasına saklanarak siyaset yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, son kez uzattım, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben çok açık söyleyeyim: 2 hırsız varsa, birisi CHP'li ve birisi AKP'lyse ben önce CHP'linin üzerine giderim. CHP'de hiç kimsenin hukuk ve ahlak dışı bir davranış yapmasına izin vermeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Uşak'ta niye gitmediniz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yapan varsa önce hesabını biz sorarız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, Uşak'ta millet neredeyse iki yıldır yalım yalım yalvarıyor. Belediye Başkanı bizi koydu oraya...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bir Uşaklıyla konuş!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ama sizin gibi hırsızlarınızı sonuna kadar koruyup 17-25'in hesabını vermeden, otobüslerde kaza senaryosu çekip Boji'nin kakasını metrolara gömmek suretiyle siyaset yapma zavallılığına düşmedik, düşmeyiz bundan sonra da.

Çok açık bir şey söyleyeyim size: Giden Adalet Bakanı da "Türkiye bir hukuk devletidir." diyordu, o yolcu oldu. Hepinizi beraber yolcu edeceğiz; o dosyaların hepsini dibine kadar açacağız. Halep oradaysa arşın buradadır. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, Gökhan Günaydın Bey her konuşmasında klasik olarak entelektüelliğine ve doçentliğine vurgu yapıyor, bugün de yaptı, tebrik ederim(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben doçentliğimden falan bahsetmedim ya, uydurmayın ya, uydurmayın ya, uydurmayın! Söylemediğim sözleri söylemeyin ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sakinlikten bahsediyorsun da bağıarak olmaz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün entelektüelliğinizden bahsettiniz; daha öncekinde her seferinde söylüyordunuz da bugün entelektüelliğinizi söylediniz, tebrik ederim yine yanıltmadınız beni.

Turhan Çömez Bey'in bir iddiası vardı bu gümrüklerle ilgili, Cumhurbaşkanımızın imzasıyla yayınlanan genelgeden bahsetti, mühimmatların transit geçişiyle ilgili. Bununla ilgili açıklama yapılmıştı aslında. Bu mühimmatların geçişiyle ilgili yayınlanan genelgede uygunluk belgesi şartı getiriliyor; sizin dediğiniz gibi transit geçiş değil. Bizim Bakanlıklarımıza, Ticaret Bakanlığımıza ve Millî Savunma Bakanlığına başvuru yapılacak, Bakanlıklar inceleyecek; eğer uygun görülürse, ne amaçla kullanıldığına, nereye gittiğine, nerede teslim edileceğine dair bilgilerin hepsi alındıktan sonra uygun görülürse bu transit geçişe izin verilecek, izin verilmeme hakkı da Türkiye'de saklı olmak üzere böyle bir genelge yayınlanmıştır. İşin doğrusu bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, sürenizi son kez uzattım.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz belediyelerimizde soruşturma açılmasın demiyoruz, açılanları da söyledik. Varsa yine aynı sizin belediyelerinizdeki gibi yolsuzluğu, rüşveti, arsız, bunların hepsinin üstüne gidilmesinden yana tavrımızı çok net söylüyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen kendi belediyelerine bakarsan görürsün onları. Sen kendi belediyelerine bakarsan, 17-25 Aralık'a bakarsan, bakanlarına bakarsan görürsün onları, milletvekillerine bakarsan görürsün onları, tamam mı?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Partilileriniz şikâyet ediyor, onlar şikâyet ediyor, ne yapalım?

ADEM ÇALKIN (Kars) - Sizi ihbar eden kendinizsiniz ya kendiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kendi belediyelerimize bakıyoruz ama siz öyle bir dünyada yaşıyorsunuz ki sizin her tarafınızda yolsuzluk, rüşvet maalesef böyle olmuş. Kendi içindeki kavganızda da aynı şey var maalesef.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bizim içimizde kavga falan yok, sen kendi işine bak. Erdoğan'dan sonra kim başkan olacak diye birbirinizi yiyorsunuz, ne anlatıyorsun sen?

ADEM ÇALKIN (Kars) - Yok, bizde öyle bir şey yok, Erdoğan'la devam.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz herkesi kendinizden biliyorsunuz. Sizin belediye başkanlarınız gibi herkese yolsuzluk, rüşvetle itham ediyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, insan öldürmekle suçluyorsun sen bizi ya! Allah akıl fikir versin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz kendi belediye başkanlarınıza bakın, onları aklayın ve bu mahkemenin, bu mahkemelerin, bağımsız yargının işlemesine saygı duyun, müdahale etmeye kalkışmayın; en çok yaptığınız şey de bu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Memlekette bağımsız yargı olduğu zaman ona saygı duyacağız. Siz kim, bağımsız yargı kim bel!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yargı bağımsız. Siz bağımsız bıraktığınız sürece yargılar bağımsız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen o cübbenin arkasına saklanmaktan çık da bak bakalım bağımsız yargı neymiş! Neymiş bakalım, adım atabilecek misin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz cübbelerin arkasına saklanmadık, hiçbir zaman saklanmadık, siz saklandınız!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - AKP'li ilçe başkanlarını hâkim yap, bağımsız yargıdan bahset ya! İnsan biraz hicap duyar be, insan hicap duyar yani!

BAŞKAN - Evet, Sayın Usta, Sayın Günaydın; Sayın Çömez'e söz verdim.

Sayın Çömez, buyurun...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz gidip mahkemelere... Hâkimin odasına tekmeyle girdiniz, mahkeme salonlarına... Sizin Grup Başkan Vekilinizdi, tekmeyle girdi. Hâkimin odasına tekmeyle giren sizin Ali Mahir Bey'di, bunu unuttunuz herhâlde!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, ne anlatıyorsun ya! Ali Mahir burada yok, Ali Mahir'le karşı karşıya geldiğin zaman konuşursun, ne anlatıyorsun ya! Ali Mahir'le her gün...

BAŞKAN - Sayın Çömez, siz konuşun efendim Genel Kurula, millet sizi duyar.

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, çok teşekkür ediyorum. Az önce yaptığım değerlendirmeye ilgili Sayın Şahin'in yaptığı açıklama için teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ama sizin Grup Başkan Vekilinizdi, kendinizden haberiniz yok!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ayıp yani ayıp! Burada olmayan insan hakkında ne konuşuyorsun! Ne anlattığını da duymuyorum! Lafa bak!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, bunları unutmadık!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, unutsan ne olur, unutmasan ne olur ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kendinizden haberiniz yok! Dönün bir kendinize bakın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Senin var ya kendinden haberin, bizim yok yani(!)

BAŞKAN - Sayın Usta, Sayın Günaydın; lütfen, Sayın Çömez'e izin verin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Böyle mi yani, konuşma tarzın bu mu, seviyen bu mu yani?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya sen misin bana usul, adap dersi verecek, sen misin yani!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Seviyen bu mu yani?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Seviye senin seviyen işte! Seviye senin seviyen!

BAŞKAN - Efendim, konuşmanız bitti sizin, artık karşılıklı konuşmaya ne gerek var? Bitti, şimdi Sayın Çömez'e söz verdim. Süreyi baştan alalım.

Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Şahin'e çok teşekkür ediyorum...

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Yah, herhalde sinirleri çok bozulmuş.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İsmail, sen bugün konuşmadın İsmail! Uşak'ta yaptıklarını biraz anlat İsmail.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Anlatayım. Sen bana satış, bak anlatmazsam. Hadi satış! Söz versin bana iki dakika.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...az önce Meclis gündemine getirdiğim konuyla ilgili yapmış olduğu açıklama son derece kıymetli ancak burada düzeltilmesi gereken birkaç husus var.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sana mı satışayım? İsmail, ne yaptığını herkes biliyor, senin neyine satışayım ben. Kes!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben hiç bir şey yapmadım. Başkan iki dakika bana söz versin, bak kürsüden neler anlatacağım. Hadi!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yahu, anlat her zaman. Grup Başkan Vekilin sana söz versin, ne anlatıyorsun bana, orada duruyor! Ne anlatıyorsun, deli misin nesin ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hadi! Hadi!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bunlardan birincisi, ben bir şey iddia etmedim, sadece Meclis adına bir soru sordum. Niye sordum bu soruyu? Çünkü verdiğim soru önergesine cevap gelmedi. Ben...

Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN - Sayın Güneş, lütfen ama...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, bana iki dakika söz verin.

BAŞKAN - Ama ne sözü! Geldin, ortalığı karıştırtın. Bırak ama bırak, senin söz hakkın yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bana diyor ki: "Uşak'ta yaşananları anlat." Satışma var Başkanım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adam benden söz hakkı istiyor. Adam benden söz hakkı istiyor.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Böyle bir yöntem var mı, benden söz hakkı istiyor? Grup Başkan Vekili versin söz ya.

BAŞKAN - Efendim, ben ikazını yaptım, ben ikazını yaptım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hadi "Anlat." de anlatayım.

BAŞKAN - Lütfen, bakın, sizin söz haklarınız bitti, Sayın Çömez'e söz verdim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hadi "Anlat." de anlatayım.

BAŞKAN - Sayın Güneş, lütfen ama... Lütfen ama...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah akıl versin ya! Allah akıl versin vallahi!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hadi "Anlat." de anlatayım.

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, tekrar çok teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, az önce yaptığım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Senin sesini duyurmak istemiyorlar anlaşılan.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben sesimi her şekilde duyuracağım Sayın Başkanım, merak etmeyin, bundan önce duyurdum, bundan sonra da duyururum; çok teşekkürler.

Sayın Şahin'in az önce yaptığım değerlendirmeye ilgili yapmış olduğu açıklamaya teşekkür ediyorum fakat birkaç hususu düzeltme ihtiyacı var. Birincisi, ben bir iddiada bulunmadım. Ben sadece Meclis adına, bir milletvekili olarak, bir Grup Başkan Vekili olarak soru yönelttim, siz de bir izahatta bulundunuz. Şimdi, o yönelttiğim soru neydi? Böyle bir genelge var, Türkiye üzerinden geçecek birtakım mühimmatlar var. Bu mühimmatların da ne olduğu 2022 yılındaki genelgeyle açıklanmış. Baktığımız zaman "silah" diyor, "füze" diyor, "drone" diyor, "radar" diyor, "nükleer kimyasal silah sistemleri" diyor, "elektronik harp, uydu sistemleri" birçok şey var. "Bunlar bizim üzerimizden transit olarak geçip başka bir ülkeye gidecek mi?" diye sordum. Siz de dediniz ki: "Evet, geçecek ama uygunluk belgesi aranacak." Dolayısıyla biz uygun görürsek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Tabiatıyla, Meclis baypas edilecek, onu anlıyoruz; bir irade, bir otorite bu silahların geçişine müsaade edecek. Ben de soruyorum: Bu silahlar kimin silahları, Amerika'nın mı? Sınır ötesi nereye gidecek, Irak'a mı, Suriye'ye mi? Bu uygunluk kararını kim verecek? Bütün demokratik ülkelerde bu kararları Meclis verir. Niye Meclis baypas edildi? Onu sordum. Sonra dediniz ki ben burada bu soruyu sorduğumda: "Zaten bununla ilgili bir açıklama yapıldı." Allah aşkına, biz Parlamentodayız, Gazi Meclisin çatısı altındayız, milletvekili olarak biz bir vazife yapıyoruz. Benim sorduğum soru önergesine cevap gelecek Sayın Şahin. Ben gazete köşelerinde yapılmış açıklamalara itibar etmem, o gazete köşelerinde çıkmış yayınların ne amaçlı olduğunu da bilemem. Meclisin resmî kayıtlarına ben bir soru önergesi vermişim, cevap verilmemiş, muhatap alınmamış Gazi Meclis; bunun üzerine Mecliste gündeme getirdim, siz de teyit ettiniz. Demek ki bizim üzerimizden az önce saydığım bazı silahlar geçecek, bunların nereden gelip nereye gideceği konusunda da bizim hiçbir bilgimiz olmayacak, kararı birileri verecek.

Teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen buyurun.

40.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Çömez, elbette ki soru sorabilirsiniz, tabii ki buna kimse bir şey demiyor ama siz başta "Kamuoyundan, basından duyduğumuz haberlerle ilgili açıklamalar, sorular soracağım." dediğiniz için böyle söyledim. Aslında Bakanlıkların, hem Millî Savunma Bakanlığının hem de Ticaret Bakanlığının çok net açıklamaları var, bunları kendi sitelerinde de paylaşmışlar, kamuoyuyla da paylaşılmış nasıl bir uygulama yapılacağına dair. Ben dünya ülkelerinin parlamentolarında bir silah geçişi için izin verilip verilmeyeceği konusunda, böyle, şirket veya ülke bazında bir karar verildiğini bugüne kadar bilmiyorum, duymadım; varsa örnekleriniz getirirsiniz, tartışırız.

Burada Meclis baypas edilmiyor, burada Bakanlıklar... Yürütmeye ilgili olan, görevli olan kişilere bu uygunluk belgesinin sunulması ve bunun üzerinden inceleme yapılarak karar verilmesi getiriliyor; bu yanlış bir şey değil; bu, tam tersine, sizin de söylediğimiz gibi, nereye, kime gidecek, hangi malzeme, hangi mühimmat, kime teslim edilecek, bunların bilgisi alınarak gidilsin, verilsin denilerek bir genel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunu sanki... Daha öncesinde bu uygunluk belgesinden hiç bahsetmeden -böyle bir belgenin olduğunu biliyorsunuz siz de muhtemelen- "Türkiye'den transit geçişine izin verilen bir genelge yayınlandı." demek kamuoyunu yanlış bilgilendirmektir. Onun için bu açıklamaya ihtiyaç duydum.

Uşak konusunda Sayın İsmail Vekilimize çok ciddi bir saldırıda bulundu Sayın Gökhan Günaydın Bey, İsmail Bey hakkında birtakım ithamlarda bulundu. Sayın Başkanım, kendisine söz verilsin, Uşak'la ilgili mevzuu, Uşak'la ilgili açıklanacak ne varsa kendisi açıklasın İsmail Bey.

Teşekkür ederim Başkanım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yalnız Anayasa'ya göre Bakanların yürütme yetkisi yok.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir cümle Sayın Başkanım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

41.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Şahin, tekrar çok teşekkür ediyorum.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, sataşma kürsüden olur ya, yerinden konuşmayla sataşma mı olur ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - O zaman niye karşılıklı konuşuyorlar?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Yerinden yerine sataşma diye bir usul İç Tüzük'ün hangi maddesinde yazıyor? Göster, kaç yıldır vekilsin, İç Tüzük'ün hangi maddesinde yazıyor?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - 60'ıncı madde.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Tamam, çık, iddia et.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz, bitireceğim.

Sayın Şahin, tekrar çok teşekkür ediyorum fakat...

BAŞKAN - Sayın Çömez, Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Şahin'e çok teşekkür ediyorum. Demek ki bizim ortaya koyduğumuz kaygılarla ilgili tablo net olarak bu. Üzerimizden silahlar geçecek, transit geçecek ama burada bir denetim mekanizması olacak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hâlâ aynı şeyi nasıl söylüyorsunuz ya! Hâlâ "Transit geçecek." diyorsunuz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu denetim mekanizması da sizin Bakanlıklarınız olacak, bizim haberimiz olmayacak. O zaman diyorsunuz ki "Bunlar zaten açıklanmış."

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Uygun görmezse zaten geçirmeyecek.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Şahin, ben bir milletvekiliyim, Gazi Meclisin bir temsilcisiyim, millet adına soru soruyorum. Sorduğum soruların cevaplarını gazete köşelerinden değil bu Meclis çatısı altında istiyorum, sizin Bakanlarınızdan cevap istiyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gazete köşesi haberlerini getirmeyin Meclise.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şu soru önergelerime cevap istiyorum ki tarihe not düşmek için, içinde bulunduğumuz duruma not düşmek için, kaygılarımıza not düşmek için çünkü tarih kimin haklı olduğunu gösterecek. Buna cevap bekliyorum Millî Savunma Bakanından.

BAŞKAN - Evet, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, bir söz hakkı alabilir miyim?

BAŞKAN - Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, bir sataşma oldu.

BAŞKAN - Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail tarafından başlatılan saldırılar ve bu ekseninde tırmanan bölgesel krizlerin ülkedeki sosyolojik etkilerinin saptanması, artan gerilimin toplumsal yapıda oluşturabileceği hassasiyetlerin ve mezhepsel kışkırtma girişimlerinin önüne geçilmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

31/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail tarafından başlatılan saldırılar ve bu ekseninde tırmanan bölgesel krizlerin ülkemizdeki sosyolojik etkilerinin saptanması, artan gerilimin toplumsal yapıımızda oluşturabileceği hassasiyetlerin ve mezhepsel kışkırtma girişimlerinin önüne geçilmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 31/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Evet, önerinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Mesut Doğan'a söz veriyorum.

Sayın Doğan, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Değerli arkadaşlar, tarihî bir dönemden geçiyoruz. Üzülerek ifade etmek isterim ki millî görüş camiası olarak eli yedi yıldır niyetini, hedefini, cibilliyetini deşifre etmiş olduğumuz İsrail'in göstere göstere, adım adım ve en acısı, bu coğrafyanın insanlarını kullana kullana hedefine yürüdüğü bir döneme hep beraber şahitlik ediyoruz.

Bu yürüyüşün bir parçası olarak Amerika ve İsrail İran'a alçakça saldırıyor, İran da imkânı dâhilinde onlara çok sert ve net cevaplar veriyor. Peki, bu esnada Türkiye ne yapıyor? AK PARTİ iktidarı ne yapıyor? AK PARTİ iktidarı çok bilinçli, çok mecburi ama çok tehlikeli bir kafa karışıklığı yaşıyor. Elbette ki öncesinde şunu ifade etmem gerekir: Bu savaşı bir fırsat bilip İran ile Türkiye arasında yara açmaya veya yara çoğaltmaya çalışanlara karşı Sayın Cumhurbaşkanının ve Sayın Bahçeli'nin yaklaşımını çok değerli ve çok anlamlı buluyorum. Bu vesileyle de kendilerine buradan teşekkür ediyorum ama böylesine büyük bir olayda bu kadar cık söylem doğruluğunu bizim yeterli görmemiz mümkün olmaz ki zaten iktidar söylem bütünlüğünü de yakalamış değil. Mesela, Dışişleri Bakanı konuşurken inanın, başta AK PARTİ'liler olmak üzere tüm Türkiye'de herkes âdeta tedirgin oluyor. Ben konuşmayı dinlerken "Herhâlde suyuna Amerikan hâpı kattılar." diyorum veya habersizce Amerikan aşısı oldu. Böyle bir şey olabilir mi? Kurmuş olduğu 100 cümlemin 99'u İran'la ilgili: "İran'a şunu dedik, İran'a şunu hatırlattık ve İran'ı şu konuda uyardık." Peki, Amerika'ya ne söyledin? Amerika'ya hangi uyarılarda bulundun? Kocaman bir hiç. Yani anlayacağınız, konu İran olduğu zaman susmayan, Amerika olduğu zaman konuşmayan, İsrail olduğu zaman sadece görev savan bir Dışişleri Bakanıyla karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, bu kritik süreçte net 3 tane hatırlatmada bulunmak isterim. Kim İran'la ilgili ne düşünürse düşünsün, kim İran'la ilgili ne konuşursa konuşsun, kim İran'la ilgili hangi tarafta bulunursa bulunsun asla değişmeyecek bir gerçek var ki o da bu savaşın ana hedefi yaklaşımı bakımından İran ile Türkiye'nin aynı tarafta olduğudur. Amerika'nın gözünde İran ve Türkiye aynı taraftadır, İsrail'in gözünde Türkiye ve İran aynı taraftadır, Batı'nın gözünde İran ve Türkiye aynı taraftadır ki "İran'dan sonra sıra Türkiye'de." sözü buna en büyük delildir. İkinci hatırlatmak istediğim husus, şartlar ne olursa olsun, İran ile Türkiye'nin birbirine karşı değişmez 3 tane temel hakkı vardır: Birincisi, komşuluk hakkı; dört yüz yıl boyunca sınırlarımız değişmemiş, birbirimizi üzecek hiçbir şey yapmamışız, bunun getirmiş olduğu komşuluk hakkımız var birbirimizin üzerinde. İki, akrabalık hakkı; İran'ın yüzde 50'ye yakını Türk, yüzde 15'e yakını Kürt, biz, bunu böyle okuyup bunun üzerimizde oluşturmuş olduğu hakkı görmezlikten gelemeyiz. Üçüncüsü ise kardeşlik hakkı; aramızda ihtilaflar olsa da İran bizim Müslüman kardeşimizdir, biz de İran'ın Müslüman kardeşiyiz. Üçüncü olarak hatırlatmam gereken husus ise unutmayın ki yüz on yıl önce Çanakkale'yi geçmek isteyenlerin niyetleriyle bugün Hürmüz Boğazı'nı geçmeye çalışanlar ve niyetleri arasında zerre-miskal fark yoktur. Amerika ve İsrail'in bilardo siyasetinden etkilenmemek gerekir. Dün de hedef aynıydı, bugün de hedef aynı yani demem o ki mesele sadece İran değil mesele aslında Türkiye. Şimdi, hakikat bu iken İran kaybettiğinde hangi aklı başında bir insan Türkiye'nin kazanacağını söyleyebilir veya hangi aklı başında bir insan İran kazandığı zaman Türkiye'nin kaybedeceğini söyleyebilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Doğan, lütfen tamamlayınız.

MESUT DOĞAN (Devamla) - Son söz olarak, sözde de olsa İran'a sahip çıkan, sözde de olsa İsrail'e laf çakan ama sözde de olsa Amerika'ya hiç ses çıkarmayan AK PARTİ iktidarı bilsin ki Amerika'nın gölgesinde siyaset yapanlar asla dünyaya lider olamazlar, Amerika'nın vagonunda yolculuk yapanlar asla ve asla bu coğrafyaya lokomotif olamazlar ve bunun yanında Amerika'ya dost olanlar asla ve asla İsrail'in düşmanı olamazlar. Eski Amerika Dışişleri Bakanının da ifade ettiği gibi, Amerika'nın düşmanı olmak

tehlikeli fakat dostu olmak ölümcüldür. Bugün İran Amerika'nın düşmanı olmanın onurunu yaşıyor iken siz siz olun sakın ha bize ülke olarak Amerika'nın dostu olmanın ölümcül utancını yaşatmayın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Doğan, teşekkür ediyorum.

İlk söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Coğrafyamızda kirli bir savaş var, ahlaksız bir savaş var ve küresel bir haydutluk söz konusu; bize düşen, bu savaşın bir an önce durdurulması, bitirilmesi ve coğrafyamızın bir huzur ve sükûna kavuşması. Neden çıktı bu savaş? Amerika niye istiyor bu savaşı? İsrail neden bu savaşı istiyor? Birincisi: Haydutluk. Çok net söyledi Amerika "Petrolünü istiyorum İran'ın, doğal gazını istiyorum, yer altı kaynaklarını istiyorum." dedi. Başka? "İran'da isyan olsun, bölünsün, Büyük Orta Doğu Projesi devam etsin, coğrafya paramparça olsun, kan olsun, gözyaşı olsun, biz de istediğimiz gibi sömürelim." dedi. "Irak'ta yaptık, Suriye'de devam ettik, İran'da devam edelim." dedi fakat istedikleri gibi olmadı, arzu ettikleri gibi olmadı, küresel haydutluk hiç beklemediği bir manzarayla karşılaştı. Mesela dedi ki: "Biz yönetimi ortadan kaldıracacağız." Hamaney'i katlettiler, oğlu geldi, İran devleti hâlâ ayakta. "İç isyan çıkaracağız, ülkeyi içinden parçalayacağız, böleceğiz." dedi, olmadı, İran'daki halk kendi rejimlerine tepkili olmakla birlikte bu savaştan sonra rejimlerinin etrafında beraber oldu. "Nükleer kapasitesini bitireceğiz, balistik kapasitesini bitireceğiz." dedi, şimdi "Nükleer silahlarını çalmaya gideceğiz oraya." diyor ama balistik füzeler hâlâ şu anda İsrail'e karşı kendi ülkesini savunmaya devam ediyor İran'ın. Rus petrolü ambargoluydu, şimdi gelen zamlarla beraber Rusya her Allah'ın günü 200 milyon dolar daha fazla para kazanıyor savaştan. İstedikleri olmadı, Rusya'ya da zarar veremediler. İran petrolü ambargoluydu, İran, petrolünü satmaya devam ediyor, hatta daha pahalıya satıyor. "Çin'in enerji koridorunu engelleyeceğiz." dediler, onu da beceremediler, Çin şu anda harıl harıl petrollerini taşıyor. Çin'e vurmak istedikleri darbeyi de vuramadılar. Hürmüz'ü kapattı İran, dediler ki: "Hürmüz'ü gelin beraber açalım." NATO'dan yardım istedi, Avrupa Birliği ülkelerinden, müttefiklerinden yardım istedi, hiç birinden yardım gelmedi ve hâlâ Hürmüz şu anda İran'ın kontrolü altında. ABD borsasında büyük kayıplar var. Öte yandan, Körfez'deki ABD üsleri büyük hasar gördü ve ABD üsleri zarar gördüğü için -bunlar da aynı zamanda İsrail'in Demir Kubbe'siydi, İsrail'in gözü kulağıydı- şu anda Demir Kubbe delindi ve İran belli ölçekte İsrail'i vurma kapasitesini elde etti. Yanı sıra "Asla vurulmaz." denen F-35'ler düştü ve ABD'nin savaş gemileri vuruldu. Yaşanan olumsuz gelişmeler bütün dünyayı etkilerken artık dünyada Amerika'ya karşı büyük tepkiler ortaya çıktı ve İran'da iç isyan beklerken Amerika, kendi ülkesinde milyonlarca insan sokaklara döküldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi Trump diyor ki: "Kara harekâtı yapacağım ve ülkeyi karadan istila edeceğim." Bunun hiç de kolay olmadığını anlaması gerekiyor şu saate kadar. O bakımdan, bize düşen tarihî bir görev, bu coğrafyada bizi birbirimize düşürmeye çalışanlara, özellikle altını çizerek söylüyorum, Sünni-Şii çatışması çıkarmak isteyen küresel haydut şebekesine topyekûn itiraz etmemiz lazım, topyekûn tavır koymamız lazım. Türk Dışişlerinin takındığı tavrı bir ölçüde onaylamakla birlikte son derece yetersiz buluyorum. Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Dışişleri Bakanlığı Amerika'nın mesajlarını İran'a taşıyan bir unsur olarak görev göremez, görev yapamaz. Yapması gereken şey, bu savaşın bir an önce durdurulması ve özellikle tarafsız kalarak ve hatta Amerika'nın ve İsrail'in politikalarına itiraz ederek bölgede huzuru ve istikrarı sağlamak için çaba harcamasıdır.

Çok teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'a ait.

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin verdiği araştırma önerisinin ilk 6 sözcüğü bana sorarsanız en çarpıcı yeri "ABD ve İsrail tarafından başlatılan saldırılar." diyor. Savaş başlayalı bir ayı geçti, Türkiye'de bugüne kadar yetkililerin değerlendirmelerine bakarsak, onlara kulak vererek "Amerika" sözcüğünü hiç duymadık, İsrail'i çok duyduk, Amerika yok. Oysa Amerika olmadan İsrail yok. Gazze savaşının başladığı 7 Ekim 2023 tarihinden bu yana Amerika'nın İsrail'e yaptığı askerî yardım 20-22 milyar dolar tutarında. Bakın, Türkiye dünyanın askerî harcamalar bakımından 17'nci sırada bulunan ülkesi ve 2026 yılının çekirdek askerî bütçesi 19 milyar dolar. Türkiye'nin toplam askerî bütçesinden daha fazla miktarı Amerika İsrail'e iki sene içine vermiş durumda ve bu savaş Amerika'sız olabilecek bir savaş değil ama örneğin, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ı bir aydır dinliyoruz, tek kez "Amerika" sözcüğü kullanmadan bu savaşla ilgili açıklamalar yapıyor. Bu, gerçekten büyük bir başarı. Eğer NATO ülkesi olarak müttefikimiz Amerika'yı incitmemek, rahatsız etmemek diye bir düşünce varsa İspanya da NATO ülkesi, İspanya da müttefik bir ülke, bir bölge ülkesi olarak Türkiye'nin en azından -en azından diyorum- İspanya kadar bir tavır ortaya koyması gerekli olurdu.

Bakın, tarihte Roma İmparatorluğu tek güç olduğu zamanlarda sayfaları karıştırdığımızda Nero diye biri vardı, "Delinin biri." deyip geçtik, öyle okuduk. Hitler, dünyayı ateşe boğan bir deli muamelesi gördü. Peki, şu anda dünyanın en güçlü ülkesinin tepesinde akli melekeleri şüpheli, devlet adamı terbiyesi hayli kıt biri var ve bunun ipiyle kuyuya inilerek dünya nereye götürülüyor, bunun üstüne düşünmek gerekiyor. Böyle bir adam ki Donald Trump nereye ne zaman çarpıp nerede patlayacağı belli değil. Müttefikleri için kullandığı sözcüklere bakın -İngilizce olduğu için tutanaklarda bir sakınca yaratmaz herhâlde- Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman için dedi ki: "..."¹ dedi yani "Mabadımı öpeceğini hiç aklına getirmemiş." dedi. Bunu hakaret anlamında da söylemedi biliyor musunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çandar, lütfen, tamamlayın.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Tamamlıyorum.

Bunu "...2 "Onu çok seviyorum aslında." diye söyledi. Bu adam bizim Cumhurbaşkanımız için de "Aptal olma." demişti, ondan sonra şimdi onu da çok sevdiğini söylüyor. Bu Trump'ın sevgisiyle, onunla iş tutarak bir yere varılmaz. Sağımız solumuz savaş alanı, bu Meclis savaş kararı alacak tek kurum, bu salon bu kararı alabilecek tek yer. Dolayısıyla bu savaş, ne oluyor ne bitiyor, nereye gidiyor, iyi düşünmemiz gerekiyor. Bakın Amerika'ya, tarihinin bir gün içinde en büyük gösterilerine tanık oldu, tam 3.300 etkinlikte 8 milyon kişi yürüdü, birkaç gün sonra 12 milyon kişinin yürümesi bekleniyor. Tıpkı Vietnam savaşında olduğu gibi Amerika'yı durduracak güçlerden biri Amerikan halkı olacaktır ama en azından biz de müttefik ve bir bölge ülkesi olarak bu savaşın karşısında yer almalıyız ve Bu Mecliste bu konuyu enine boyuna tartışmalıyız. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çandar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'ya ait.

Sayın Salıcı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğumuzda İran'da savaş var, kuzeyimizde Ukrayna'da savaş var, batımızda Yunanistan adaları silahlandırıyor, güneyimizden füzeler Irak ve Suriye hava sahalarını aşip ülkemize geliyor. İran savaşı başladığından bu yana Türkiye'ye yönelik 4 balistik füze NATO sistemlerince engellendi. Doğal olarak halkımız tedirgin oluyor, doğal olarak insanlar "Türkiye ne kadar hazırlıklı, hangi risklerle karşı karşıya, hangi angajmanların içindeyiz?" diye soruyor. Bunlar son derece meşru sorular. Tam da böyle bir dönemde iktidarın görevi devlet ciddiyetiyle ölçülü ama açık bir bilgilendirme yapmaktır. Şeffaflık yoksa dedikodu siyaseti büyür, dedikodu siyaseti komplocuları büyütür; bir devlet ise komplo teorileriyle değil, hakikatle yönetilmek zorundadır. Bugün yaşadığımız sorun tam olarak budur. Örneğin, Adana'da NATO bünyesinde çok uluslu kolordu karargâhından söz ediliyor, Beykoz boğaz hattında deniz unsurlarını içeren bir düzenleme gündemde. Şimdi, sorular çok basit. Bu yapının kurulmasının kararı ne zaman alındı? Komuta kontrol zinciri kimde olacak? Türk Silahlı Kuvvetleri komuta kademesi bu tür organizasyonların neresinde? Bu girişimler Karadeniz güvenliğiyle mi yoksa başka bir senaryoya mı ilgili? Montrö rejimi yani Türkiye'nin egemenliği bakımından çerçevesi nedir? Değerli arkadaşlar, imparatorluğun parçalanmasını görmüş bir milletiz. Birinci Dünya Savaşı'ndan Büyük Taarruz'a kadar yabancı üniformalı askerlerin ayak bastığı topraklarda yaşıyoruz. Bunların hepimizin ortak hafızasında derin travmalar bıraktığını aklımızdan çıkarmayalım. Dolayısıyla, bu soruları cevaplandırın, kamuoyunu aydınlatın.

Cevapsız bırakılan sorular keşke sadece bunlarla sınırlı kalsaydı. Diğer bir konu da -bugün İYİ Parti Grup Başkan Vekili de gündeme getirdi- ticaret meselesi. Resmî Gazete'de bir düzenleme yayımlandı. Özetle, başka ülkede üretilen silahların Türkiye üzerinden transit geçişini veya yeniden ihracatını Ticaret Bakanlığının onayıyla bağlıyor. Soru şu: Başka ülkelere üretilen silahın Türkiye'den geçişine neden Ticaret Bakanlığı karar veriyor? Bu konu basit bir ticaret işlemi midir yoksa Türkiye'nin güvenliği için stratejik bir mesele midir? Eğer iktidarınız bu düzenlemeyi kararnameyle değil de kanunla yürürlüğe koysaydı Mecliste tartışacaktık, halk da bu tartışmaları görecekti. Ülkemizde üretilen savunma sanayi ürünlerinin ihracatına neresi karar veriyor? Millî Savunma Bakanlığı. Türkiye'nin bir ülkeye resmen savaş ilan etmesine, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine neresi karar veriyor? Gazi Meclis. Ama siz bunu gece yarısı kararnamesiyle Gazi Meclisten geçirirseniz biz de halktan neyi gizlediğinizi doğal olarak sorgularız. İnsanımız da "Acaba Türkiye üzerinden İsrail'e silah ticareti mi yapılacak? Bu silahlar İran'a karşı mı kullanılacak?" diye sorarlar, haklı olarak sorarlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Salıcı, lütfen tamamlayın.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, dünyada sırrı olmayan devlet yoktur; bu da anlaşılır fakat halkı doğru bilgilendirmek de devleti yönetenlerin esas görevidir. Kulağımıza küpe olsun diye söylüyorum: İletişim Başkanlığının Dezenformasyonla Mücadele Merkezi fazla mesai yapıyorsa bunun sorumlusu iktidardır. Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçundan dolayı yargı makamları fazla mesai yapıyorsa bunun sorumlusu da iktidardır. Allah aşkına, millet doğrusunu bilmiyor ki yanlışını yaysın. Onun için açıkça ifade etmek lazım: Şeffaf olun, kritik bir süreçten geçtiğimizi unutmayın, halkı bilgilendirin ve insanların sağduyusuna güvenin.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Salıcı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'a aittir.

Sayın Dusak, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Amerika ve İsrail, İran'a karşı 28 Şubat 2026 tarihinden beri gerçekleştirdikleri saldırılarla uluslararası hukuku açıkça ihlal etmektedirler. Öte yandan, İran'ın hiçbir ayırım yapmadan bölge ülkelerine saldırıları da kabul edilemez niteliktedir.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki son dönemde bölgemizde yaşanan gelişmeler üzerinden Türkiye'ye dair oluşturulmak istenen tablo gerçeklikten uzaktır. Bu aziz millet krizler karşısında daima dirayet göstermiş, her türlü senaryoyu boşa çıkarmış bir millettir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da açıkça ifade ettiği gibi, Türkiye krizlerin nesnesi değil çözümün merkezidir, Türkiye oyun kurulan değil oyunbozan bir ülkedir.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Biraz da İsrail'in oyunlarını bozsa.

ABDÜRRAHİM DUSAK (Devamla) - 560 kilometre sınırı paylaştığımız komşu ve kardeş ülke İran'a karşı başlatılan saldırılarla birlikte daha görünür hâle getirilmeye çalışılan mezhep ve etnik kökenli kışkırtmalara karşı azami derecede dikkatli olmamız gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, önerge metninde Türkiye'nin toplumsal yapısının dış etkilerle kolayca sarsılabileceği yönünde bir yaklaşım ortaya konmaktadır. Oysa bu millet farklılıklarını ayırma sebebi değil zenginlik olarak gören köklü bir medeniyetin temsilcisidir. Alevi-Bektaşî de bizim kardeşimizdir, Şii-Caferî de bizim kardeşimizdir. Türkiye mezhepsel ayrışmalara fırsat vermeyecektir. Bu topraklarda fitne, ayrışma ve nifak girişimlerine asla geçit verilmemiştir, bundan sonra da verilmeyecektir. Evet, bölgemizde gerilimler vardır; evet, küresel güçler kendi hesaplarını yapmaktadır ancak Türkiye güçlü devlet geleneği, tecrübeli kurumları ve kararlı liderliğiyle bu süreçleri yöneten bir ülkedir, yönlendirilen bir ülke olmamıştır ve olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin temel yaklaşımı açıktır ve nettir. Birincisi, mümkünse savaşın hiç çıkmamasını sağlamak, çıkmışsa savaşı durdurmak. İkincisi, savaşın genişlemesini, yayılmasını önlemek. Üçüncüsü, Türkiye'yi bu savaşın dışında tutmaktır. İşte bu yaklaşım Türkiye'nin barıştan yana, istikrardan yana ve insanlıktan yana duruşunun en açık ifadesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dusak, lütfen tamamlayın.

ABDÜRRAHİM DUSAK (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yürütülen dış politika adaleti esas alan, mazlumun yanında duran ve millî menfaatlerimizi tavizsiz koruyan bir anlayışla ilerlemektedir. Bugün Türkiye sadece kendi sınırlarını değil, bölgesel barışı ve istikrarı da gözetken bir vizyonla hareket etmektedir. Dolayısıyla, devletimizin ilgili kurumlarınca hâlihazırda yakından takip edilen, gereken tedbirlerin alındığı bir konuda Türkiye'yi zayıf ve kırılgan göstermeye yönelik bu araştırma önergesini doğru bulmuyoruz. Bu önerge, çözüm üretmekten ziyade algı oluşturmaya hizmet etmektedir. Bizim görevimiz, milletimizin birliğini güçlendirmek, devletimizin duruşunu tahkim etmek ve Türkiye'yi daha ileriye taşımaktır.

Gazi Meclisi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dusak, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, grup önerisinin oylamasına geçmeden önce yazılı bir yoklama talebi vardır.

Yoklama talebini okutacağım, imzası olanların Genel Kurulda olup olmadığını arayacağım, arkasından, eğer Genel Kurulda yoklama talebini gerçekleştireceğim.

Önergeyi okutuyorum:

31/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına

YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasından önce toplantı yeter sayısı aranmasını talep ederiz.

Necmettin Çalışkan
Hatay

BAŞKAN - Cemalettin Kani Torun? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Sema Silkin Ün? Burada.

Mehmet Emin Ekmen? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Bülent Kaya? Burada.

Medeni Yılmaz? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

Sadullah Ergin? Burada.

Yüksel Arslan? Burada.

Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.

Ayyüce Türkeş Taş? Burada.

Lütfü Türkkân? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Burhanettin Kocamaz? Burada.

Metin Ergun? Burada.

Mehmet Akalın? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Turhan Çömez? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail tarafından başlatılan saldırılar ve bu ekseninde tırmanan bölgesel krizlerin ülkedeki sosyolojik etkilerinin saptanması, artan gerilimin toplumsal yapıda oluşturabileceği hassasiyetlerin ve mezhepsel kışkırtma girişimlerinin önüne geçilmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, son yıllarda derinleşen yüksek enflasyon, gelir dağılımındaki bozulma, vergi adaletsizliği ve ekonomik istikrarsızlık sonucu sabit gelirli kesimlerin alım gücünün ciddi biçimde gerilemesi karşısında işçi, memur, kamu görevlisi ve emeklilerin yaşadığı reel gelir kayıplarının, mevcut ücret belirleme mekanizmalarının yetersizliklerinin, vergi sisteminin ücretliler üzerindeki etkilerinin ve sosyal devlet ilkesine aykırı uygulamaların tüm yönleriyle araştırılarak gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

31/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, son yıllarda derinleşen yüksek enflasyon, gelir dağılımındaki bozulma, vergi adaletsizliği ve ekonomik istikrarsızlık sonucu sabit gelirli kesimlerin alım gücünün ciddi biçimde gerilemesi karşısında işçi, memur, kamu görevlisi ve emeklilerin yaşadığı reel gelir kayıplarının, mevcut ücret belirleme mekanizmalarının yetersizliklerinin, vergi sisteminin ücretliler üzerindeki etkilerinin ve sosyal devlet ilkesine aykırı uygulamaların tüm yönleriyle araştırılarak gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 31/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ülkemizdeki milyonlarca asgari ücretlinin, işçinin, memurun, emeklinin çığlığını dile getirmek için samimiyetle karşınızdayım. Çalıştıkça ezilen, ezildikçe daha da fakirleşen bir toplumu âdetâ bile isteye yarattığınız gün gibi meydana. Allah biliyor, cumhuriyet tarihi boyunca orta direğin bu denli yok edildiği başka bir dönem olmamıştır. Belli ki iktidar yoksullaştırarak, dar ve sabit gelirli vatandaşlarını, çalışanlarını sadakaya muhtaç bırakarak yönetmeyi bir sistem olarak kabul etmiş. Efendim, iktidarın dilinde sürekli bir ekonomik kriz var. Efendim, işte, bu ekonomik kriz dünyanın hiçbir yerinde ilanihaye sürüp giden bir ekonomik kriz olmaz. Bitmeyen kriz yapmış, kim yapmış? Adalet ve Kalkınma Partisi yapmış. Enflasyonu kaderimiz yaptınız, milleti hayat pahalılığına mahkûm ettiniz.

İşte, biz, bu önergemizle diyoruz ki: Çalışanlar yani asgari ücretliler, işçiler, emekliler ve kamu çalışanlarının, memurların maaş ödeme sistemi mutlaka değiştirilmelidir. Bakınız, bu yılın daha ilk 3'üncü ayına geldik. Kamu çalışanları ve emekliler için Ocak 2026'da verilen zam yüzde 11. Peki nasıl oldu? Ocak ayı enflasyonu 4,84, şubat ayı 2,96, muhtemelen mart ayı da en az 2,28; bu yalancı TÜİK'in rakamlarına göre bile ilk üç ayda yüzde 10,8; vermiş olduğunuz zam zaten şimdiden eridi. "Temmuzda enflasyon farkı vereceğiz." diyeceksiniz, yine yalancı TÜİK rakamlarıyla. Ne yapacak temmuza kadar?

Peki, soru şu: Her defasında enflasyon farkı vermek zorunda kalan Hükûmet, Allah aşkına "Büyüdük." diye rakam açıklıyorsunuz, bu büyümeden, refah payından -en son yüzde 4 dediniz- çalışanlar hiç pay alamayacak mı? Bu sistemle almaları tabii ki mümkün değil. Bu, sosyal devlet değildir. Bu, büyümeden toplumun geniş kesimlerinin pay alamamasıdır. Bir de üzerine, malum, çalışanlar için bir vergi adaletsizliği var ki ört ki ölem. Daha yılın ilk altı ayına gelmeden vergi dilimi değiştiği için çalışanlar resmen ocak ayından önceki aralık ayı maaşının enflasyonla birlikte altına düşüyorlar ya. Böyle bir vicdansız maaş ödeme sistemi olamaz. Memleketin neredeyse yüzde 70'e yakınının, aileleriyle çalışanların, emeklilerin bu isyanını ne zaman duyacaksınız ya? Bunun mutlaka düzeltilmesi lazım. Bu nedir biliyor musunuz? Bu, aslında çifte darbedir; hem enflasyon hem bu vergi dilimi artışıyla siz çalışanı iki kez ezim ezim ezirsiniz. Bu, sürdürülebilir de değildir. İşte, biz bu yüzden diyoruz ki: Artık pansuman değil, kökten çözüm gerekli. Ne yapmalı, onu da söyleyelim: Maaş sistemi baştan sona değiştirilmeli. Altı ayda bir zam sistemi çökmüştür. Onun yerine enflasyona karşı otomatik koruma mekanizması yani eşel mobil sistemi en az üç ayda bir olmak üzere, üç aylık olmak üzere uygulanmalıdır. Vergi sistemi adil hâle getirilmelidir, çalışanın sırtındaki yük mutlaka hafifletilmelidir. Efendim, açlık sınırının bile altındaki asgari ücret en az yoksulluk sınırının referans alındığı bir sistemle yeniden değerlendirilmelidir.

Bakın, Genel Kurula sunduğumuz bu kapsamlı araştırma önergesi bir siyasi metin değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bu, milyonlarca insanın bir çağrısıdır. Gelin, bu meseleyi araştıralım. Gelin, gerçekleri ortaya koyalım çünkü bu mesele iktidar-muhalefet meselesi değil, bu mesele artık bu memlekette yaşayıp yaşayamama, geleceğe güvenle bakıp bakamama meselesi hâline dönüşmüştür. Sosyal devletin gereği, çalışanlarını insanca yaşayacak bir ücret seviyesine taşımaktır ve bu maaş sistemiyle bu mümkün olmaz. Önergemize desteklerinizi bekliyoruz.

Eşel mobil sistemiyle çalışanların artık enflasyona ezdirilmesine son vermek gerekir diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada konuştuğumuz mesele rakamlarla ortada olan bir çöküştür. 2026 yılı başında en düşük memur maaşı yaklaşık 61.890 lira olarak açıklandı ama aynı dönemde yoksulluk sınırı 98 bin lirayı aşmış durumda. Bu ne demektir biliyor musunuz? Devletin kendi memuru bile yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiş demektir. Asgari ücret yaklaşık 28 bin lira seviyesine çıktı ama bu rakam tek başına bir kişinin bile insanca yaşamasına yetmiyor çünkü piyasa gerçekliği başka, açıklanan rakamlar başka.

Değerli arkadaşlar, sorun sadece maaş değil sistemin kendisidir. 2026 yılında vergi dilimi daha yılın ortasına gelmeden değişiyor; 190 bin liraya kadar yüzde 15, sonrasında yüzde 20, ardından yüzde 27. Ne oluyor peki? Aynı memur, aynı işçi birkaç ay içinde daha yüksek vergi ödemeye başlıyor. Açık konuşalım: Devlet verdiği zammı yıl içerisinde vergiyle geri alıyor. Somut bir gerçek: Orta gelirli bir çalışanın yılın ikinci yarısında yüzde 20'den yüzde 27'lik vergi dilimine geçtiğinde maaşı reel olarak düşüyor. Bu bir hesap hatası değil sistemin ta kendisidir. Bir başka gerçek daha: Memura verilen zam oranı yaklaşık yüzde 18,6 ama daha ilk aylarda oluşan enflasyon bu artışı eritiyor yani zam yapılmıyor, sadece gecikmeli telafi yapılıyor, o da yetmiyor. Peki, sahada ne oluyor? Kırılar büyükşehirlerde maaşın yarısını geçti, gıda fiyatları haftalık değişiyor, faturalar sabit değil artış trendinde ama maaş yılda iki kez güncelleniyor; bu tablo sürdürülebilir değildir.

Değerli milletvekilleri, maaş artışı yılda iki kez değil aylık enflasyonunun altında olmamak kaydıyla aylık, otomatik güncellenmelidir. Vergi dilimi sabit gelirli için yeniden düzenlenmeli, ücretler üzerindeki yük düşürülmelidir. Diğer bir ifadeyle, maaşları enflasyon karşısında koruyacak bir eşel mobil sistemi devreye alınmalıdır. En düşük emekli maaşı asgari ücretin altına düşmeyecek şekilde belirlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Büyükşehirlerde çalışanlara doğrudan kira desteği verilmelidir. Tüm çalışanlara refah payı zorunlu hâle getirilmelidir. Bölgemiz ateş çemberindeyken iktidarın bu süreci sadece izleme lüksü olamaz. Enerji fiyatlarındaki artışlar yeni bir enflasyon dalgası riski doğuruyor, iktidar olarak bunlara karşı mutlaka ilave önlemler almak zorundasınız. Gabar'daki petrolü, Karadeniz'deki doğal gazı milletin istifadesine sunmanın tam zamanıdır. Milletimizin, seçim arifesinde verilen müjdelere değil omuzlarındaki yükü gerçekten hafifletecek somut adımlara ihtiyacı vardır diyor, verilen öneriyi desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a aittir.

Sayın Bozdağ, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Genel Kurul, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu mevcut sistemde işçilerin, emekçilerin ücretleri sürekli saldırı altında; bunun tabii ki nedeni, kapitalizm ve sermaye birikim süreçleri. Bir yandan yedek işçi ordusu büyüyor, ücretler baskılanıyor ve patron kârına bakarken bir yandan da yönetilemeyen ekonomi, enflasyon ve adaletsiz vergi düzenlemesiyle toplum fakirleşirken devlet işine bakıyor. Birinde açıkça görülen sermayenin büyüdüğü iken diğere ise açlık ve yoksulluk sınırının altında ücretlere mahkûm edilmiş toplum ancak eve ekmek götürme telaşında, politik süreçlerden düşürülmüş, örgütlenme ve hak aramanın önündeki engellerle de rıza gösterir, kolay yönetilir bir hâle gelmiş durumda. Sonuç: Sermaye ve devlet kiskacında köleleştirilmiş bir toplum.

2026 yılı işçiler, kamu emekçileri ve emekliler için ağır bir tabloyla başladı. Yine ücretler enflasyona ezdirildi, asgari ücret açlık sınırının altında kaldı. Bakınız, yine, gelir vergisi tarife dilimleri bilinçli olarak artırılmadı ve emekçiler hızla vergi dilimine girdiler, alım güçleri ilk aydan eridi. DİSK-AR Mart Ayı Ücret Kayıpları İzleme Raporu yayınladı, ortalama bir işçinin brüt ücreti üzerinden bir hesaplama 66.956 lira olan işçi maaşı daha yılın ikinci ayında 14.426 lirasını vergi ve kesintilere kaptırdı, üzerine yüzde 7,95'lik iki aylık enflasyon eklendiğinde toplam kayıp 18 bin lirayı geçti yani işçinin brüt ücretinin dörtte 1'i erimiş durumda. Şubat ayında bir işçi yaklaşık sekiz gün vergiye, enflasyona ve kesintilere çalıştı. Asgari ücretlinin durumu daha vahim; daha yılın ikinci ayında asgari ücret 2.232 lira eridi.

Bugün vergi yükü Türkiye'de emekçilerin sırtında. Dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı yüzde 68'e ulaşmış durumda. Devlet, bütçesini dolaylı vergilerden, fakirden fukaradan aldığıyla denkleştiriyor. Tüm vergi yükü halkın sırtına yıkılmış, büyük servet sahipleri ise bundan muaf; hepimiz biliyoruz, defalarca söyledik, Türkiye toplumu bunu biliyor artık. En zengin yüzde 1'in serveti bütün ülkenin servetinin yüzde 35'ine denk geliyor ve vergi alamıyoruz maalesef ki. O zaman, bu ülkede şöyle bir tablo var: Bu ülkenin idare edilmesinde, hizmetlerin sunulmasında, savunmaya kadar yük emekçinin, işçinin, yoksulun omzunda; kaynak aktarımı ise sermaye ve iktidar elitlerine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, lütfen tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Teşekkürler.

Şimdi "Emeğin ücreti, bunu artırın; patronun kârını kısın. Gelir adaleti sağlayın, vergi adaleti sağlayın, toplumun cebinden elinizi çekin, dolaylı vergilerin yükünü azaltın. Patronun cebine el atın; az kazanan az, çok kazanan çok alın. Servet vergisi getirin." desek, tabii ki bunu yapmayacaklar, daha doğrusu yapamayacaklar çünkü bu piyasa işçiden, emekçiden yana olunca dönmüyor, sistem ancak devleti de kuşatmış olan sermayeden yana kurallarla dönüyor. Bu durumda işçi, emekçi halklarımız hep böyle ezilecek, sömürülecek, açlık ve yoksullukla mı yaşayacak? Tabii ki hayır. Gelin, bu köle düzenine karşı koyalım. Önce zincirlerimizi kıralım, sonra da ülkeyi emeğin, alın terinin, kardeşliğin ülkesi yapalım.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'a ait.

Sayın Öztunç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eski bir gazeteci olarak bilirim ki gündem her zaman hâkim gelir Türkiye Büyük Millet Meclisine. Dışarıdaki gündem neyse Meclisin gündemi de o olur; İran'sa İran olur, savaşsa savaş olur. Ama iki çeşit gündem vardır; biri halkın gündemidir, biri de medyanın, siyasetin gündemidir. Medyanın, siyasetin gündeminde genelde sabah uyandığında gazeteleri okurken o gün gazetelerde manşet neyse, akşam televizyonlardaki manşet neyse onlardır ama halkın gündemi açıktır, sefalettir, ekonomidir, perişanlıktır, tenceredir, karnını nasıl doyuracağıdır, çocuğuna nasıl çikolata alacağıdır, parasızlıktır. Nitekim bir bebek sahibi baba olarak biliyorum ki 350 gramlık bir çocuk mamasının fiyatı 629 lira arkadaşlar. Maşallah bizimki de iki günde bir tane bitiriyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Allah bağışlasın!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Allah razı olsun!

629 lira bir bebek maması değerli arkadaşlar. Bakıyorsunuz, manavda salatalık 200 lira, domates 200 lira, patlıcan 250 lira, biber 400 lira, kıymanın kilosu 1.000 lira; vatandaşın gündemi bu arkadaşlar. 28 bin lira asgari ücret, 28 kilogram et alabilir, kıyma alabilir. Dolayısıyla, bizim buradaki konuşmalarımız, dış politika, başka şeylerle millet çok da ilgilenmiyor; milletin derdi "Akşam tencere nasıl kaynayacak!"

Bu arada, bir yandan da vatandaş işsiz kalıyor, iş sahibi olamıyor Kamil Hocam. Afşin-Elbistan Termik Santrali var Çelikler Holdinge ait; bakın, ramazan ayında 1.376 kişinin işine son verdi Afşin'de, Elbistan'da. 1.376 kişinin işine ramazan ayında son verildi. Ha, diyeceksiniz ki: "Ya, onların işine son verildi, iş bitmiştir, yeni işçi falan..." Arkadaşlar, Nepal'den ve Çin'den işçi getirdiler, ucuz iş gücü; 500 dolar, 600 dolar maaş veriyor, sigorta yok. Elbistanlı, Afşinli küllü yutuyor, siyah karı görüyor, her türlü hastalık buluşuyor, her türlü hastalığı yaşıyor, onlar işsiz kalıyor sadece ramazanda. Hangi kitapta vardır arkadaşlar ramazanda bir ekmekle oynamak? (CHP sıralarından alkışlar) Hangi kitapta var, hangi vicdanda, insanlıkta, ticaretle, siyasette, nerede var bu? O günden bugüne geliyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Sakin Ali, sakın!" sesi) Sakin olamıyorum, sakın olamıyorum, ciğerim yanıyor. Millet aç, perişanken biz sakın durursak ayıp etmiş oluruz. Bakın, o günden bugüne yani ramazandan sonra, bayramla birlikte, sayın Grup Başkan Vekilim, 5 kişi, 10 kişi işten atılıyor her gün santralde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztunç, lütfen tamamlayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

"Sen sendikalısın, sen eylem yapıyorsun, fazla para istiyorsun." diyor, her gün 5-5, 10-10 eksiltiyorlar. Dolayısıyla, santralde çalışan bölge halkı tamamen işsiz kalacak; Nepal'den gelen, Çin'den gelen işçiler ucuz paraya çalıştırılacaklar.

E, orada zehri yutan, Maraşlı, Afşinli, Elbistanlı. İş kazası oluyor... Gün geçmiyor ki iş kazası olmasın, inanılmaz ağır şartlarda çalışıyorlar ama ben şunu gördüm Sayın Başkan: Çelikler Holding Afşin'den büyükmüş, Çelikler Holding Elbistan'dan da büyükmüş, Çelikler Holding millettten de büyükmüş; artık sırtlarını AKP'de kime dayadırsa, iktidarda kime dayadırsa bayağı

büyüklüğü. Bir defa, bir konuşmamdan sonra Sayın Cumhurbaşkanı santrali durdurdu, on beş yirmi gün sonra yeniden açıldı. Buraya güç yetmiyor, bunu gördük ama diyorum ki: Yukarıda Allah var!

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztunç, teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden suçla sürüklenen çocuklarla ilgili araştırma komisyonu toplantısına katılan mağdur ailelere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bugün, suçla sürüklenen çocuklarla ilgili araştırma komisyonu toplantısına katılan mağdur aileler şu an Genel Kurul dinleyici locasındalar; kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, son yıllarda derinleşen yüksek enflasyon, gelir dağılımındaki bozulma, vergi adaletsizliği ve ekonomik istikrarsızlık sonucu sabit gelirli kesimlerin alım gücünün ciddi biçimde gerilemesi karşısında işçi, memur, kamu görevlisi ve emeklilerin yaşadığı reel gelir kayıplarının, mevcut ücret belirleme mekanizmalarının yetersizliklerinin, vergi sisteminin ücretliler üzerindeki etkilerinin ve sosyal devlet ilkesine aykırı uygulamaların tüm yönleriyle araştırılarak gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Orhan Yegin'e ait.

Sayın Yegin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu öneri hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu söylemek isterim: Zaman zaman kanunlar getiriyoruz. İçinde birbirinden farklı birçok şey var diye "torba kanun" eleştirisi çok alıyoruz. Sayın Türkoğlu bir torba teklif hazırlamış gibi olmuş çünkü gerçekten epeyce bir konuya burada değinmiş yani zamanı yetirebilmek buna mümkün değil.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Evet, ben de zorlandım, bu rakamlarla nasıl geçinilecek, nasıl anlatacağız kısa zamanda diye.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Yani kademeli ek zamdan tutun vergi sistemine, bölgesel tazminattan ek ödemeye, kadroya geçirilmeden staj, çıraklık meselesine, görevde yükselme mekanizmalarından teknik hizmetler sınıfının sorunlarına kadar birçok konuya burada değinmiş.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Önce bir araştırma önergemize "evet" deyin de araştıralım.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Ama meseleye asıl şuradan girmek istiyorum: "İktidar yoksullaştırarak halkı yönetmeyi, sadakaya muhtaç bırakarak halkı yönetmeyi bile isteye yapıyor." cümleleri sarf edildi burada. Bunları zinhar kabul etmemiz mümkün değil ve yakışsız olarak değerlendirdiğimi ifade etmek isterim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ama gerçek!

ORHAN YEGİN (Devamla) - "Sermaye ve yokluk arasında sömürülmüş bir toplum inşa etti AK PARTİ bilerek." denildi. Servet sahiplerinin vergiden muaf tutulduğu ve bütün verginin halka yüklendiği bir Türkiye'den bahsedildi. Gerçekten, bu, bizim yaşadığımız ülkenin fotoğrafı olmayan cümlelerin ifadesiyle ortaya çıkıyor.

"Enflasyonu bu ülkenin kaderi yaptı." dediniz. Evet, enflasyon bu ülkenin kaderiydi, bu milletin kaderiydi 2000'lere kadar; 2002'de AK PARTİ iktidar oldu kasım seçimleriyle, enflasyonun bu ülkenin gündeminden, bu milletin gündeminden kalkması AK PARTİ dönemlerinde yaşandı. Biz uzun süre yüzde 10'un altında bir enflasyon gördük bu ülkede, yüzde 3'lere, 3 küsurlara indiği dönemler yaşadık ama evet, bugün geldiğimiz nokta itibarıyla enflasyonda yeniden...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Dünya şampiyonunuz!

ORHAN YEGİN (Devamla) - ...AK PARTİ öncesi dönemi çağrıştıran rakamlarla karşılaştığımız durumlar oldu. Peki, bunlar sebepsiz mi oldu, keyfi mi oldu, işle ilgilenilmemesinden dolayı mı oldu?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dış güçler(!) Dış güçler(!) Dış güçler(!)

ORHAN YEGİN (Devamla) - Arkadaşlar, bir şey söyleyeceğim: Bu dünyada pandemi yaşanmadı mı? Tedarik zincirlerinde, lojistikte sorunlar olmadı mı?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bir tek bizim ülkemizde mi yaşandı?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Hadi diyeceksiniz ki "O küresel kriz, o bütün dünyada oldu." Peki, bölgesel krizler yaşanmadı mı? Komşularla ticaretin bozulduğu dönemleri yaşamadık mı?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ukrayna, Rusya, İran'da enflasyon daha düşük.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Komşularımızın bütün kaosunun bizim ülkemize yöneldiği dönemler yaşamadık mı? Komşularınıza bir bakın, enflasyon orada ne? İnsanlar, neye erişebiliyorlar, neyle muhataplar?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bizden daha ucuz...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Faiz sebep, enflasyon sonuç mu? Orhan Bey, faiz sebep, enflasyon sonuç mu, böyle mi düşünüyorsunuz hâlâ?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Nas, nas!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Bir de hadi diyeceksiniz ki "O da bölgesel meseleler." Peki, kardeşim, biz bu ülkede yangınlar, afetler, kuraklıklar yaşamadık mı? Asrın depremi denilen depremlerle karşılaşmadık mı?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O zaman niye şahlanıyoruz ha bire! Yüzde 4 büyümeyi nasıl izah edeceğiz?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Dolayısıyla hem küresel hem bölgesel hem de kendi içimizde birçok sorunla karşı karşıya kaldık ama hepsiyle mücadelemizi sürdürdük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Şimdi "İki gündemi vardır ülkenin." dedi az önce hatip.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İsmet Paşa'nın ahı çarptı sizi, İsmet Paşa'nın ahı!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Biri halkın gündemi, biri medyanın, siyasetin gündemi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 1942'de İkinci Dünya Savaşı'nı yok saydınız, Erzincan depremini yok saydınız, 33 bin kişinin öldüğü depremi! "Ekmek karneye bağlandı!" diye elli sene ekmeğini yediniz onun!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Vallahi bugüne kadar milletimizin gündemi neyse, yangınsa yangın, depremse deprem, enflasyonsa enflasyon, neyse memleketin meselesi, eğitiminden sağlığına her şeyi önemsemiş, memleketi ve milleti ayağa kaldırmaya çalışmış ve sonsuz şükürler olsun, bunu başarmış...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Memleketin de haberi var mı bundan?

ORHAN YEGİN (Devamla) - ...bu ülkede milleti "Nerede bu devlet!" feryadından kurtarıp "Allah devlete, millete zeval vermesin!" duasına getirmiş iktidar dönemleri yaşadık burada arkadaşlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Bir Afşin-Elbistan'a gelsene Orhancığım!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Dolayısıyla, enflasyonun da ekonomik sorunların da farkındayız, bunları ortadan kaldırmak için de büyük bir mücadelenin içerisindeyiz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Orhan Bey, bir Afşin-Elbistan'a bekliyorum, bir gün gel, bir santrale gidelim beraber!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yirmi üç sene oldu ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Santrale gidelim bir Orhan Bey. Beraber gel santrale gidelim, seni misafir etmek istiyorum Maraş'ta.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Biz, arkadaşlar, ülkemizi bölgesel savaşların dışında tutmaya devam edeceğiz, bizi savaşa çekmeye çalışanların oyunlarına uymayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Tarhana ısmarlayacağım, söz! Tarhana da ısmarlayacağım, paça da ısmarlayacağım, söz Orhancığım! Gel bir Maraş'a gidelim, Elbistan'a gidelim!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sorunlara sebep olanlar sorunları çözemez.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Santrale gidelim Orhancığım, paça benden, tarhana benden, söz!

ORHAN YEGİN (Devamla) - İçeride de siyaseten ufak tefek çatışmalar, tartışmalar olabilir. Ama içeride de birliğimizi, bütünlüğümüzü koruyarak bu memleketi çok daha iyi bir yere taşıyacağız inşallah. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yan yana yaparım, bir de paket yaparım dondurma! Orhancığım, dondurma paketi de yaparım, gel gidelim beraber!

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kabul edilmiştir Başkan, burası daha çok.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Öztunç'un yaptığı değerlendirmelerle ilgili bir küçük yorum yapacağım.

Sayın Öztunç, sizin konuşmanızla ilgili küçük bir değerlendirme yapacağım.

Çok haklı olarak iktidar vekillerini Afşin-Elbistan Santrali'ne çağırdı. Geçtiğimiz günlerde oradaydım, bir hekim olarak yerinde inceleme yaptım. Bölge vekili olarak bu konuyu gündeme getirdiği için teşekkür ediyorum fakat gördüğümü söylüyorum, doktor arkadaşlarıma sesleniyorum: Afşin-Elbistan Santrali bölgeyi zehirliyor; akciğer kanserleri çok artmış, KOAH hastalıkları, obstrüktif akciğer hastalıkları, akciğer enfeksiyonları inanılmaz artmış durumda ve maalesef başıbozuk bir düzen var. Orada her Allah'ın günü işçiler çıkarılıyor, çıkarılan işçilerle konuştum ve Nepal'den, oradan buradan kaçak işçiler getirmişler.

Sayın AK PARTİ milletvekillerine sesleniyorum: Lütfen, gidin oraya. Beraber gidelim, görelim. Bakın, bu coğrafya hepimizin coğrafyası. Orada fütursuzca para kazanan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum Başkanım, istirham edeceğim.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Elbette iş adamları para kazansın, elbette sanayi çalışsın ama bütün bunları yaparken, cebini doldururken Türk işçisini acımasızca işten atan, hukuksuzca işten atan, yerine kaçak işçi çalıştıran, yanı sıra doğayı katleden, havayı zehirleyen, oradaki insanların göz göre göre kanser olmasına göz yuman bu anlayışlara lütfen müsaade etmeyin.

Elinizi vicdanınıza koyun, gidin, o santrali yerinde inceleyin. Ben gittim, gördüm, içim sızladı; bir hekim olarak gördüğüm karşısında son derece derin bir üzüntüye kapıldım.

Allah aşkına, iktidar vekilleri, gidin, orada yaşananları görün.

Ali Öztunç Bey'e bir kere daha teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, kayyum politikasının yerel demokrasi üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

31/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

31 Mart 2026 tarihinde Muş Milletvekili, Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (17177 grup numaralı) kayyum politikasının yerel demokrasi üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 31/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'e söz veriyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Mahallî İdareler Seçimlerinde DEM PARTİ; 3 büyükşehir, 7 il, 58 ilçe ve 10 belde olmak üzere toplam 78 belediyeyi kazanmıştır. Taşımali seçmen uygulamaları, geçersiz oy tartışmaları ve benzeri pek çok usulsüzlüğe rağmen halk iradesi güçlü bir biçimde sandığa yansımış, kayyum politikalarına karşı yurttaşlarımız demokratik tercihleriyle açık bir yanıt vermiştir. Ancak, seçim sonuçlarının üzerinden çok geçmeden DEM PARTİ'li 10 belediyemizin eş başkanları görevden alınmış ve yerlerine kayyum atanmıştır. 3 Haziran 2024 tarihinde Hakkâri Belediye Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış'ın gözaltına alınmasının ardından Hakkâri Valisinin kayyum olarak atanmasıyla başlayan süreç; Mardin Büyükşehir, Batman, Halfeti, Dersim, Bahçesaray, Akdeniz, Siirt, Van Büyükşehir ve Kağızman Belediyelerine yönelik atamalarla devam etmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu süreçte dikkat çeken en önemli hususlardan biri, belediye eş başkanlarına yöneltilen suçlamaların büyük ölçüde belediyecilik faaliyetleriyle ilgisiz olmasıdır. Yurttaşla hizmet sunma, yerel katılımı güçlendirme, sosyal politikaları geliştirme gibi asli belediyecilik görevleriyle bağlantısı bulunmayan iddialar üzerinden görevden uzaklaştırmalar gerçekleştirilmiştir. Dahası, birçok eş başkan hakkında seçilmeden önce herhangi bir soruşturma bulunmazken seçildikten sonra ifade özgürlüğü ve toplanma özgürlüğü kapsamında değerlendirilebilecek faaliyetler gerekçe gösterilerek soruşturmalar başlatılmıştır. Hakkâri Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış dosyası bu açıdan en çarpıcı örnektir. 24 Eylül 2025 tarihinde Van Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi, yerel mahkemenin kararında usul hataları, yetersiz gerekçeler ve savunma hakkının kısıtlanması gibi ciddi hukuki sorunlar bulunduğunu tespit ederek hükmü bozmuş ve dosyayı yeniden yargılama yapılmak üzere iade etmiştir. Buna rağmen, Sayın Akış'ın tutukluluğun sürdürülmüş ve görevine iade edilmemiştir.

Bu tablo açıkça göstermektedir ki kayyum uygulamaları ve bu uygulamalara dayanak yapılan düzenlemeler, halkın seçme ve seçilme hakkını fiilen ortadan kaldıran bir niteliğe bürünmüştür. 2016 yılından bu yana özellikle Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde seçim sonuçları sistematik biçimde hükümsüz bırakılmış, toplamda 153 belediyemize kayyum atanmıştır. Kayyum atamaları, yalnızca bir idari tasarruf değil aynı zamanda yerel demokrasinin tasfiyesi anlamına gelmektedir. Bu atamaların ardından ortaya çıkan uygulamalar da yerel yönetimlerin temel işlevleriyle açıkça çelişmiştir. Eş başkanlık sistemi ortadan kaldırılmış, kadın kurumları ve kreşler kapatılmış, yüzlerce emekçi haksız ve hukuksuz biçimde işten çıkarılmıştır. Öte yandan, batı illerinde kent uzlaşısı temelinde ortaya çıkan ve geniş demokratik katılımı yansıtan seçim sonuçları da çeşitli müdahalelerle ortadan kaldırılmaya başlanmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere bazı muhalefet belediyelerine yönelik görevden alma girişimleri demokratik çoğulculuğu ve siyasal temsil mekanizmalarını zayıflatmaktadır.

Tüm bu gelişmeler, kayyım uygulamalarının baştan sona halk iradesine yönelik bir müdahale olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, yerel yönetimlerin yerel demokrasi içindeki rolünü ortadan kaldırmakta, katılımcılığı zayıflatmakta ve demokrasinin temel işleyiş mekanizmalarını felç etmektedir. Oysa barış ve demokratik toplum perspektifi; katılımcılığı, eşit temsiliyeti ve toplumsal uzlaşmayı esas alır. Kayyım politikaları ise tam tersine halkın kent yönetimine katılım hakkını yok saymakta ve demokratik sürece zarar vermektedir. Ne kayyım anlayışı ne de kent uzlaşısını kriminalize eden yaklaşımlar demokratik hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmaktadır. Bu durum, sürdürülemez bir demokrasi açığı olarak önümüzde durmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bartın, lütfen tamamlayın.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Teşekkürler Başkan.

Bu çerçevede kayyım atamalarının ve belediye başkanlarının görevden alınması süreçlerinin yerel demokrasiye, demokratik yaşama ve siyasal alana verdiği zararların tüm boyutlarıyla araştırılması, bu uygulamaların sonlandırılması ve demokratik alanın genişletilmesi için atılması gereken adımların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırmasının açılması artık ertelenemez bir zorunluluktur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bartın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a ait.

Sayın Torun, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tekrar tekrar konuşmaktan hem üzüntü hem de hicap duyduğumuz bir konuyla heyetinizin ve vatandaşlarımızın karşındayız maalesef. 2016 yılında başlanan ve on yıldır devam eden kayyım uygulamaları son yapılan yerel seçimlerin ardından kendini yine gösterdi. Ne garip bir tesadüftür ki on yıldır hem kayyım atamaları kurumsallaşüyor hem de ülkemizde millî irade bayramı kutlanıyor. Öncelikle şunu açıkça söylemeliyim ki kayyım atamaları, her şeyden önce, vatandaşlarımızın tercihlerini yok sayan, onların iradelerine ket vuran bir uygulamadır. İktidar, kayyım ataması yaparken o seçim bölgesindeki insanları büyük bir tehlikeden kurtarmış gibi, onlara harika hizmetler götürecek bir adım atmış gibi kamuoyuna açıklamalar yapıyor. Peki, sizlere soruyorum: Kayyım atamalarının ardından kaç belediyeyi tekrar kazandınız? Üstüne üstlük, kayyumların yaptıkları gayrihukuki işlemlere de defalarca şahit olduk.

Değerli arkadaşlar, ben belediye başkanları dokunulmazdır demiyorum; suçsuzdur, yargılanamaz da demiyorum. Gerçekten ortada bir suç iddiası varsa tutuksuz yargılaması yapılır, aldığı ceza üst mahkemelerce onanırsa belediye meclisi tarafından yeni bir başkan seçilir. Ancak, ne hikmetse Valiler kararnamesi hazırlanırken bile "Nasıl olsa kayyum atanır." diye belli illere gitmek isteyen idareciler olduğunu duyuyoruz. Süreçlerin böyle işlememesi ve beraat eden belediye başkanlarının dahi görevlerine iade edilmemesi, bunun bir adli mesele olmadığını, başka saiklerle kayyum atamaları yapıldığını ortaya koyuyor.

Sayın milletvekilleri, Meclisin kahir ekseriyetinin desteğiyle bir barış ve kardeşlik süreci yürütmeye gayret ediyoruz. Herkes yapıcı adımlar atmaya çalışıyor, Sayın Cumhurbaşkanı da süreci sahiplendiğini her fırsatta dile getiriyor ancak kalıcı bir barış hedefi ile kayyum atamaları ve iadelerin yapılmamasını açıkça ben bağdaştıramıyorum. Vatandaşlarımız, bu adımlar atılmadıkça sürecin bir oyalama olduğunu düşünmekten kendilerini alıkoyamıyorlar. Ahmet Özer neden görevde değil, Ahmet Türk neden görevde değil? Bu insanları "suçlu" diyerek görevlerinden aldınız ve beraat ettiler, neyi bekliyorsunuz? Gündelik adımlarda böyle zorlanan bir iktidardan yüz yıllık meselenin çözümünü nasıl bekleyeceğiz?

Bu vesileyle tekrar dile getireyim, Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarını uygulama konusunda artık bir adım atılmalıdır. Sayın Selahattin Demirtaş'ın tahliye edilmesi konusunda son itiraz yapıldı ve artık karar kesinleşti. Sabık Adalet Bakanı "Karar elimize ulaşacak, tercüme edilecek." gibi açıklamalar yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, lütfen tamamlayın.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Ancak aradan aylar geçti, bir bayram bitti, diğeri geldi; koskoca Bakanlık aylardır bir karar metnini tercüme ettirmekten âciz mi? Bölgemizde savaş var, etrafımız ateş çemberi; bu durumda en önemli şey iç cepheyi sağlamlaştırmaktır. İktidar; ayrımcı, gönül kırıcı uygulamalardan vazgeçmelidir.

En küçük hukuksuzluğun bile bizi güçsüz kılacağını, ancak hukukun üstünlüğüyle iç tahkimatı sağlayabileceğimizi tekrar ifade ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ikinci söz talebi, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a ait.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yerel yönetimler, demokratik sistemlerin temel yapı taşlarından biridir; bu yapıların meşruiyeti ise doğrudan doğruya halk iradesine dayanır. Bu nedenle, seçilmiş belediye başkanlarının görevden alınması ve yerlerine kayyum atanması meselesi, yalnızca idari bir tasarruf olarak değil aynı zamanda demokratik temsil ilkesinin sınırları açısından da değerlendirilmesi gereken bir konudur.

2024 yerel seçimlerinin üzerinden henüz kısa bir süre geçmişken bu denli hızlı şekilde kayyum atamalarına başvurulması, toplumda hukuki süreçlerin yeterince olgunlaşmadan sonuçlandırıldığı yönünde bir algı oluşturmuştur. Bu algı, adalet sistemine duyulan güven üzerinde doğrudan etki yaratmaktadır. Oysa hukuk devleti, sadece adil kararlar üretmekle değil aynı zamanda bu kararların toplum nezdinde adil olduğuna dair kanaati güçlendirmekle de yükümlüdür. Aslında burada daha dengeli bir yaklaşım mümkündür. Görevden alma zorunluluğu doğduğu durumlarda belediye başkanlığı makamının yine o belediyenin seçilmiş organı

olan belediye meclisi içerisinde bir üye tarafından doldurulması, demokratik süreklilik açısından daha tutarlı bir yöntemdir ancak bu yöntem göz ardı edilmiştir. Aslında, bu yaklaşım, seçmenin iradesini tamamen dışlamadan idari işleyişin devamını sağlar.

Diğer taraftan, seçilmiş yöneticilere yönelik yargı süreçlerinde somut, açık ve güçlü delillerin varlığı belirleyici olmalıdır; aksi durumda, henüz kesinleşmemiş yargılamalara dayanarak görevden alma gibi ağır sonuçlar doğuran işlemler masumiyet karinesini zedeler ve hukuk devleti ilkesini tartışmalı hâle getirir. Bununla birlikte, kayyum atamalarının yaygınlaşması, seçim sonuçlarının kalıcı olmadığı ve hatta seçime gerek kalmadığı yönünde bir algının oluşmasına da neden olmaktadır. Bu durum, zincirleme etkilerle ekonomik güven ortamını da zedelemekte, yatırım kararlarından yerel kalkınma süreçlerine kadar geniş bir alanı olumsuz etkilemektedir.

Sonuç olarak, kamu düzeni ile demokratik temsil arasında hassas bir denge kurulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Maalesef, bu durumun gerçek sorumlusu da yasama, yürütme ve yargı erklerini tek elde toplayan partili Cumhurbaşkanlığı sistemidir diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Seyit Torun'a ait.

Sayın Torun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 31 Mart 2024 yerel seçimlerinin üzerinden bugün iki yıl geçti, 2'nci yılın içindeyiz fakat bir türlü bu seçim sonucunu içinize sindiremediniz. AK PARTİ, anlaşılan, sandıktan çıkan bu iradeyi hâlâ anlamamış olsa gerek ki kendileri sandıktan çıkamayınca -önce "millî irade" diyorlardı ama- millî iradeye arkasını dönüyor, sırtını dönüyor.

Değerli arkadaşlar, 2019'da da bir yerel seçim yapıldı, o zaman da bütün belediyelerin üstüne baskı kurdunuz, engellemeye çalıştınız, devletin her türlü imkânlarını kullandınız; ne oldu? 2024'te vatandaş sizi sandığa gömdü; yaptığınız bu anlayışa karşı iradesini kullandı ve Cumhuriyet Halk Partisini yerel seçimlerde 1'inci parti yaptı. Bundan da ders almadınız; şimdi, son iki yılda yargıyı siyasallaştırarak, yargı sopasını kullanarak belediye başkanlarımıza her gün operasyon yapmaya çalışıyorsunuz, bir şekilde onları korkutmaya çalışıyorsunuz. En son da bugün Bursa Büyükşehir Belediye Başkanımızı gözaltına aldınız. Niye? Her türlü baskıyı kullandınız, her türlü tehdidi yaptınız, olmayınca bir sabah operasyonu ile görevden aldınız. Niye? Niye arkadaşlar? Yani Nilüfer Belediye Başkanlığı döneminde yaptığı iş ve işlemlerden dolayı gözaltına aldınız. Peki, yedi yıldır aklınız neredeydi? Yedi yıldır bununla ilgili tek bir işlem yaptınız mı? Yok. Ama ne oldu? Ya bizimsin ya toprağın; anlayışınız bu. Kaybetmenin acısını, kaybetmenin yarattığı o travmayı hâlâ atlatamadınız değerli arkadaşlar, artık oradan çıkın.

Bakın, İçişleri Bakanınız diyor ki: "591 AKP'li belediyeye soruşturma izni verdik." Allah'ın aşkına, hangisini sabah operasyonu ile aldınız, hangisine işlem yaptınız, hangisini mahkemeye verdiniz? Yaptığınız 1 tane işlem var mı? Yok. Ama amacınız ne sizin? İktidarda kalmak, koltuğunuzu korumak ve o koltukta kalmak. Niye korkuyorsunuz? Çünkü 15,5 milyon insanın iradesiyle Cumhurbaşkanı adayı olmuş Ekrem İmamoğlu'nun rakip olmasından korkuyorsunuz, Ekrem İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanı olmasından korkuyorsunuz; onun için de bir korkutmanın içindeyiz ama biz geri adım atmıyoruz. Biz Kuvayimilliyeciyiz, bize asla ve asla geri adım attıramazsınız! (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, lütfen tamamlayın.

SEYİT TORUN (Devamla) - Bakın, Zeydan Başkan'a da aynı operasyonu yaptınız, gördünüz. Onu da geçmiş dönemle ilgili suçlamıştınız. Elinizi vicdanınıza koyun; bakın, elinizi vicdanınıza koyun. O kantar bir gün gelir sizi de tartar. Bugünler geçer, bugünler geçer; kısa vadeli çıkarların peşinde koşmayın, uzun vadeli çıkarlarımızı düşünün, ortak çıkarlarımızı düşünün. Bakın, 19 Mart darbesiyle bu ülkenin 200 milyar dolar parası buharlaştı. Siz bu ülkeye hiç acı mıyorsunuz? Şimdi, savaşı bahane ediyorsunuz ekonomiyle ilgili. Hayır, eğer dirençli bir şekilde girseydiniz bu savaşın yarattığı olumsuzluğu da biz atlatırdık ama her yerde olduğu gibi hukuksuzluğunuz, haksızlığınız maalesef bu ülkeye zarar verdi. Zarar vermeye de devam ediyorsunuz ama asla korkmuyoruz, bir adım da geri atmıyacağız; korkunuzda boğulacaksınız, kötülüğünüzde boğulacaksınız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Bu vesileyle sizleri ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Türkiye'nin teknolojik bağımsızlığı için tarihî bir gün. Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla gerçekleştirilen "5G ile İletişimde Güçlü Türkiye" töreniyle Türkiye'nin dört bir yanındaki operatörlerimiz 5G hızına geçerek dijital dönüşümde tarihî bir adım atmıştır. Bu, daha güçlü altyapı, daha hızlı iletişim, daha rekabetçi bir ekonomi, teknoloji üreten bir Türkiye demektir. Bizim gündemimiz budur, bizim önceliğimiz Türkiye'yi geleceğe taşımaktır. 5G iletişim her zaman, her şeyin en iyisine layık olan aziz milletimize hayırlı olsun. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Hukuk devletin temel dayanaklarından biri de bağımsız ve tarafsız yargıdır. Ülkemizde yargı süreçleri bağımsız mahkemeler eliyle yürütülmekte, soruşturma ve kovuşturmalar hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Soruşturma, tutuklama ve yargılama usulleri Anayasa ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmekte olup masumiyet ilkesi titizlikle korunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergede yargı organlarına yönelik haksız ithamlar yer almaktadır. Bu yaklaşımı son derece sakıncalı buluyoruz. Yargıyı topyekûn hedef almak, kararlarını peşinen yok saymak, toplumda güvensizlik oluşturmak ne demokrasiye hizmet eder ne de hukuk devletine katkı sağlar.

ALİ BOZAN (Mersin) - Zaten toplum güvenmiyor ki yargıya.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Eğer bir itiraz varsa bunun çözüm yolu yargının kendi süreçleri içerisinde. Adaletin tecellisi için süreci sonuna kadar sükûnetle takip etmek, verilecek kararı saygıyla karşılamak hepimizin ortak sorumluluğudur. Kimlerin hangi iddialara muhatap olduğu, savunmalarının neler olduğu, iddialara ilişkin delillerin neler olduğu yapılan soruşturma sonucu ortaya çıkacak hususlardır. Terörle iltisaklı olanlara, yolsuzluk yapanlara, terör örgütüyle birlikte hareket edenlere göz yumulmasını kimse beklemesin. Siyaset, yargı süreçlerinin tarafı değildir. Konu, siyasal değil kriminaldir. Hukuk önünde herkes eşit olduğu hâlde niçin siyasi sıfatı nedeniyle belediye başkanlarına imtiyaz bekleniyor? Hiç kimse suç işlemekten bağışık değildir.

DEM PARTİ grup önerisinde öneri sahipleri 2024 yerel seçimlerinde 78 belediyeyi aldıklarını ifade ediyorlar.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - YSK'ye göre de aldık.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Ben Bakanlıktan araştırdım, bu belediyelerden 36'sı hakkında soruşturma var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Diğer belediyelerle ilgili bu manada bir soruşturma yok. 36 belediyeden sadece 9'u için kayyum atanmış. Kayyum atanan belediyelerden de 8 belediye başkanının mahkeme kararları kesinleşmiş, sadece 1 belediye başkanının yargılaması devam ediyor.

ALİ BOZAN (Mersin) - Yalan!

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Geriye kalan 27 belediyede de 11'i hakkında ilk derece mahkemeleri devam ediyor, 1 belediye başkanı hakkında istinaf mahkemesinde beraat kararı verilmiş, 16 belediye hakkında da soruşturma devam etmektedir.

ALİ BOZAN (Mersin) - Yalan! Yanlış bilgi vermişler size.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bilerek mi yanlış bilgiyi okuyorsunuz?

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Görüldüğü üzere belediyelerin tamamında böyle bir uygulama yok. Sadece suç işleyenlerle ilgili; terörle iltisaklı olanlarla, terör örgütleriyle arasına mesafe koymayanlarla ilgili Anayasa ve mevzuat hükümlerince değerlendirme yapılmıştır.

ALİ BOZAN (Mersin) - Hakkâri Belediye Başkanının davası devam ediyor, Mardin Büyükşehir Belediyesi devam ediyor, Akdeniz Belediyesi devam ediyor, Batman Belediyesi devam ediyor.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Utanmadan, milletin gözünün içine baka baka yalan söylüyorsunuz!

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ALİ BOZAN (Mersin) - Size kim bilgi veriyse yalan bilgi vermiş!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

5G düzeyinde bir yanıltıcı bilgi dinledik. Kesinleşmiş hiçbir karar, mahkeme kararı yok şu anda. Kaldı ki beraat etmiş, tahliye olmuş belediye eş başkanlarımız göreve iade edilmiyor. Bütün bu tasarruflar idari tasarruf olarak, siyasi tasarruf olarak devam ediyor. Yargı siyasallaştığı gibi siyaset de yargının yerine soyunmaya devam ediyor.

Dolayısıyla kayyum bu ülkenin ayıbıdır, bu ayıbı savunmak çok daha vahim bir durumdur; bunu da kendilerine hatırlatmak istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

44.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Akbelen ekolojik direnişçilerinden Esra Işık'a ve ekolojik direnişe sahip çıkan milletvekillerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün bir haber aldık, bizim Akbelen ekolojik direnişimizin âdeta bayraklaşmış ismi, bir kadın arkadaşımız Esra Işık gözaltına alındı ve tutuklandı. Bu, bu memleketin ayıbıdır; şirketlerin doğa talanına karşı direnen bir kadını tutuklamak bir vahşi saldırganlığın göstergesidir, başka bir şey değildir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak diğer tüm siyasal partilerle birlikte Muğla'da ekolojik direniş için beraber toplantılar, mitingler yaptık. Yine, diğer partilerle demokratik dayanışma içerisinde Mecliste ekoloji gruplarıyla birlikte çalışma yapıyoruz. Karadeniz'de HES'lere, altın madenlerine, yayla yolları aracılığıyla yapılacak büyük erozyonlara, termik santrallere, nükleer santrallere halkla beraber karşı çıkan Rize Milletvekilimiz Tahsin Ocaklı'ya, Artvin Milletvekilimiz Uğur Bayraktutan'a...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...Trabzon Milletvekilimiz Sayın Sibel Suiçmez'e, Giresun Milletvekilimiz Sayın Elvan Işık Gezmiş'e, Ordu Milletvekillerimiz Sayın Seyit Torun ve Mustafa Adıgüzel'e, Samsun Milletvekilimiz Murat Çan'a, Sinop Milletvekilimiz Barış Karadeniz'e huzurlarınızda teşekkür ederim. O ekolojinin her bir santimetrekaresi Cumhuriyet Halk Partisinin haklı ve şanlı direnişini biliyor.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun, kayyum uygulamalarının kaldırılmasıyla ilgili bütün siyasi partilerin -Komisyonda bulunan bütün siyasi partileri kastediyorum- altında imzamız olan bir raporu var. Dolayısıyla, bu raporun henüz mürekkebi kurumadı ve iktidar partisinin de bunun altında imzası var.

Hadi diyelim kayyumları devam ettiriyorlar; meclisin toplantıya davet edilmesi kayyumun iki dudağı arasında, hiç olmazsa belediye meclislerini toplantıya davet edebilirsiniz; davet etmemeniz yasadan kaynaklanmıyor, tamamen idari tasarrufunuzdan kaynaklanıyor. Ülkeye demokrasi getiriyorsanız şu an bir kanuni düzenleme olmasa dahi, kayyum belediye meclislerini toplantıya davet edip belediye meclisinin kendi yetkilerini kullanmasına imkân sağlayabilir. Bu konuda Adalet ve Kalkınma Partisine bir samimiyet çağrısı yapıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, iktidarın, muhalefetin yönetimindeki belediyelere yönelik saldırılarının ülke demokrasisi ve geleceği açısından yol açtığı sorunların görüşülmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

31/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gökhan Günaydın tarafından, iktidarın, muhalefetin yönetimindeki belediyelere yönelik saldırılarının ülke demokrasisi ve geleceği açısından yol açtığı sorunların görüşülmesi amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (34 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 31/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'e söz veriyorum.

Sayın Tüzün, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün 31 Mart 2026. 31 Mart bizim için, Cumhuriyet Halk Partisi için... 1977'den beri seçimlerde, 1'inci olamadığımız her seçim sonucu empati yaparak, neden kazanamadığımız konusunda değerlendirme yaparak bu süreçte bugüne kadar 1'inci olanı tebrik etmişizdir, neden 2'nci olduğumuzun değerlendirmesini yapmışızdır. İki yıl önce yapılan 31 Mart Mahallî İdareler Seçimlerinde yani yerel yönetimler seçimlerinde AKP ilk defa 2'nci oldu, bu empatiyi "Neden kaybettik, niçin kaybettik?" diye yapmadı; çok değil, 1 Nisandan sonra düğmeye bastı; Türkiye'yi seçilmişlerin yönettiği bir ülke olmaktan çıkardı, atanmışların söz sahibi olduğu bir ülke hâline getirdi.

Değerli arkadaşlar, somut örnekler vereceğim. 2019 yılında Sayın Özhasseki'yi getirip Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı adayı yaptınız. Yaptınız mı? Ankara halkı tercih etmedi, seçmedi ama siz ne yaptınız? Hemen yerel seçimlerden sonra Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yaptınız. 2024'te İstanbul'a Sayın Kurum'u aday gösterdiniz, İstanbul halkı tercih etmedi, oy vermedi, seçmedi; hemen arkasından, 2024 yerel seçimleri sonrası Sayın Kurum'u Bakan yaptınız.

Değerli arkadaşlar, bakınız, şu anda Türkiye'de 30 tane belediyeyi seçilmiş olmayan kişiler yönetiyor, 30 tane belediyeyi! Bunların 18 tanesi görevden uzaklaştırılmış, cezaevinde; 12 tanesini de kayyum yönetiyor. 30 tane belediyede yaşayan toplam nüfus 28 milyon kişidir. 28 milyon kişinin oy verdiği bu belediyelerde seçilmiş belediye başkanları burayı yönetemiyor.

Bugün 31 Mart, dün akşam yatağa yattığımızda biz zaferimizi kutlamak istiyorduk -iki yıl geçti- Cumhuriyet Halk Partisinin 1'inci parti olduğu bu seçimleri bugün kutlamak istiyorduk ama siz ne yaptınız? Bugün bunu kasıtlı yaptınız; sanki 30 Mart bitti, 1 Nisan bitti, 2 Nisan bitti, kasıtlı olarak Bursa Büyükşehir Belediye Başkanımızı gözaltına aldınız.

Değerli arkadaşlar, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mustafa Bozbey 1999 ve 2019 yılları arasında yani tam yirmi yıl yani tam 4 defa seçilmiş Nilüfer Belediye Başkanıdır, 2019'da Cumhuriyet Halk Partisinin Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkan adayı oldu, kazanamadı. Beş yıl vatandaş Mustafa Bey Bursa sokaklarında gezdi, yurt dışına kaçmadı, herhangi bir delil karartmadı, herhangi bir belgeyi yok etmedi. Vatandaş Mustafa Bozbey beş yıl boyunca gezerken siz hakkında hiçbir soruşturma açmadınız, hiçbir şikâyetle bulunmadınız ve gözaltına almadınız; ne zaman Büyükşehir Belediye Başkanı seçildi, düğmeye bastınız. Bu yaptığınız doğru değil arkadaşlar, gerçekten doğru değil. Yirmi yıl Belediye Başkanlığı yapmış... Bugün gözaltına alınan 59 kişinin de bugünkü Büyükşehir yönetimiyle hiç ilgisi yok, geçmişte Nilüfer'de görev yapmış olan bürokratlar ve o dönemde iş yapmış müteahhitler. Beş yıl aklınız neredeydi? Niye o zaman işlem yapmadınız? Neden bu arkadaşımız hakkında bir şikâyetle bulunmadınız? Büyükşehir Belediye Başkanı olunca mı aklınıza geldi?

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak -bu yaptıklarınız ne olursa olsun- halkımıza liyakatli bir yönetimle hizmet etmeye devam edeceğiz, bu kreşleri açmaya devam edeceğiz, sosyal demokrat belediyeciliğin örneklerini uygulamaya devam edeceğiz. Bundan en ufak tereddüdünüz ve bu kuşkunuz olmasın.

Sonuç olarak, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir grup önerisi verdik, bunu izah etmek için söz aldım. Şimdi, diyoruz ki: Gelin, bu grup önerisiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu belediye başkanlarının yaptıklarını bir araştıralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bursa'ya çökmek istiyorlar Başkanım!

BAŞKAN - Sayın Tüzün, lütfen tamamlayın.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Bunları bir araştıralım, bunları bir soruşturalım. Eğer çok samimiyseniz bizim grup önerimize "evet" oyu verirsiniz, gelir hep beraber bütün belediye başkanlarını araştırırız.

Ama daha da samimiyseniz bir şey söylemek istiyorum: Bursa Büyükşehir Belediyesinde Belediye Meclis üyesi olarak aritmetik sayınız fazla eğer siz demokrasiye inanıyorsanız, buna saygı gösteriyorsanız gelin Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yapılacak seçimlerde AKP'den aday çıkartmayın, Cumhuriyet Halk Partisine verilmiş olan yetkiyi yerine getirin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tüzün, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a ait.

Sayın Kısacık, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Son dönemde iktidar tarafından birtakım muhalefet belediyelerine yolsuzluk operasyonları yapılıyor. Elbette ki bu ülkede kim olursa olsun, hangi makamda bulunursa bulunsun eğer bir yolsuzluk varsa bunun ortaya çıkması gerekir; buna kimsenin itirazı olmaz çünkü kamu malı milletin malıdır fakat her ne hikmetse operasyon yapılan veya kayyum atanan belediyeler hep muhalefet partilerinin belediyeleri, bu kadar operasyon yapılan belediyeler içerisinde iktidar partisine mensup bir tane belediye bile yok yani iktidar partisine mensup bu kadar il ve ilçe belediyelerinin tamamı işini doğru ve dürüst yapıyor. Ben bakıyorum, burada büyükşehir, il, ilçe, belde olmak üzere toplam 505 tane AK PARTİ belediyesi var ama bir tanesinde bile herhangi bir operasyon yok, hepsi işini doğru dürüst yapan arkadaşlar; maşallah, Allah esirgesin(!) (CHP sıralarından alkışlar) İktidar belediyelerinde hiç imar rantları yaşanmıyor mu, hiç yolsuzluk yapılmıyor mu, belediye kaynakları hep doğru yere mi harcanıyor? İsterseniz illere gidin, kimseye sormayın, bir gezin; ona da bakın, gidin il teşkilatlarınıza sorun, il teşkilatlarınıza, samimi insanlara sorun; arkadaşlar, hepsinde ufak tefek de olsa bir şeyler göreceksiniz, bakın.

Şimdi, gelelim, ona bakalım. Adalet, herkese eşit uygulanırsa adalettir. Ben yirmi iki yıldır siyasetin içerisindeyim, samimi olarak şunu söyleyeyim: Türkiye'nin acil bir yerel yönetimler reformuna ihtiyacı var, yerel yönetimler reformuna. Bakın, kurumlar arası yapılan güven anketine bakın, yerel yönetimler en az güvenilen kurumlar arasında. Böyle bir şey olabilir mi? Millet seçtiği, oy verdiği belediye başkanına, belediye meclis üyesine, belediyeye güvenmiyor. Bakın, bu, önemli bir şeydir; bunun önünü almamız lazım. Şimdi, eğer samimi iseniz burada yerel yönetimler reformuna ihtiyaç var.

Şuna bakalım: Bir belediye başkanı daha adayken beş yılda alacağı maaşın onlarca katını seçim kampanyasına harcıyorsa o belediyeden dürüst bir yönetim bekleyebilir misiniz? Soruyorum size: Var mı bu harcamalarda bir şeffaflık? Bakın, daha iş adaylığta başlıyor, adaylıkta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, lütfen tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Şimdi, burada, yine bakıyoruz, belediyelere güven olmamasının en büyük sebeplerinden bir tanesi, belediye başkanlarının genel merkezin inisiyatifıyla atanması. Daha sonra, belediye meclis üyelerine bakın, hep ahbap çavuş ilişkisiyle yazılmış meclis üyeleri göreceksiniz. Yine, buradan iddia ediyorum: Hadi, buradan illere ve büyük şehirlere gidelim, en işlek caddesinde gezelim, halka soralım "Belediye meclis üyelerinin ismini biliyor musunuz?" diye; 3 belediye meclis üyesinin ismini sayan ancak yüzde 5 çıkar, yüzde 5. Halk daha seçtiği belediye meclis üyesini tanımıyor. Neden tanımıyor? Çünkü hep ahbap çavuş ilişkisi; ya milletvekilinin yakını ya belediye başkanının adamı ya onun adamı ya bunun adamı. Bakın, bu, yerel yönetimlerin temel ayıbıdır; bunu acilen düzeltip acilen yerel yönetim reformunu yapmak gerekir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu önerge, yerel yönetimlerin hukuki statüsü, seçilmişlerin yargılanma usulleri ve hukuk devleti ilkesinin uygulanışı bakımından son derece önemli bir tartışmayı içermektedir.

Belediye başkanlarının yargılanmasına ilişkin mevcut sistem, başta 4483 sayılı Kanun olmak üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde şekillenmektedir. Bu sistemde soruşturma izni mekanizması idarenin takdirine bırakılmış bir ön filtre niteliğindedir. Oysa Anayasa'nın 2'nci maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesi keyfilikten uzak, öngörülebilir ve eşit uygulanan bir yargı düzenini zorunlu kılar. Bu bağlamda, ceza hukukunun temel ilkelerinden olan kanunilik, belirlilik ve şahsilik ilkeleri suç isnatlarının genişletilmesini değil dar ve kesin yorumlanmasını gerektirir. 4483 sayılı Kanun'un amacı da keyfi soruşturmaları önlemek, kamu görevlilerini güvenceli bir usule tabi kılmaktır. Ancak bugün bu güvencenin ya etkisizleştirildiği ya da dolandırıldığı yönünde ciddi uygulama sorunları ortaya çıkmıştır. Nitekim, uygulamada soruşturma izni mekanizmasının aşılması amacıyla suç isnatlarının niteliğinin değiştirildiği, özellikle Türk Ceza Kanunu'nda yer alan örgüt suçları gibi geniş yorumlanabilir hükümlerin devreye sokulduğu görülmektedir. Bu durum, ceza hukukunun kıyas yasağına ve suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmekte; aynı zamanda, masumiyet karinesini ve lekelenmeme hakkını zedelemektedir. Hatırlarsınız, 7 Şubat 2012'de Oslo görüşmeleri bahane edilerek başlatılan operasyonda savcı, dönemin MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ı ifadeye çağırarak; yargı üzerinden seçilmiş Hükûmete ve Millî İstihbaratımıza darbe vurmak istenmişti. Ancak Meclisin iradesiyle MİT Kanunu'nda yapılan hızlı değişiklik ve Başbakanlık izni şartıyla bu hukuksuzluk devre dışı bırakılmıştı. Hukuk kisvesi altında yürütülen müdahale girişimleri, maalesef, her dönemde karşımıza çıkmaktadır. Oysa unutulmamalıdır ki hukuk bir gün herkese lazım. Hukuk, kişilere göre eğilip bükülecek bir ağaç değil herkesi bağlayan ortak güvencedir.

Diğer yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 47'nci maddesi kapsamında uygulanan görevden uzaklaştırma tedbirlerinin de istisnai olması gerekirken fiilen cezaya dönüşecek şekilde genişletildiği görülmektedir. Bu durum, seçilmişlerin yargı kararı olmaksızın uzun süre görevden uzaklaştırma sonucunu doğurmakta ve takdir bir kişiye, İçişleri Bakanına bırakılarak demokratik temsil ilkesi zedelenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Olgun, lütfen tamamlayın.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Bugün, İçişleri Bakanı yaptığı açıklamada, belediyeler hakkında yapılan soruşturmanın yüzde 46'sının iktidar belediyeleri hakkında olduğunu söylemekte ancak bu belediyelerden kaç tanesinde tutuklama yapıldığını, kaç tanesinde soruşturma izni olmadan soruşturma açıldığını açıklamamaktadır.

Netice itibarıyla, 4483 sayılı Kanun'un ruhuna uygun hareket edilmesi, soruşturma izni mekanizmasının keyfiliğe kapalı hâle getirilmesi, 5393 sayılı Kanun'un istisnai hükümlerinin olağan uygulamaya dönüştürülmemesi ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalınması zorunludur. Aksi hâlde mesele yalnızca bireysel hak ihlali olmaktan çıkar, demokratik temsiliyet ve millî iradenin zedelenmesi sonucunu doğurur ki bu da aynen böyle olmaktadır. Bu durumu düzeltmek de büyük Türkiye Büyük Millet Meclisine düşmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Celal Fırat'a ait.

Sayın Fırat, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 31 Mart 2024 yerel seçimleri bu ülkenin halklarının iradesinin açık ve güçlü bir biçimde sandığa yansıdığı tarihsel bir açık olmuştur. Türkiye nüfusunun çok büyük bir kısmının muhalefet partilerinin yönettiği belediyelerde yaşıyor olması yalnızca bir seçim sonucu değildir. Aynı zamanda merkezîyetçi ve tekçi yönetim anlayışına karşı yerel demokrasinin güçlendirilmesi yönünde verilmiş açık bir uyarıydı. Ama belli ki iktidar bu uyarıyı mesaj olarak değil bir tehdit olarak okumuştur ve tehdide karşı yaptığı şey halkın iradesini büyütme değil onu daraltmak olmuştur. Aslında bu durum bizler açısından yeni de değildir. Yıllardır özellikle Kürt illerinde halkın oylarıyla seçilmiş belediye başkanları yerine kayyımlar atanarak yerel demokrasi askıya alınmıştır. 2016'dan bu yana 3 dönemdir partimizin kazandığı belediyelerde halkın iradesi gasbedilmiştir ve şimdi aynı yöntem, aynı anlayış, aynı akıl batıya doğru genişletilmektedir. Hakkâri'de, Van'da, Mardin'de, Esenyurt'ta, Şişli'de karşımıza çıkıyorsa artık mesele bir ülkenin hepten karanlığa sürüklenmesidir. Üstelik bu yalnızca bir idari tasarruf değildir; bu, seçmenin iradesine atanmış bir kayyımdır, sandıkta yenemediğini masa başında yenmeye çalışmaktır, halkın verdiği yetkiyi yargı eliyle geri almaktır. Bu, açıkça seçme seçilme hakkına yönelik bir müdahaledir.

Değerli milletvekilleri, yargının siyasallaştırılması yoluyla belediye başkanlarının görevden uzaklaştırılması, tutuklanması, yerlerine kayyım atanması hukukun üstünlüğü ilkesini açıkça ihlal etmektir. Gizli tanık beyanlarıyla, somut delilden yoksun dosyalarla seçilmişlerin tasfiye edilmesini kabul etmiyoruz çünkü adalet gizli tanıkların arkasına saklanmaz. Adalet güneş gibidir, herkesin yüzüne eşit olmalıdır. Eğer bir ülkede adalet, karanlık odalarda yazılan senaryolara teslim edilmişse orada artık hukuk değil yalnızca karar vardır. Öte yandan, belediyelerin mali olarak kuşatılması da bu sürecin bir parçasıdır.

Bu tablo bize şunu söylüyor: Halkın oyuyla kazanan belediyeler mali ablukayla cezalandırılmak isteniyor. Bu, yalnızca belediyeleri değil bu belediyelerde yaşayan milyonlarca yurttaş cezalandırmaktır yani mesele sadece yönetim değil doğrudan doğruya halkın günlük hayatıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün yaşadığımız tablo bize açık bir gerçeği gösteriyor. Yerel demokrasi zayıflarsa demokrasi bütünüyle zayıflar. Yerel irade gasbedilirse halkın tamamının iradesi tartışmalı hâle gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Fırat, lütfen tamamlayın.

CELAL FIRAT (Devamla) - Çünkü demokrasi yalnızca sandık korumak değildir, demokrasi sandıktan çıkan sonuca tahammül edebilmektir. Biz DEM PARTİ olarak yerel demokrasinin güçlendirilmesini, halkın yönetime doğrudan katılımını ve kent

uzlaşısını savunuyoruz, savunmaya devam edeceğiz. Kent uzlaşısı farklı kimliklerin, inançların, siyasi görüşlerin bir arada yaşama iradesidir. Bu iradeye müdahale etmek yalnızca belediyelere değil toplumsal barışın kendisine müdahale etmektir.

Bugün yapılması gereken açıktır, kayyım rejimine son verilmelidir, seçilmişler görevlerine iade edilmelidir, yerel yönetimlerin yetkileri genişletilmelidir çünkü halkın iradesi devredilecek bir yetki değil emanet edilecek bir sorumluluktur. Bu nedenle Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen bu öneriyi destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Fırat, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'a ait.

Sayın Yıldırım, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 31 Mart 2026, bundan on yıl önce teröristlerce kalleşçe şehit edilen İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle anıyorum; mekânı cennet olsun.

CHP Grup Başkan Vekili imzasıyla verilen önerenin gerekçesine baktığımızda şu ifadelerle rastlıyoruz: "31 Mart 2024 yerel seçim sonuçlarına göre Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 62'si CHP'nin kazandığı belediyelerin yönetimi altında yaşamaktadır. CHP'nin kazandığı belediyeler sadece nüfusun çoğunluğunu değil, aynı zamanda Türkiye'nin millî gelirinin yüzde 74'ünü ve toplam ihracatın yüzde 80'ini gerçekleştirmektedir." Aslında CHP'li belediyelerin bu hâle gelmesinin tam da sebebi bu hastalıklı bakış açısıdır. Oysa Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'mızda da belirtildiği gibi "yerel yönetimler" ve "genel yönetim" diye iki başlı bir yönetim söz konusudur. 31 Mart 2024 yılında yaptığımız seçim ise yerel yönetimler seçimidir. Burada yerel yönetim gibi davranmamanın ortaya koymuş olduğu birtakım usulsüzlükler, yolsuzluklar maalesef CHP'li belediye başkanları tarafından yapılmaktadır.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Önergeye oy ver, araştıralım, araştıralım.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Örnek mi istiyorsunuz? Mesela, Bolu Belediye Başkanı çıktı, dedi ki: "Ya, işte zincir marketlere..." Zincir market kim? CHP'nin yöneticisi. "Sen bana bunu başlatmak zorundasın kardeşim. Vergiyi başka yerlerde veriyorsunuz, burada para kazanıyorsunuz, siz bana bunu vermek zorundasınız." diye irtikap iddiasıyla işlem yapıldı. İyi de kardeşim, vergiyi devlet koyar, sen belediyesin, sen vergi koyamazsın; sen, toplanan vergilerden senin belediyene isabet eden nüfus, artı, yüz ölçümü, artı, başka kriterlerden payını alırsın. Büyükşehirler için ayrı kriterler belirlenmiştir, diğer iller için ayrı kriterler belirlenmiştir.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Üstat, vergi koymuyor, reklam sözleşmesi yapıyor. Yanlış bilgi veriyorsunuz Genel Kurula.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Oysa burada, maalesef, yanlış yöne sevk etmiştir.

Diğer taraftan, yine "Sosyal yardımları engellemek istemektedir iktidar." demektedir. Burada da eğer sosyal yardım olayına giriyorsak kıymetli arkadaşlar, bakın, sosyal yardım, en büyük sosyal yardım Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan, SGK'ye yapılan yardımdır. Tüm ödemeler, insanlarımızın sağlık giderleri, emekli giderleri, hepsi oradan yapılıyor.

İlk 10 belediyeden 9'unun SGK'ye olan borcunu istemiştik ben bugün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, lütfen tamamlayın.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Mesela, 2019'da İzmir'in 6 milyon borcu varmış, bugün 18 milyar. Adana'nın 327 milyon borcu varmış, bugün 7 milyar. Ankara'nın 200 milyon borcu varmış 2019'da, bugün 7 milyar 698 milyon. Şişli'nin 129 milyon borcu varmış, bugün 6 milyar.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Kocaeli'ye gel, Kocaeli'ye.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - İstanbul yok ilk 10'da, İstanbul'un 70 milyon borcu varmış, bugün 4 milyar. Yani arkadaşlar, siz, her şeyden önce, madem gelirin yüzde 74'üne, ihracatın yüzde 80'ine sahip olan bu belediyelerde iş yapıyorsunuz, önce borcunuzu ödeyin, SGK'ye olan borcunuzu ödeyin ama eğer borcunuzu ödemezseniz, hizmetinizi yapmazsanız başınıza neler geleceğini görüyorsunuz çünkü millet sizi yerel yönetimde denedi.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Getir sandığı o zaman, getir sandığı.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Dedi ki: Yerel yönetimi verelim; bakalım, buradaki gidişata göre, hizmetine göre nasıl iş yapacak, bir yürüyüşünü, gidişini görelim.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Getir sandığı, getir; tekrarlayalım.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Ama siz bu fırsatı değerlendiremediniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Nereden biliyorsun, nereden biliyorsun?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - ...aynen 1989'da olduğu...

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Neye dayanarak söylüyorsun? Hepsini hapse at o zaman. "Fırsatı değerlendiremedik." Hapse at hepsini. Boş boş konuşuyorsun ya!

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, teşekkür ediyorum.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in, (2/2667) esas numaralı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/135)

BAŞKAN - Şimdi, İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

5/11/2024 tarih ve (2/2667) esas numaralı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ve talep ederim.

Saygılarımla.

Ali Mahir Başarır
Mersin

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a söz veriyorum.

Sayın Başarır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük 37'nci maddeye göre bugün Meclise sunduğumuz kanun teklifi bize bir tercih veriyor. Ya bu Meclis kayyum, millet iradesini ayaklar altına alma girişimlerine son verecek ya da bu ülkeyi dünyaya rezil etmeye, demokrasiyi, hukuku ayaklar altına almaya devam edecek. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, şimdi 2 tane harita göstereceğim. Önce ilk harita, tertemiz Türkiye haritamız, seçimden önce. Seçimden sonra 31 Mart 2024'te, bakın, kırmızı olanlar Cumhuriyet Halk Partisi, sarı olanlar AKP, diğerleri malum. AKP kaybetmiş! AKP kaybetmiş! Kaybetmiş! (CHP sıralarından alkışlar) Ama normal bir demokraside bu ülkenin Cumhurbaşkanı, iktidarı, lideri ne yapar? Rakibini tebrik eder ama ne yapmış? Tevkif etmiş, tutuklamış; rakiplerine gözdağı vermiş; utanç verici bir durumla karşı karşıyayız.

Bakın arkadaşlar, Türkiye'nin nüfusunun yüzde 35'i bugün halkın verdiği oy yönünde yönetilmiyor, ya kayyumlar yönetiyor ya da belediye meclisinden seçilen insanlar yönetiyor. Mesela bugün Bursa; dokuz yıl öncesine gidiyor "Senin suçun varmış." diyor. Ey savcı, ey devlet, aklın neredeydi? Neredeydi aklın! Ha, şimdi aklına geliyor, talimatla geliyor.

Size bir olay anlatmak isterim, bu ülke için utanç verici bir olaydır.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Meclisten el koyacaklar belediyeye!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - 90'lı yılların sonu, 2000'li yılların başı, meşhur AKBİL davası. Üsküdar 2. Ağır Ceza Mahkemesi, sanık Recep Tayyip Erdoğan; Mahkeme Başkanı İsmail Rüştü Cirit beraat kararı verdi, sonra Yargıtay Başkanı oldu, meşhur. Sonra bu dava bozuldu, Anadolu 6. Ağır Ceza Mahkemesine geldi.

Bakın, burayı iyi dinleyin. Dönemin Başsavcısı İsmail Uçar bir dosya için bir saatlik kendine görevlendirme verdi. Başsavcı, AKBİL davasının savcısı olarak duruşmaya girdi, herkes şaşırdı ve mütalaa verdi "Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın beraatine..." diye. Mahkeme heyeti dedi ki: "Efendim, 'sanık...' " "Hayır, o 'sayın...' " dedi ve beraat kararı verildi, o da Yargıtaya gitti. Ama bakın, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dan milyonlarca insanın oyuyla seçilen sanık Ekrem İmamoğlu'na geldik. Yazık değil mi arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Bakın tutanağa. Sizin lehinize karar verenler Yargıtaya başkan oluyor, Yargıtay daire başkanı oluyor, bakan oluyor, bakan. Ama siz bu durumdan utanmıyorsunuz.

Soruyorum, kıymetli MHP Grubuna soruyorum: Ahmetler nerede? Neden Ahmet Türk beraat etti? Yahu, beraat etti, beraat etti; niye kayyum yönetiyor?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başka davadan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Esenyurt Belediye Başkanı niye kayyum? Van'da niye kayyum? Mersin'de niye kayyum? İşte, bu da utanç haritanız, utanç! (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, kırmızılar kayyum, sarılar görevden alınanlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Karşılığında kim...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Leyla Hanım, laf atmayın, bundan utanın! Leyla Hanım, laf atmayın, siz seçilmişsiniz, siz yüz binlerce insanın oyuyla seçilmişsiniz, Mustafa Bozbey de seçilmiş. Bugün gelip -dokunulmazlığın olması- seni o şekilde sabah eşinle beraber alsalar isyan edersin ya, isyan edersin ya! Olacak şey mi ya! (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Geldiler, geldiler...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bursa'yı hakkıyla kazanmış, 5 dönem Belediye Başkanlığı yapmış... Size ne oldu arkadaşlar?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Talimat geldi, talimat! Talimat geldi, hepsi o kadar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başörtülüler...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Soruyorum, soruyorum size ne oldu arkadaşlar?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Dehşetle dinliyoruz. Yeter!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, bir Türkiye düşünün, 5 en büyük büyükşehirin belediye başkanlarından birisi cezaevinde, diğerleri... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Yolsuzluk dosyasına girenler...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dinle! Dinle!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bu ne rezalet Başkanım? Bir dakika, bir dakika, bu nedir ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sen de utan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Sen ne bağıırıyorsun kardeşim!

SERKAN SARI (Balıkesir) - İçinize sinmedi mi, yenilmenizi kabul edemediniz mi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dinle!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yenildiniz, yine yenileceksiniz.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Sen ne bağıırıyorsun!

BAŞKAN - Evet, Sayın Başarır... Sayın Başarır...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bağdırmaktan başka bildiğin bir şey var mı ki!

BAŞKAN - Sayın Başarır, beni bir dinle, bir izin ver ben yönetiyorum, ben uyaracağım.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen önce bir Konya'ya git, memleketine; giremiyorsun, giremiyorsun hakkındaki mahkemelerden dolayı.

BAŞKAN - Mehmet Bey, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim, kararı millet verecek.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Güzel, güzel, aynı fikirdeyiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ayıp, ayıp!

BAŞKAN - Kararı siz vermeyeceksiniz, millet dinleyecek, ne karar verecekse o verecek.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım oraya söyleyin, oraya.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Dinlemeyenlere konuşun, buraya değil, oraya.

BAŞKAN - Süreyi zaten bir dakika uzatmıştık, yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, Türkiye'nin en büyük 5 büyükşehri; İstanbul, Adana, İzmir, Bursa; 3'ü bakın cezaevinde.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Antalya...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Antalya, cezaevinde. Yahu, ayıp değil mi? İçişleri Bakanı diyor ki: "Ben AKP'li belediye başkanlarına da yargılama, soruşturma izni veriyorum." Hangisi sabah 06.00'da alındı? Hangisinin eşi alındı? Hangisinin kızı alındı? Hangisinin damadı alındı? Yahu utanın! Seçilmişleri bıraktınız, eşlerine çocuklarına, damatlarına, evlatlarına geldiniz! Bu zulüm sizi mahveder!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Babasının emekli maaşına el koyuyorlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bu zulüm, halkın tufanı olarak sizi sandıkta süpürür, süpürür! (CHP sıralarından alkışlar) Yeter yahu! Gelin, madem ki -MHP Grubundan rica ediyorum- demokrasiye inanıyoruz, gelin, oy verin, kaldıralım bu rezaleti!

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Efendim, aynı anda kalkmadınız.

(AK PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı anda kalktık! Hiç öyle bir şey yok! Aynı anda kalktık!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ne demek aynı anda kalkmadınız!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, yapmayın ya! Bir irade ortaya çıktı Sayın Başkan!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hiç öyle bir şey yok!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kayıtlara bakın Başkanım, kayıtlara. Başkanım bu kadar da olmaz! Sayın Başkanım olmaz öyle şey!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım yapmayın! Askerî nizamda mıyız!

(AK PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından gürültüler)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkanım, olmaz öyle şey! Bir yoklama alınacak!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Anayasa'yı ihlal...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Başkanım, görevine sadık vekiller oturuyor yerinde, sayın, bir şey olmaz! Yoklamadan bir şey olmaz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aynı anda kalkmadınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yoklamadan bir şey olmaz!

BAŞKAN - Sayın Günaydin, Sayın Sarı, Sayın Güneşhan, Sayın Tüzün, Sayın Yıldızlı, Sayın Özcan...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kuralları ihlal etmekte...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya Leyla Hanım, Allah'ını seversen ya! Bir önüne dön de, bir şeyi de huzurla geçirelim ya.

BAŞKAN - ...Sayın Sarıgül, Sayın Çiler, Sayın Akay, Sayın Tan, Sayın Coşar, Sayın Başarır...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Neye itiraz edeceğini bilmiyorsun, ne diyeceğini bilmiyorsun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gökhan Bey, lütfen, Allah aşkına ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah'ını seversen ya, yeter artık ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - 20 kişi birden ayağa kalkmadınız, tamam mı!

BAŞKAN - ...Sayın Gürer, Sayın Avşar...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Öyle mi? Eğer öyle olsaydı evet demezdim. Senden mi öğreneceğim Meclisin kurallarını?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Önce Gökhan Bey ayağa kalktı, bekledi...

BAŞKAN - ...Sayın Özcan, Sayın Bülbül, Sayın Uzun, Sayın Öztürkmen...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, bunun üzerinden tartışacağız öyle mi yani? Mecliste başka bir şey kalmadı, bunun üzerinden konuşacağız yani.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tartışalım.

BAŞKAN - ...Sayın Suiçmez, Sayın Güzelmansur.

Üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun ya! Yazıklar olsun sizi de Grup Başkan Vekili olarak koyuyorlar buraya ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Koyuyorlar, size ne!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkan, bize laf yetiştirme, telefona yetiş, arkadaşlarını çağır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İşiniz gücünüz bunu söylemek zaten.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ya, o kadar da agresif olmaya gerek yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - 2 Grup Başkan Vekili konuşuyor, sana ne oluyor, ona ne oluyor? İlk kez mi oluyor böyle bir şey? Sanki ilk kez oluyor ya, lafa bak ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gökhan Günaydın'ın göstereceği saygıya ihtiyacımız yok, bırakın arkadaşlar, istediğini söylesin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Leyla Şahin Usta'nın düzeyine inmeyeceğiz tabii ki yani.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İnme, inemezsin zaten!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İnmeyeceğiz de!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vurgun yeriz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Vurgun yeriz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Anca söylediğin laf bu.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Grup Başkan Vekilleri kutsal insanlar mı Sayın Günaydın?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Layık buluyorsanız kendinize bir sorun yok bizim açımızdan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sizin gibileri layık bulup Grup Başkan Vekili yapmışlar ya, daha neyi...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Biz seçimle geliyoruz, seçimle, sizin gibi atamayla değil, seçimle geliyoruz biz tamam mı, ona göre.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz de seçimle geliyoruz, bizde de seçim var. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Edep kalmadı, adab kalmadı!

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime 30 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.43

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınma önergesinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler (Devam)

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in, (2/2667) esas numaralı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/135) (Devam)

BAŞKAN - İç Tüzük 37'ye göre verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259)³

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

26 Mart 2026 tarihli 74'üncü Birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştı.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 11 ila 19'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

(Uğultular)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu var. Lütfen, hatibi dinleyelim. Eğer uğultu devam edecekse kulislerde sohbeti devam ettirelim ya da kısık sesle, Genel Kurulun hatibi anlamasına izin verecek bir sesle konuşalım, hepinizden istirahat ediyorum.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, nezaketiniz için teşekkür ediyorum. Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ekonomi yönetimi tarafından hazırlanmış olan bir yasa teklifini birkaç haftadır önce komisyonlarda, sonra Genel Kurulda görüşüyoruz. Aslında, muhalefet bir aydan uzunca bir süredir burada cansiparane bir şekilde sokağın sesini size duyurmaya çalışıyordu. Birçok arkadaşımız sırayla buraya geldi "Gübre ve yakıt krizi nedeniyle çiftçinin çığlığını duyun." dedi. Çiftçi tam sezonunda ya gübreye erişemiyor ya da gübreye erişse de yüksek fiyat nedeniyle satın alamıyor. Birçok konuda delikanlı ve namuslu hareketlerde bulunan İspanya Başbakanı Sanchez tarım sektörü için büyük bir uyum paketi açıkladı, büyük bir destek paketi açıkladı "Siz de bundan ders alın." dedik. Ayakkabı sektörü tarihinde ilk defa ihracattan fazla ithalat yapıyor "Ne olur, bu işe bir el atın." dedik. Tekstilciler son bir yılda tam üçte 1 oranında hem ihracat hem de istihdam kaybı yaşadılar "Ne olur tekstilcilere bir el atın." dedik. Nakliye sektörü ciddi manada can çekişiyor "Nakliye sektörü deyince de büyük büyük lojistik firmalarını kastetmiyoruz, varıyla yoğunlaştırmaya çalışıyor. Bir tanker veyahut da bir tır satın alıp bununla sezonluk veya yıllık anlaşmalar yapan ve bütün varlığını, çocuğunun rızasını o 16 tekerlekten çıkartmaya çalışan şoförlerden bahsediyoruz." dedik ama bunu da dikkate almadınız.

Bakınız, geçtiğimiz hafta Mersin Büyükşehir Belediyesinin yeni hizmete açtığı Nakliyeciler Sitesi'ni ziyaret ettim. Bütün şoförler kümelenmişler ve diyorlar ki: "Bu mazot fiyatlarıyla biz verdiğimiz taahhütleri nasıl tutacağız? Hiç olmazsa Ulaştırma Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı tonaj başı ve kilometre başı mevcut maliyetleri baz alan bir taban ve baz fiyat uygulamasına gitsinler. Bir aracın bir kilometrede 20 ton ya da 25 ton yükü yakacağı yakıt belli, bunu baz alan bir taban fiyat uygulaması gelsin diyoruz ama ne Ulaştırma Bakanlığına ne Ticaret Bakanlığına sesimizi duyuramıyoruz." Biz bütün bu sektörlerle bir can suyu, bir yaşam dokunuşu, bir hayat öpücüğü bekliyorken ekonomi yönetimi çıka çıka karşımıza, kripto para sistemine vergi uygulamasını, bedelli askerlikten faydalanmak isteyen vatandaşlarımızın yükünü artırmayı ve İşsizlik Fonu'na devlet tarafından verilmesi gereken kesintileri azaltmayı hedefleyen bir paketle geldi. Milletimizin sizden beklediği paket bu değil. Milletimiz gıda enflasyonunu kaynağında kurutacak adımlar bekliyor. Milletimiz reel sektörün can çekişmesini durduracak adımlar bekliyor. Milletimiz devletin üreticinin, ihracatçının bu zor zamanında yanında olduğunu görmek istiyor; sizden teklifler, kanunlar, uygulamalar yoluyla bekliyor ve görmek istiyor.

Allah aşkına, burada günlerce ifade ettik, bize inanmadınız ya da duymak işinize gelmedi. Daha dün TÜİK'in yayınladığı verilere bir bakalım. TÜİK'in yayınladığı verilere göre, Ekonomik Güven Endeksi bu ay tam olarak 2,8 azalarak 97,9 seviyesine geriledi. Tüketici Güven Endeksi'nin gerilediği nokta 85. Reel kesimin yani İmalat Sanayisi Güven Endeksi'nin 100'ün altına düşmesi ise gerçekten büyük bir kriz sinyali. Hizmet sektörü kıl payı, hâlâ pozitif seviyede duruyor ama Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi ise 113,6'ya gerilemiş durumda. İnşaat sektörü 80,6'yla en yüksek seviyede sinyal veren bir sektör. Bütün bunların yanına, atıl iş gücü oranının yüzde 29,9 olarak tespiti, bize her 3 Türk vatandaşından 1'inin ya iş aramakta olduğunu ya da iş aramaktan yorulmuş evinde biçare bir şekilde beklediğini gösteriyor.

TÜİK'in bu verilerini dahi dikkate aldığımızda, ekonomi yönetiminin sektörlerle, dar gelirliye, en az kazanan esnafa dokunacak bir paketle buraya gelmesi beklenirdi. Kripto teklifi, kripto para piyasalarının vergilendirilmesine ilişkin maddeler geri çekildi ama tam bir "Yaparsa AK PARTİ yapar." sloganına yakışır bir şekilde geri çekildi. Aylarca arka planda hazırlık yapılıyor, sektör dinlenmiyor, Komisyonlarda muhalefet dinlenmiyor, Genel Kurulda Grup Başkan Vekillerinin şu arka odada cansiparane bir şekilde "Yahu bu, iktidara zarar verecek bir düzenlemedir." demesi dinlenmiyor, tam madde görüşmelerine başlanacak bu maddeler geri çekiliyor. Ya, Allah aşkına, burayı bu kadar, bu şekilde meşgul etmeye ne hakkınız var? Şurada milletvekili iradesini bu kadar basit bir şekilde, en küçük bir noktada dikkate almadan bu süreçleri bu kadar sürüncemede bırakmaktan ne kazanç elde ediyorsunuz? Kripto parayla ilgili teklif geri çekildi ama İşsizlik Fonu'yla ilgili madde geçti. Birçok arkadaş teklifi okumaya fırsat bulamamış olabilir; İşsizlik Fonu'yla ilgili düzenleme, bu yıl devlet tarafından İşsizlik Fonu'na mart ayından aralık ayına kadar aktarılması gereken yaklaşık

38 milyarlık ödeneğin aktarılmasından vazgeçilmesi anlamına geliyor. Şunu da Grup Başkan Vekilleri arasındaki iletişimde söyledik: "Hazinenin bazı kalemlerde desteğe ihtiyacı olabilir; reel sektörde olabilir, tarımda olabilir, nakliye sektöründe olabilir, enerjide olabilir. Geliniz, şuraya bir cümle ekleyelim, diyelim ki: 'Burada İşsizlik Fonu'na aktarılmayacak ödenek tarım sektöründe çiftçinin desteklenmesi için kullanılır.'" Öyle değil mi? Tarım Kanunu'nda millî gelirin yüzde 1'i kadar çiftçiye destek verme zorunluluğu var. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Bu yüzde 1'in beşte 1'i kadar destek geçti 2026 bütçesinde. Çiftçi gübre alamıyor. "O zaman bu yaklaşık 40 milyar çiftçiye aktaralım." dedik, bu teklifimiz de kabul görmedi. Bu para garanti ödemeli müteahhitlere ödenecek.

Yine, geçen gün bu kürsüde ifade ettim: 2025 yılında -milletimizin bunu çok iyi dinlemesi gerekiyor- tam 100 liralık ihalenin 92 lirası davetiyeyle yapılmış arkadaşlar. Davetiyeyle ihale demek, müteahhit seçmek demek; davetiyeyle ihale demek, rekabetin olmaması demek; davetiyeyle ihale demek, 100 liraya alınan bir işin yeri geldiğinde 60 liraya, 65 liraya taşere edilmesi demek ve aradaki 35 liranın bürokrat, müteahhit ve siyasetçi arasında peşkeş çekilmesi demek. "Geliniz, bu 38 milyar müteahhitlik sektörüne değil, can çekişen reel sektöre, tarım ve sanayi sektörüne, çiftçiye aktaralım." dedik, bu da kabul görmedi.

Şimdi, bir başka düzenleme, 12'nci maddede, değerli madenlerle ilgili bir ÖTV düzenlemesi. İyi bir düzenleme, böyle bir kriz anında en üst gelir grubunun satın alma sepetinde bulunan değerli madenlerle ilgili ÖTV'nin artırılması doğru bir düzenleme ama soru şu: Yıllardır çiftçinin mazotundan ÖTV'de indirim yapmazken, yıllardır asgari ücretlinin eline geçen parayı İşsizlik Fonu'ndan desteklemeyen, yıllardır ihracatçının çılgınlığını duymazken değerli madenlerde, değerli taşlarda yani pırlantada, elmasa vergi getirmekten neden kaçındınız? Niçin Türkiye'nin yüzde 20'lik değil, yüzde 5'lik en çok kazanan ve müsrif bir şekilde harcama yapan kesimini ek vergilerden korudunuz? Niçin pırlanta satın alanın, elmas satın alanının bu lüks ihtiyaçlarını karşılarken devlete ek vergi vermesinden kaçındınız? Bunun bugün geliyor oluşu iyi ve olumlu bir adım ama geriye doğru, yıllarca bu vergiden kaçınılarak hazinenin bu verginin gelir kaleminden niçin mahrum bırakıldığını kim bize açıklayacak Allah aşkına diyoruz.

Bir başka mevzu, bu düzenleme içerisinde -ki bunu 16'ncı madde görüşmeleri esnasında enine boyuna daha iyi açıklayacağız ve konuşacağız- bedelli askerlik ödemeleriyle ilgili getirilen artırım. Arkadaşlar, bizim ordumuzda kurmay subaylar var mı yani muvazzaf subay sınıfı var mı? Var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Tamam.

Asteğmenlik diye bir sınıf var mı? Var. Uzman çavuşluk diye mesleği askerlik olan bir sınıf var mı? Var. Uzman erbaşlık diye mesleği askerlik olan bir sınıf var mı? Var. Peki, bütün bunlar varken, bunları bütünleyici ve tamamlayıcı bir şekilde profesyonel orduya niçin geçmiyoruz? "Efendim, otuz gün bile olsa çocuklar gitsinler, o havayı solusunlar." Hepimizin evlatları gitti, ben kendim altı ay kısa dönem askerlik yaptım, vallahi, yürüyüş yapmak dışında, uzman çavuşların, asteğmenlerin askere giden çocukların onurunu kırıcı hareketleri dışında öğrendiğimiz hiçbir şey yok; ne temel bir savunma eğitimi aldık ne temel bir saldırı eğitimi aldık ne de temel bir AFAD eğitimi aldık. Bu 16'ncı maddede konuşacağız ama hazine, iş düzenini kurmak için bedelli askerlik yapmak zorunda olan çocukların yükünü artırarak kurtarılamaz arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Siz ihalesi sistemine gidin, müteahhit sistemine gidin, davetiyeli ihale sistemine gidin, aradığınız parayı orada bulacaksınız diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a ait.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen büyük, necip Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bugün getirdiğiniz bu torba yasa yalnızca birtakım teknik kanun maddelerinin değişikliği meselesi değildir. Mesele, sizin iktidarınızın millete nasıl baktığı meselesidir. Mesele, iktidarın bütçeye nasıl baktığı, emeğe nasıl baktığı, kamu malına nasıl baktığı, depremzedenin acısına nasıl baktığı, gençlerin sırtına yük bindirirken hangi vicdanla hareket ettiğidir.

Şimdi, hep beraber bir bakalım: Bazı metinler vardır, satırları kısadır ama niyetleri büyüktür. Bazı teklifler vardır, cümleleri tekniktir ama sonuçları siyasidir. İşte bu teklif de böyle olduğunu gayet net olarak bize gösteriyor. Siz "düzenleme" derken devletin omurgasını gevşetiyorsunuz, görmüyor musunuz? Milletın aklıyla oynuyorsunuz. Bir yanda "teknik ihtiyaç" diyor, öte yanda milletin cebine, emeğine, geleceğine ve ortak malına el uzatıyorsunuz. Milletimiz çok iyi biliyor, lakin iktidarın görevi sadece kararname çıkarmak değildir, aynı zamanda sorumluluk almaktır.

İktidarınıza hatırlatıyorum: "Devlet" dediğimiz zor günde milletin arkasında durmaktır yani kendi yanlış yönetiminizin faturasını millete kesmemelisiniz. İktidarınız bütçeyi sis perdesiyle değil açıklıkla, şeffaflıkla yönetmelidir. Bu teklifin ruhunda maalesef açıklık yoktur, ciddiyet yoktur, sosyal devlet yoktur; bunun yerine, yetki genişletme vardır, mali manevra vardır, belirsizlik vardır, millete yük bindirme vardır.

Kıymetli milletvekilleri, burada defterdarların sorumlulukları yeniden düzenleniyor. Şans ve bahis reklam giderlerinin kurum kazancından indirilebileceği hükme bağlanıyor. Bu vesileyle baktığınızda, bu, milletin resmen aklıyla dalga geçmektir. Kumarın reklamı mı olur, soruyorum size. Memleketin yarısı zaten kumara düşmüş. Amacımız gençlerimizi bu bataktan kurtarmak mı yoksa batağa saplamak mı; bunun kararı bile burada verilmemiş. Kumarın reklamı olmaz, bu durum ailelerin yıkılmasına sebep olur.

Bu maddelerin bazıları tek tek bakıldığında belli ölçüde teknik ihtiyaçlara cevap verir nitelikte olabilir, bunu elbette inkâr edecek hâlimiz yok. Biz "doğru" ya da "yanlış" demeyeceğiz elbette ancak burada esas sorun teknik maddeler değil teklifin genel felsefesidir çünkü aynı teklifin bir yanında teknik düzenleme yaparken diğer yanında sosyal devlet budanmaktadır, bütçe ilkeleri aşındırılmakta, yetki merkezleştirilmektedir.

Teklifin 11'inci maddesi kamu kurumlarının mülkiyetinde bulunan taşınmazların özelleştirme kapsamına alınabilmesine imkân tanıyor. Bakınız, devletin malı sıradan bir mal değildir. "Babalar gibi satarız." dediniz, hâlâ satıyorsunuz. Kamu taşınmazı milletin ortak malıdır, ortak varlığıdır. O taşınmaz bir binadan da ibaret değildir, o arsa, o arazi, o tesis sadece tapuda yazan bir kayıt

değildir; o taşınmaz geçmişten geleceğe devreden kurumsal bir hafıza, o taşınmaz devletin elindeki stratejik imkân, o taşınmaz milletin ortak malıdır. Şimdi siz diyorsunuz ki: "İhtiyaç fazlası taşınmazlar özelleştirilebilir." Peki, nedir ihtiyaç fazlası, buna kim karar veriyor, hangi nesnel ölçükle bu kararı alıyorsunuz? Bugün ihtiyaç fazlası denilen yerin yarın stratejik önemi ortaya çıkarsa ne olacak? Hangi kamu kurum, hangi gerekçeyle, hangi mülkünü elden çıkaracak? Belirsizlik yönetiminde tesadüf değildir, belirsizlik çoğu zaman bilinçli tercihtir çünkü belirsiz kavram keyfi, yoruma açık kapı demektir. Keyfi yorum ise ranttır, rant ise kamu yararının boğulması demektir. Devlet, malını günü kurtarmak için satmaz. Devlet, nakit sıkışıklığına düşüp mülk tasfiye eden şirket gibi yönetilmez. Devlet, milletin ortak varlığını geçici mali pansumanlara kurban edemez. Üstelik komisyon aşamasında satışa konu taşınmazların tam listesinin dahi eksiksiz sunulmuş olması için en vahim tarafıdır. Milletin malını satacaksınız ama milletin temsilcisine tam listeyi göstermeyeceksiniz. Bu, nasıl denetim anlayışıdır? Bu, nasıl demokrasi anlayışıdır? Bu, nasıl hesap verebilmektir? Halkın malı üzerinde işlem yapacaksınız ama halk adına denetim yapan Meclise eksik bilgi vereceksiniz, sonra da dönüp "kamu yararı" diyeceksiniz.

Sayın milletvekilleri, teklifin 16'ncı maddesi bedelli askerlikle ilgili, 417 bin liraya çıkarıyorsunuz. Bu millet için askerlik sadece bir idari yükümlülük değildir, askerlik bu toprakların hafızasında vatan hizmetidir. Bu nedenle askerlik üzerinden alınan her kararın mali yönü kadar vicdani yönü de vardır. Siz zaten memur aylık katsayısına bağlı olarak her yıl otomatik artan bir bedelli askerlik sisteminde bir de göstergeyi artırarak vatandaşa ilave ek yük bindiriyorsunuz. Diyorsunuz ki: "Bu fark Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na gidecek." Diyorsunuz ki: "Türkiye güçlü savunma sanayisi kurmak zorundadır." Bu konuda kimsenin zaten bir tereddüdü yok. Elbette biz de güçlü bir savunma isteriz, biz de tam bağımsız bir Türkiye'yi arzu ederiz, biz de Türk ordusunun caydırıcılığının artmasını arzularız ama savunma sanayisinin finansmanını böyle kuramazsınız. Savunma sanayisinin kaynağı milletin sırtına dolaylı yük bindirmekle, askerlik hizmeti üzerinden tahsilat artırılarak, bütçe dışı fon mantığıyla beslenerek oluşturulamaz. Savunma güçlü olacaksa devlet çıkar bütçesini yapar, Meclis bunun denetimini yapar, millet hangi kaynağın nereden geldiğini bilir; şeffaf ve namuslu yol budur.

Merkezî bütçede açıkça üstlenmemiz gereken finansmanı dolaylı mekanizmalarla vatandaşa yüklemeye çalışıyorsunuz. Sonra da bunu millî güvenlik kisvesiyle tartışılmaz hâle getirmeye çalışıyorsunuz. Hayır, millî olmak denetimden kaçmak değildir, millî olmak milletin parasını milletin gözünün önünde kullanmaktır. Gerçek milliyetçilik slogan değil, işte, tam da bu sorumluluklardır.

Ve geldik teklifin 17'nci maddesine. Bu da belki de teklifin vicdan terazisinde en ağır gelen maddelerinden bir tanesi. Bu vesileyle tekrar 6 Şubat depreminde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Allah bu büyük millete bir daha böyle acı yaşatmasın. Bu millet 6 Şubat depreminde acıyı yaşadı, evler yıkıldı, ocaklar söndü, iş yerleri dağıldı, aileler parçalandı. İktidar da çıktı "Deprem yaralarını saracağız." dedi. Vergiler artırıldı, yeni yükler getirildi, vatandaştan büyük kaynak toplandı. Peki, ne oldu? Toplanan kaynağın tamamı deprem bölgesine mi gitti? Hayır. İşte, burada söz bitiyor, vicdan konuşuyor. Mademki bu kaynak milletin acısını dindirmek için alındı, neden hâlâ depremzede borçlandırılmaya devam ediyor? Madem devletimiz güçlü, neden afetzedenin önüne yeni ödeme planı koyuyorsunuz? Depremzede vatandaşın elinden tutmak yerine ona "Peşin ödersen indirim yaparım." demek sosyal devlet tavrı ve mantığı değildir. Bu, yarası açık insana hesap cetveli uzatmaktır. Bu, acının üstüne mali şartname koymaktır. Bu, devletin şefkat eli olması gereken tahsilat memuru gibi davranmasıdır. 99 depreminde de bu millete verilen sözleri gördük. O gün "Ders aldık." dediniz, o gün "Artık hazırlıklıyız." dediniz, o gün "Toplanan kaynaklar millete gidecek." dediniz, o gün de bugün de bu tavrınız, milletin sırtına vergi yükleme tavrı devam ediyor. Devletin omzuna değil, milletin omzuna yükleniyor diyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'a ait.

Sayın Ersoy, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletinin tüm fertlerini en içten dileklerle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, kamu kaynaklarının daha etkin kullanılması, mali disiplinin güçlendirilmesi ve vatandaşlarımızın hayatını doğrudan etkileyen alanlarda somut iyileştirmeler sağlanması bakımından önemli düzenlemeler içermektedir. Cumhuriyet İttifakı olarak temel yaklaşımımız, kaynakları israf etmeden değerlendiren, üretimi destekleyen ve sosyal dengeyi gözetten bir kamu yönetimi anlayışını güçlendirmektir.

Teklif kapsamında kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan atıl ve ihtiyaç fazlası taşınmazların ekonomiye kazandırılması önemli bir adımdır. Bu taşınmazların Özelleştirme İdaresi aracılığıyla değerlendirilmesi ve elde edilecek gelirin yeniden kamu yatırımlarına yönlendirilmesi hem bütçe disiplini hem de hizmet kalitesinin artırılması açısından yerinde bir düzenlemedir. Böylece kamu, elindeki kaynakları daha verimli kullanarak vatandaşlarımıza daha güçlü hizmet sunma imkânına kavuşacaktır.

Vergi adaletinin güçlendirilmesi amacıyla kıymetli taşların özel tüketim vergisi kapsamına alınması da dikkat çekici bir düzenlemedir. Lüks tüketim unsurlarının vergilendirilmesi hem kamu gelirlerini artıracak hem de vergi sisteminde daha dengeli bir yapının oluşmasına katkı sağlayacaktır. Bu yaklaşım, dar gelirli vatandaşlarımız üzerindeki yükü artırmadan daha adil bir vergi dağılımı tesis etme hedefimizin bir yansımasıdır.

Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda, defterdarların görev, yetki ve sorumluluklarının kanunla açık şekilde düzenlenmesi ise idari belirlilik ve hukuki güvenlik açısından önem taşımaktadır. Söz konusu düzenleme, illerde mali yönetimin daha etkili ve koordineli yürütülmesine katkı sağlayacak, kamu hizmetlerinde aksamanın önüne geçecektir.

Çalışanlarımızı ilgilendiren yemek bedeline ilişkin düzenleme de sosyal devlet anlayışımızın bir göstergesidir. Günlük yemek bedelinin belirli bir tutara kadar prime esas kazançtan istisna tutulması hem işverenlerimize kolaylık sağlayacak hem de çalışanlarımızın alım gücünü dolaylı olarak destekleyecektir. Bu yönüyle düzenleme, çalışma hayatında dengeyi koruma açısından da son derece yerindedir.

Savunma alanında yapılması öngörülen değişiklik ise ülkemizin güvenliği ve yerli savunma sanayimizin güçlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Bedelli askerlik tutarına ilişkin güncellemeyle hem bütçe gelirleri desteklenmekte hem de Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na aktarılacak kaynaklar artırılmaktadır. Bu da Türkiye'nin stratejik bağımsızlığına katkı sunacak önemli bir adımdır.

Deprem bölgesine yönelik getirilen ödeme kolaylığı ise teklifin en anlamlı başlıklarından biridir. 6 Şubat depremlerinin yaralarını sarmaya devam ederken hak sahibi vatandaşlarımızın borçlarını daha uygun şartlarda kapatabilmelerine imkân tanınması, devletimizin her şartta ve durumda milletin yanında olduğunu bir kez daha göstermektedir. Özellikle peşin ödemelerde sağlanan yüksek oranlı indirimler vatandaşlarımız için önemli bir destek niteliğindedir. Sonuç olarak bu teklif, mali disiplini güçlendiren, sosyal adaleti gözeten ve afet sonrası toparlanma sürecine katkı sunan bütüncül bir yaklaşım içermektedir. Cumhuriyet İttifakı olarak amacımız güçlü ekonomi, güçlü devlet ve güçlü toplum hedefi doğrultusunda bu tür düzenlemeleri hayata geçirmeye devam etmektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin de önemli bir yarısı hâline gelen, giderek daha fazla insanın hayatına sirayet eden, can yakan, yuva yıkan ve maalesef kimi zaman intiharlarla sonuçlanan sanal kumar ve uyuşturucu sorununa değinmek istiyorum. Bu iki tehdit yalnızca bireyleri değil aileleri, gençlerimizi ve toplumumuzun geleceğini hedef almaktadır. Özellikle sanal ortamda giderek yaygınlaşan yasa dışı bahis ve uyuşturucu kullanımı bağımlılık yoluyla insanlarımızı ekonomik çöküşe, psikolojik yıkıma ve sosyal kopuşa sürüklemektedir; işte tam da bu nedenle devletimizin ilgili tüm birimleri bu alanlarda kararlı ve kesintisiz bir mücadele yürütmektedir. Bu kapsamda 2025 yılında uyuşturucu imal ve ticareti suçundan 54.160 operasyon gerçekleştirilmiş; uyuşturucu madde kullanımını kolaylaştırma, özendirme ve satın alma suçlarından 256.783 işlem yapılmıştır. 1 Ocak-17 Mart 2026 tarihleri arasında ise uyuşturucu imal ve ticareti suçundan 11.573 operasyon gerçekleştirilmiş, diğer ilgili suçlar kapsamında 57.541 işlem yapılmıştır. 2025 yılında 50,6 ton uyuşturucu madde, 139 milyon adet sentetik hap ve 63 milyon kök kenevir ele geçirilmiştir. 2026 yılı başından 17 Mart'a kadar ise 12,8 ton uyuşturucu madde, 36,1 milyon adet sentetik hap ve 29 bin kök kenevir ele geçirilmiştir. Öte yandan, çevrim içi yasa dışı bahisle mücadele kapsamında 2025 yılında 882 operasyon gerçekleştirilmiş ve 33.201 yasa dışı bahis sitesine erişim engellenmiştir. 2026 yılı başından 17 Mart'a kadar ise 292 operasyon gerçekleştirilmiş ve 15.358 yasa dışı bahis sitesine erişim engellenmiştir.

Tüm bu çalışmalar devletimizin gençlerimizi ve toplumumuzu bu tehditlerden koruma konusundaki kararlılığının açık bir göstergesidir. Bu vesileyle, canı pahasına görev yapan tüm kolluk kuvvetlerimize ve amirlerimize şükranlarımızı sunuyor, Yüce Allah'tan aziz milletimizin her bir ferdi bu tür zararlı alışkanlıklardan muhafaza etmesini temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın son kısmında serbest bölgelerde faaliyet gösteren sanayicilerimizin tarafımıza ilettiği olduğu ve 25 Haziran 2025 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda gündeme getirdiğimiz serbest bölgelerdeki satışlara uygulanan vergi düzenlemesinin yeniden eski hâline getirilmesi yönündeki talebimizin yaklaşık bir yıllık sürecin ardından bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmekte olduğu müjdesini sektördeki tüm sanayicilerimize vermek istiyorum. Söz konusu teklifle hayata geçecek olan serbest bölge içi satışlar ile bölgeler arası satışlara ilişkin düzenleme kümelenme çalışmalarının güçlendirilmesi, bölge içi üretimin ihracata yönlendirilmesi, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesi ve yatırım ortamının korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Unutmamalıyız ki serbest bölgeler ihracat odaklı üretimi artıran, yabancı sermayeyi ülkemize kazandıran ve sanayimizin küresel rekabet gücünü destekleyen stratejik alanlardır. Bu alanlarda sağlanan istikrar ve öngörülebilirlik sürdürülebilir bir yatırım iklimi için vazgeçilmezdir. Bu vesileyle, başta Kayseri Serbest Bölgesi'nde faaliyet gösteren sanayicilerimiz olmak üzere tüm yatırımcılarımıza söz konusu düzenlemenin hayırlı olmasını temenni ediyor, üretim hayatlarında başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi tamamlamadan önce bugün Kosova karşısına çıkacak olan Türk Millî Takımı'mızın tüm futbolcularına şu andan itibaren yürekten başarılar diliyorum. Allah yâr ve yardımcısı olsun. İnşallah, yirmi dört yıl sonra bize bir haklı gurur daha yaşatıp dünya kupasına hep beraber Türkiye olarak gitmemizi sağlayacaklardır. Ben onları şu andan itibaren dünya kupasında görüyorum ama inşallah, dediğim gibi, Cenab-ı Allah yardımcısı olsun, vurdıkları gol olsun diyorum Bizim Çocuklar'ın.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sağ olun. (MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ersoy'a teşekkür ediyorum.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, bugün Kosova Millî Takımı'yla Dünya Kupası'na gitme yolunda son maçını oynayacak olan A Millî Futbol Takımı'na ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, biz de Divan olarak bugün Kosova Millî Takımı'yla dünya kupası finallerine gitme yolunda son maçını oynayacak olan A Millî Futbol Takımı'mıza gönülden başarılar diliyoruz. İnşallah hayırlı sonuç olur. Başarılarına şimdiden dua ediyoruz. Rabb'im yâr ve yardımcısı olsun.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.57

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) (Devam)

BAŞKAN - 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 1 Nisan 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.01